

ଧାନ ଆଦି ମିଳିଲା ନାହିଁ ଓ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଓ ବୃକ୍ଷାୟ ଶୋଭାଗଲା । ଏଥିରେ ପୁଣି କିଛି ଅଧିକାର ଶାସ୍ତ୍ର କଳ୍ପ ହେଲା ଓ କିଛି କାହାରିକୁ ଦୁଇ ଭାଗଦାନ ଏକାଦଶୀ ବୃକ୍ଷ କରବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଉଦ୍‌ଭିଦ୍‌ଭାଗା କରୁଛି ବନ୍ଧୁର ରଖି ଦିଅଇ ନାହିଁ ଏଣୁବର ମହାଜନର ଚାଷ ଗାଈ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବାହାରବା ମାଧ୍ୟମେ ସେ ମଉକା ଓ ନିକଟସ୍ଥ ଅନ୍ୟ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଗ୍ରାମର ଲୋକେ ଏକମେଲ ହୋଇ ସବୁ ଚାଷୀ ଲୁଟିନେଲେ । ପୁଲିସ ଏ ମକଦ୍ଦମା ଉଦ୍‌ଭିଦ୍‌ କର କ ୧୩ ଶ ଆସାମିକୁ ଚଳଣ କରାଅଛି ଆ ହିର ଦୂର ଉଦ୍‌ଭିଦ୍‌କୁ ଚଳଣ କରବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମକଦ୍ଦମା ବନ୍ଧୁରାଧିକରେ ଅଛି ସେ ଯାହା ହେଉ ଏ ଲୁଟି ଫଳବାୟକ ହୋଇଅଛି ଓ ଗ୍ରାମବାସିଙ୍କର ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । ଆମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣିଲୁଁ ଯେ ଲୁଟି ହେବା ବାସିଦ୍‌ଧାନ ଧାନ ଚାଷୀମାନେ ଓ ଗ୍ରାମରେ ଓ ହାଟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲା ଉତ୍ପରେ କେହି ମହାଜନ ସେଠାକୁ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି ଓ ଧାନ ଚାଷୀମାନେ ବିକେତାମାନେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପରେ ମହାଜନଠାକୁ ଗସ୍ୟାଦ ନ ଦେଇ ହାଟବାଟରେ ବିକ୍ରୟ କରିଛନ୍ତି । ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା ଯାହା ଲୋକାଗଳ ମଫ-ସଲର ଅଧିକାଂଶରେ ଏହାକୁ ବୁଝାଏ ଦିଅଅଛି ଭେଦେ ଯେ ସବୁଠାରେ ଲୁଟି ହେଉ ନାହିଁ ତାହା ଦେବଳ ଓ ଉତ୍ପାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଭାବିକ ଗାନ୍ଧି ଓ ଲିଫ୍‌ସ ପ୍ରକୃତ ହେଉଥିବା ଅଧିକ ନୋହଲେ ହାକିମମାନଙ୍କ କଠକରେ ବସି ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ କରି ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ହେଉ ନ ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ ହେଉଥିବା ନୁହେଁ ।

ଗଣ ପ୍ରକାଶିତ ଉତ୍ପାଦିତା ଗଣ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷି ଓ ଫସଲର ବବରଣ ଏହିପରି ଲେଖାଅଛି ଯଥା;—

ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ—ଅନେକଠାରେ ଉତ୍ତମ ବୃକ୍ଷି ହୋଇଅଛି କେବଳ ମହୁର, ଚିନିବେଳା, କୋଏମବର, ହିତମାପୋଲା, ନାଲଗିର ଓ ସାଲେମରେ ପ୍ରଚୁରତଳ ବର୍ଷ ନାହିଁ । ଫସ-ଲର ଅବସ୍ଥା ଅନେକ ଭଲ ହୋଇଅଛି ବହୁ ଭାଗ ଉତ୍ତମ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ମହିଷରେ—ଉତ୍ତମବର୍ଷା ।
ବମ୍ବେରେ—କୋଲପୁର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ମର-ହୁଣ୍ଡିଗାଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବର୍ଷା । ଅବମଦନଗର, ସୁନା ଓ ସତାଗର ଏକ ଅଂଶରେ ଉତ୍ତମ

ବର୍ଷା । ଗୁଜରାଟ, ଖାନ୍ଦେଶ ଓ ନାସିକରେ ବୃକ୍ଷି ହୋଇଅଛି । ଦିଲ୍ଲୀରେ ନଦୀ ବାଟି ନାହିଁ ମାତ୍ର ଜଳ ବର୍ଷିଅଛି ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ—ସବୁଠାରେ ଭଲ ବର୍ଷା ହୋଇଅଛି ମାଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଗୋଦାବରୀ, ସାଗର, ଡ୍ରମୋ ଓ ଅନ୍ୟସବୁରେ ଅଧିକ ଜଳର ପ୍ରୟୋ-ଜନ ଅଛି । ବମ୍ବର ଅବସ୍ଥା ଭଲ ଓ ଖରାପ-ସଲର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ—ସୁଭାଗା ଓ ଗୁଆଲଅ-ରେ ବର୍ଷା ହୋଇଅଛି । ନିମତ ଓ ଗୁଆଲ-ଅରେ ଜଳର ଭାଗ ଲୋଡା । ମାଲବର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ।

ଗୁଜରାଟରେ—ହାଲବାରରେ ଭଲ ଓ ହରାଡ଼ ଉତ୍ତମରେ ଓ ମାରଗାଡ଼ ଏକ ବକାଳ-ରର ଅନେକ ଅଂଶରେ ବହୁ ବୃକ୍ଷି ହୋଇ-ଅଛି । ମାଧ୍ୟ ସାଧାରଣରୂପେ ଫସଲର ଆଶା ଭଲ ନୁହେଁ ।

ବଙ୍ଗଳାରେ—ଅବସ୍ଥା ସନ୍ତୋଷଜନକ ସା-ଧାରଣରୂପେ ଭଲ ବୃକ୍ଷି ହୋଇଅଛି ମାଧ୍ୟ କୁଚ-ବେହାର ଗସ୍ତା ଓ ମୁର୍ଦ୍ଦିର ଚକ୍ରାଚର ପୁରୀ ଓ ହାଜାଉବାଗର କେତେକ ଅଂଶରେ ଅଧିକ ଜଳର ଆବଶ୍ୟକ । ବିଅଲଫସଲର ହାରହାର ଉତ୍ତମ ଭଲ ଅଟେ ।

ଆସାମରେ ଓ ବ୍ରହ୍ମଦେଶରେ—ପ୍ରଚୁର ବୃକ୍ଷି ।

ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମରେ—ବନାରସ, ଏଲହାବାଦ ଫଏକବାଦ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଜଳ ପତ୍ତ-ଅଛି ବିନ୍ଦୁ ଖରାପଫସଲ ସବାସେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତମ ଏକ ଅନିଷ୍ଟକାରକ ପଶ୍ଚିମାବତୀର ବହୁ-ଅଛି ।

ପଞ୍ଜାବରେ—ସବୁଠାରେ ସାମାନ୍ୟବୃକ୍ଷି ମାଧ୍ୟ ବହୁ ଓ ସେବାରରେ ନୁହେଁ । ମଲଭାନରେ ଭାଗ ବର୍ଷା ଓ ନଦୀବଦି । ରବି ଗୁଣା ହେଉ-ଅଛି ମାଧ୍ୟ ଜଳ ସେତନ ନ ହେବାରୁ ଖରାପ-ଫସଲ କଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ।

ସାମ୍ବାଦିକସଂବାଦ ।

ଏଠା ଡେପୁଟିକଲେକ୍ଟର ବାବୁ ବରଦା-କାନ୍ତ ମଜୁମଦାରଙ୍କର ହେଉମୋହରର ବିଶ୍ୱାସନିଦାସ ଓ ମୋହରର ଅଧିକାରୀ ଅଲ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ବିରୁଦ୍ଧରେ କୋର୍ଟସିଦ୍ଧି ଟିକିଲ

କିମ୍ପା ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବାର ପ୍ରକାଶ ହେବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ (ମାଲୁ) ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସେମା-ନେ ଅନ୍ୟାୟ ଲଭ ବା କାହାର ଟିକିଲ ଆମ୍-ସାରୁ କରୁଥିବାର ସନ୍ଦେହ ହୋଇଅଛି ।

କୁମାର ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେ ବାଲେଶ୍ୱର ମିତ୍ରାଧିପାଳିକର ବାଉସତେପୁରମାନ ସଦରେ କିମ୍ପା ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକର୍ମଚାରୀମାନେ ଏକା ଏ ପଦରେ କିମ୍ପା ହେଉଥିଲେ । ବାହାରଲୋକକୁ ଏ କର୍ମ ଦେବାର ଦେଖି ଆମ୍ଭେମାନେ ଅନମତ ହେଲୁଁ ।

ଏ ନଗରରେ ଏ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଅଧି-ମାଧ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ବୃକ୍ଷି ହୋଇଥିଲା ନୋହଲେ ଆଉ ମେଘବଜେ ଦେଖା ନାହିଁ । ମଫସଲର ଏକା ଦିଗରେ ଏକା ଦିନ ବୃକ୍ଷି ହେଉଅଛି ।

ଏ ସପ୍ତାହରେ ଏ ନଗରରେ ଓଲଟା-ବେଗ ବହୁତ ଉତ୍ତମ ପଡ଼ିଅଛି । ପ୍ରାୟ ଦେଖା ନାହିଁ ବୋଲିଲେ ହେବ ଏଥିପାଇଁ ଲୋକେ କିଛିନି ଅଛନ୍ତି ।

କଲକତା ବନ୍ଧୁନ ହାଉସରେ ଅଜକାଲି ଉତ୍ତମ କର୍ମ ଲାଗିଅଛି । ପ୍ରଭବନ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧୁଲ ଆଦାୟ ହେଉଅଛି । ଅନେକ ଜାହାଜ ନିତ୍ୟ ଅସୁଅଛି । ବୋଧ ହୁଅଇ ଚୁର୍ଚ୍ଚାସୁଦ୍ଧ ନିକଟ ହେବାରୁ ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ଥ୍ୟ ଆମଦାନୀ ହେଉଅଛି ।

ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମ ପ୍ରଦେଶରେ ବୃକ୍ଷି ଉତ୍ତମ ହେ-ବାରୁ ସେଠା ନିବାସୀ ଇଂରାଜମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଗୀଡ଼ା ହେଉଅଛି ।

ମାନ୍ୟବର କକରଲବାହେବ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ଜଣେ ସଭ୍ୟ ସଦରେ କିମ୍ପା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଚତୁର୍ଥଶ୍ରେଣୀର ଏକକରୁଧିବ ଇଞ୍ଜିନୀୟର ଟି ବିଏମ୍ ସାହେବ କଲକାଳ ସବାସେ ଓଡ଼ିଶା ଉଦ୍‌ଭିଦ୍‌ନର ଏକଟି ଏକକରୁଧିବ ଇଞ୍ଜିନୀୟର କିମ୍ପା ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ବାବୁ ବାମାଚରଣ ସରମାଣିକ ବାଲେଶ୍ୱରରୁ ଘୋନ ସରକଲକୁ ବଦଳ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜରେ ବର୍ଷା ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି ଓ ଆଗାମୀ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ମଜଲ ଜଗାଯାଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଷୀମାନେ ସେ ୨୨ ର ଲେଖାଏଁ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।

ବାଲେଶ୍ୱରର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟସାହେବ ଗଣ ସପ୍ତାହରେ ଜିଏସ୍‌ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଗୁଣ ସାହେ-ବଙ୍କୁ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ନେଇ ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ପୂର୍ବାପୂର୍ତ୍ତା କଡ଼େସବନ ଶେଷ ହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ-
ଗମନ କରନ୍ତେ ।

କଲକତ୍ତାରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ପୂର୍ତ୍ତୀକ୍ଷ ସମାପ୍ତ ହେବାର
ମାସ ତା ୧୪ ରଖି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଦରଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
ଭେଦା ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିବାର ସଂବାଦ
ଅଛିଅଛି ।

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଦେଶୀୟ
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବେତନ ବୃଦ୍ଧି ସମାପ୍ତ ହେବାର
ଫଳରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣ-
ମେଣ୍ଟ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କଲେ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀର
ଶିକ୍ଷକମାନେ ମାସକୁ ଟ ୩୦୦ ଙ୍କା ପାଇ ପାରନ୍ତେ
ଏଥିରୁ ଅଧକ ବେତନ ନାହିଁ । ସର୍ବସ୍ତ୍ରୀ
ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଅଠଶ୍ରେଣୀ ହୋଇଥିବାର ଶେଷ
ଶ୍ରେଣୀର ବେତନ ଅର୍ଥାତ୍ ଟ ୩୦୦ ଓ
ସାହକର୍ଷ ଉତ୍ତାରୁ ଟ ୨୦୦ ଙ୍କା ହେବ ।

କଲକତ୍ତାରେ ଗଣ୍ୟ ଲୁଚି ପର ବହି ଗୋଳମାଳ
ହୋଇଥିବାର ସଂବାଦ ଉତ୍କଳପାଠକରେ ପାଠ-
କଲୁ । ସେଠାରେ ଗହମ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୮ ର ଓ
ଅନ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ସେ ୧୧ ର ଲେଖାଏ ହୋଇଅଛି
ଓ ନଗରମଧ୍ୟରେ ଲୋକେ ବଡ଼ ଅସ୍ଥିର ଅଛ-
ନ୍ତି । ଲୋକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖ ହୋଇ ରହୁବାର ମଧ୍ୟ
ସୀମା ଅଛି । ପ୍ରାଣ ଉପରକୁ ପଡ଼ିଲେ କି
କରିବେ ?

ବୋଗଦାନରୁ ସଂବାଦ ଅସିଅଛି ଯେ କ-
ରକଲରେ ଥିବା ଭୂସ୍ୱ ସେନା କହୋଇ
ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଅନେକ ସୂତ୍ରୀ ଲୋକ ଏଥ-
ରେ ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ଗରୁ ସଂକଳରେ ସୁଦ-
ତରବା ବେଳେ ଏ ଗୁଡ଼ି କାହିଁକି ?

କଲକତ୍ତା ଅସିଥିବା ତା ୧ ରଖି ସଂବାଦ-
ରେ ଦେଶଗଲ ଯେ ଶ୍ରୀରାଜକର୍ଣ୍ଣରେ ଥିବା
ଗୁରୀୟ ବକଶ୍ଚାମାନଙ୍କ ସହିତ ମରହଟ୍ଟାମାନେ
ଗୁପ୍ତ ପଦ୍ମମର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିବାର ଏକ କଳରକ ଉ-
ପିଅଛି ଓ କଲକତ୍ତା ସଂବାଦପତ୍ରମାନ ଉହିର
ପୋଷକତା କରାଅଛନ୍ତି । ଗୋଳମାଳ ହେଲେ
ଜନରକର ସୀମା ରହଇ ନାହିଁ ।

ସବୁ ଉଲ୍ଲସ୍ତମ ବର୍ଷଲ୍ଲ ପାଠକେ କି ଯେ ଗଲ
ବର୍ଷ ୧୦.୦୦ ବର୍ଷିଂ କମିଶ୍ୱର ହୋଇ ଅସିଥି-
ଲେ ମୂଲ୍ ବର୍ଷର କୁଣ୍ଡା ନେଇ ବଲକତ୍ତା ଯାଇ
ଅଛନ୍ତି ଓ ଅଜ୍ଞ ଶ୍ରୀରାଜକର୍ଣ୍ଣକୁ ଫେର ଅସିବାର
କାସନା ରଖନ୍ତି ନାହିଁ । ଏ ମହାଗଣ୍ଡ କଣେ
କରକ୍ଷଣ ଓ ଦୟାକୁ ହାକିମ ଅଟନ୍ତି ।

ଗୁରୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅର୍ଥ ବସ୍ତୁରେ ବଡ଼
ଭଲ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ଅର୍ଥ

ଉପାୟମାନ ଶୁଦ୍ଧ ଏଥର ମଠକାଉ ଉପରେ
ସମ୍ରାଜ୍ଞର ବୃଦ୍ଧି ପଡ଼ିଅଛି ଓ ସେ ଅଜ୍ଞ ଦେ-
ଅଛନ୍ତି ଯେ ମଠଧାରମାନେ ପୂର୍ଣ୍ଣାପେକ୍ଷା ଅଧ-
କ ଟଙ୍କା ଗଣ ସ୍ୱରୂପ ଦେବେ ।

ଏକବ୍ୟକ୍ତି ଉତ୍କଳପାଠକ ଲେଖାଅଛନ୍ତି କି
କିଛି କିଛିବାର ପ୍ରକୃତ ଓଷଧ ଟିକିଏ ଲୁଣ ଓ
ଏକଗୁଣ୍ଡ ବ୍ରାଣ୍ଡି ଅଟଇ । ବ୍ରାଣ୍ଡିରେ ଲୁଣକୁ
ମିଶାଇ ଦେଇ ଦଂଶନ ସ୍ଥାନରେ ବଢ଼ିକ୍ଷଣ କ-
ଲ କର ପସିଲେ ଅଗ୍ନେୟ ହେବ ।

କାଗୁଲର ଅମିର ବଢ଼ିକ୍ଷଣ ପାଠକ ଥିଲେ
ସମ୍ପ୍ରତି ଅଗ୍ନେୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । କଥିତ ହୁଅଇ
ଯେ ସେ ସଂସ୍ତ୍ରକାର ସୈନ୍ୟକ ବନୋବସୁ କର-
ବାରେ ଅତି ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ଭୟର ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଜାବରେ ଅନେକ ଦିନ ବର୍ଷାର ଅଭାବ
ଥିଲା ସମ୍ପ୍ରତି ଏତେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଯେ
ଲୋକଙ୍କର ପରଦ୍ୱାର ସବୁ ଲୁଚି ଯାଇଅଛି ଓ
ଦେଶଯାକ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । ଏକାଦଶ-
ମେ ପ୍ରାୟ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ପ୍ରବଳ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।
ଝେଲପାଠ ଓ ରେଲକାଟ ସୁଦ୍ଧା ଚିତ୍ତକାଳ ବନ୍ଦ
ହୋଇଯାଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳପାଠକ ଟା ଗଜେଟ୍ରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ
ଦେବୁଗଡ଼ ନଗରରେ କିଛିକା ବେଳରେ
ପ୍ରାୟ ବୁଦ୍ଧଗଜ ଲୋକ ମର ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ଓ
ସମ୍ପ୍ରାଦିକ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି କି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ଅର୍ଥୀମର ଭୁଇଁ ଏକାବେଳକେ ଅଧିକ କଳାର
ଦେବାରୁ ଗରବ ଲୋକମାନେ ଅର୍ଥୀମ ନ
ପାଇ ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ଏପ୍ରକାର ପୂର୍ଣ୍ଣା ଅ-
ଶୁର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ।

ବେହାର ହେଗୁଲ୍ରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ
ଅଜ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ ସମୟରେ ନାଲକଳ ନ
ମିଳିବାର କଥା ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ବାକାର-
ଅଛି । ସାହାବାଦର ଅନେକ ପ୍ରକା କଲନେଦା
ସମାପ୍ତ ଦରଗାସ୍ତ କଲେ ଏବଂ ଡ୍ରାମାଟିକ
ମହାଗୁଡ଼ା କୋଠାଏହକାର ଟଙ୍କାର କାମିନ
ହେବାକୁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ମିଳନ
ଯେ ଜଳ ନାହିଁ । ନାଲର କାର୍ଯ୍ୟକାର-
ତା ବୁଝିବାର ଭଲ ସମୟ ପଡ଼ିଅଛି । ଡ୍ରାମାଟିକ
ଟଙ୍କାଦା ସାହେବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥରେ ଏ କଥାଟା
ଭଲକର ଗୁଡ଼ି ରହୁ ।

ବୁରସ୍ତର ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ମହମ୍ମଦ୍ ଅଲି ପାସା
କର୍ମିନସ୍ତ ଲୋକ ଅଟନ୍ତି । କ ୩୦ ଶ ହେଲ
ଏକ ସଭାପାରିଶ କାହାକରେ କର୍ମିନରୁ ବୁରସ୍ତର
ଯାଇ ସେଠାରେ ବାସ ନଲେ ଓ ମୁସଲମାନ

ଧର୍ମ ପ୍ରସଂସାପକ ସୈନ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟରେ କିମ୍ପା
ହୋଇ ନିମନ୍ତ ସଂକୋଚ ପଦକୁ ଲୁଚାଅଛନ୍ତି
ଏହାକରକ୍ଷଣ ବ*ର୍ଷ ଅଟଇ ଓ ସୁଦ୍ଧା ବଦଳା-
ରେ କିମ୍ପା ପାଇଦିଆ ଲାଭ କରାଅଛନ୍ତି ।

କଲକତ୍ତା ସିଦ୍ଧଲଲ ମଠକାଲ ବରିକମାନେ
ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ବୋଟିଏ ଧର୍ମଗାଳା ପ୍ରାପନ କର
କଲକତ୍ତାରୁ କାହାକରେ ଚାଲିଲ ପଠାଇ ସେ-
ଠାରେ ପୁଣ୍ୟକୁ ବଜାରଣ କରୁଅଛନ୍ତି । ଧର୍ମ
ଏହାକର ଦୟା ଓ ଦୟାନ୍ୟତା ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ବକରକଳ ବର୍ଷେଲ ବେତୋମ
ସାହେବ ଅନାମଲୋଭର ବଳରେ କ୍ରମଶଃ କରୁ
କରୁ ଗୋଟାଏ ବାଦ୍ୱୀର ବାଗୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲେ
କାଦ୍ୟାଟି ଏହାକଠାରୁ ଦଗଗଜ ଅନ୍ତରରେ
ସମ୍ପ୍ରତିରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା । ସାହେବକ ହାଜ-
ରେ ବଳକ ଥିଲ ସେ ଅଜ୍ୟନ୍ତ ସଂସପ୍ରବଦ
ଏକ ଗୁଲ ତାହା ଶୁଦ୍ଧରେ ବହାର ଦେଲେ
ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗୁଲରେ ତାହାର ଘାଳା ଶେଷ
କଲେ । ଏହାକର ସାହେବକୁ ଧର୍ମ ବୋଲିବାକୁ
ହେବ ।

NOTICE.

Failed students may be admitted to the ensuing First Arts and B. A. examinations on producing the Registrar's receipt shewing that they have paid their prescribed fee for a previous examination.

By order
Bhuvanagar Dutt
Head Clerk
Cuttack, } (Sd.) N. K. Das
17-9-77 } Joint Inspector of schools
Orissa Division.

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉତ୍କଳପାଠକ ତାବଦରେ ଗଣେ ବେହାରୀଗଜ ବଢ଼ିକ୍ଷଣ
ଅଜ୍ଞ ସାହାର ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବ ଉତ୍ତ ଡ୍ରାମାଟିକ ବେଳେ ଦଶେଶ
ସମାପ୍ତର ପାଠକ ।

ତା ୧୭ ଦିନ } ଶ୍ରୀ ଅଭିପ୍ରାପ୍ତ ଘୋଷା ।
ସେପ୍ଟେମ୍ବର }

ସୂଚନା କୁରୁ ।

ଏହା ସର୍ବଶେଷକାଳ ପାରିଶବଦେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ
ଅଟ ।

ବୁଦ୍ଧାଭିପ୍ରାପ୍ତ ଏହା ସାମାନ୍ୟ ଏକ ବକରକର ପଦସ୍ତ୍ର-
ରେ ସମାପ୍ତ ଉପକାର ଉପସ୍ଥ । ଧର୍ମରେ ବର ଏକ
ଗୌରବ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୨ ଙ୍କା, ତାବଦର୍ତ୍ତା ଏକ ଟଙ୍କା
ଅପରକ୍ତ ପଶିବ ।

କଲକତ୍ତା ସିଦ୍ଧକଟ ତାବଦାସ ବହାବେଲ ଗାର୍ତ୍ତନର
ପୁସ୍ତକାଳେଶ୍ୱର ବାହେବକ ଉପକରୁ ମୁଲ୍ୟପତ୍ର ପତେଠ
ନଗର ଠୋଇଲେ ପାସ ହେବ ।

ଝଙ୍କ ଏହ ଉତ୍କଳପାଠକା ସହକରକ ପରସାବକାର ବଢ଼ିକ୍ଷଣ
ପ୍ରତି-ବନ୍ଧନକ ସମାପ୍ତରେ ପୁଠ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଶ୍ରୀ ୧୨
ସ ୩୧ ଖ୍ୟା

ତା ୨୧ ରାଜ୍ୟ ମାତ୍ରେ ସିପ୍ତମ୍ବର ସନ ୧୯୨୭ ମସିହା । ମୁ । ଅର୍ଦ୍ଧ ନ ୧୫ ନ ସନ ୧୯୨୫ ସାଲ ଶନିବାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକମୂଲ୍ୟ ୫୦୯
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୨୯
ମଫସଲପୌର ଡାକମାସୁଲ ୫୯୫୪

ତୁର୍ଗୋତ୍ସବସମ୍ବନ୍ଧେ ଅତି ବଳମ୍ବ ନାହିଁ ।
ହାଇକୋର୍ଟ ବନ ଡୋଇଗଲଣି ଜିଲ୍ଲା ଅଦାଲତ-
ମାନ ଅପନ୍ତା ଶୁକ୍ରବାର ଉତ୍ତାରୁ ବନ ହେବ ।
ଓ ଅଗାମୀ ନବମ୍ବରମାସ ତା-ରଖରେ ଫିଟିବ
ବାଜବଜାଲ ବଜାପନ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେ
ତୁର୍ଗୋତ୍ସବ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜା ନିମିତ୍ତ ଅଳ୍ପବର
ମାସ ତା ୧୧ ରଖ ଗୁରୁବାରଠାରୁ ତା ୨୨ ରଖ
ସୋମବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ ହେବ ସୁତରାଂ ଏଠା
କଲେକ୍ଟରୀ ଫାଇଲଦାଣ୍ଡ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମହକୁ-
ମାମାନ ଏହିପରି ବନ ହେବ । ବନ ସମୟରେ
ଯେସମସ୍ତ ସରକାରୀ ହୁଣ୍ଡି ଉଦ୍ଧାରଣ ଟଙ୍କା
ଟ୍ରେଜରୀରେ ଦେଶ ପଡ଼ିବ ସେସମସ୍ତ ଅଳ୍ପବର
ମାସ ତା ୮ ରଖ ସୋମବାରଠାରୁ ଦିଅସିବାର
ଅରମ୍ଭ ହେବ ।

ଏଥିପରେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଅଛୁ ଯେ
ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ମାନଙ୍କୁ ବର୍ମିଶ୍ୱରମାନେ ଉତ୍ସୁକମାନୁଷାରେ
ଏହିକାଳରେ ଅବକାଶ ପାଇବେ ସୁତରାଂ ହୁଣ୍ଡି
ମଧ୍ୟରେ ଅନୁମୋଦନ ପାଠକଙ୍କ ସହଜ ସାକ୍ଷାତ୍
କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଗଜ ପ୍ରକାଶିତ ଉତ୍ତୀୟାଗଜେଟରେ ଗସ୍ୟ ଓ
ବୃଷ୍ଟିର ସମାପ୍ତ ଏହିରୂପେ ଲେଖାଅଛି ଯେ
ମାନାଜର ସମସ୍ତ ଚକ୍ଷୁରେ ଅଳ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ-
ଅଛି ଓ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ଭଲ ମାତ୍ର ଗସ୍ୟର
ମୂଲ୍ୟ ଉଣା ହୋଇ ନାହିଁ । ମସୃସର ଓ ବମ୍ବେ-
ରେ ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି ଓ ଫସଲର

ଅବସ୍ଥା ଭଲ ଦେଖାଯାଏ । ସିନ୍ଧୁରେ ବର୍ଷା କି
ନିଶା ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନାହିଁ । ମରହଟ୍ଟାଦେଶ ଓ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ଫସଲ ଭଲ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ-
ରେ ବେବଳ ସାଗରରେ ମନୁଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ
ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟତ୍ର ଅବସ୍ଥା ଭଲ । ମଧ୍ୟ-
କରତବର୍ଷରେ ଜଳର ଅଭାବ ରହିଅଛି ।
ରାଜସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି ।
ଅଲବାରର ଅବସ୍ଥା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମନ । ବଙ୍ଗଳା-
ରେ ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି ଓ ବେହାରର ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ
ପୂର୍ବପେକ୍ଷା ଭଲ ହୋଇଅଛି । ବେବଳ
ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଓ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ପ୍ରାୟ ବୃଷ୍ଟି
ନାହିଁ ପଶ୍ଚିମା ଶୁଷ୍କବାୟୁରେ ଗରମଫସଲ
ଶୁଖିଗଲଣି ଏବଂ ରବି ଗୁଣା ହୋଇପାରୁ
ନାହିଁ । ପଞ୍ଜାବରେ ବର୍ଷା ନାହିଁ କି ଫସଲର
ଅବସ୍ଥା ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ମାଜୁକ ଓ ଉତ୍ତରବର୍ଷର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନର
ଦୂର୍ଭିକ୍ଷ ପୀଡ଼ିତଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ଉପାୟ
ସ୍ଥିର କରିବା ସକାଶେ ଗଜସପ୍ତାହ ଗୁରୁବାର
କଲିକତାରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହୋଇଥିଲା ।
ଅଧ୍ୟକ୍ଷର ବସ୍ତୁ ଯେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭାପରି
ଏ ସଭାଟି ଜନପୁଣ୍ଡି ହୋଇ ନ ଥିଲା । ପ୍ରାୟ
ଜନଗତଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସଭାରେ
ଗ୍ରାସ୍ତ୍ରକୁ ରେକନସା ସାହେବ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତାବ
ଦଲେ । ସେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୁଣାଇ ଦେଲେ
ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଯଥାସାଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥି-

ଲେହିଁ ଏମନ୍ତଲୋକ ଅକେକ ବାହାରିବେ କି
ଯେଉଁମାନେ ଜାତ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଅଥବା ଗାଣ୍ଡିକ
ଅଯୋଗ୍ୟତା ହେତୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟଲଭ
କରି ପାରବେ ନାହିଁ । ଏପ୍ରକାର ଲୋକଙ୍କର
ସାଧାରଣ ଭେଦାନ୍ତର ଅନେକ ଉପକାର
ହୋଇପାରିବ । ଅତି ସାଧାରଣ ଭେଦା ଯଶହ
ଓ ତାହା ଉଚିତରୂପେ ବ୍ୟୟ କରିବା କାରଣ
ମାନାଜରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି
ଓ ଉକ୍ତ ସଭାର ଶାସନାମକ ନାନା ସ୍ଥାନରେ
ମେଲିଅଛି । ଯେପ୍ରକାର ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇ-
ଅଛି ତହିଁରେ ଖୁଣ୍ଟ ଅନମିତ ହୁଅଇ ଯେ
ଉକ୍ତ ସଭାକୁ ଭେଦା କରି ଯାହା ଦିଅସିବ
ତାହା ପ୍ରକୃତକାର୍ଯ୍ୟରେ ସୁଶୁଖିଲାରେ ବ୍ୟୟିତ
ହେବ । ସୁତରାଂ ଭେଦା ସଂଗ୍ରହ କରି ଉକ୍ତ
ସଭାକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉପସ୍ତୁକ୍ତବ୍ୟକ୍ତି ଚକଟକୁ
ପଠାଇ ଦେବା ସକାଶେ କଲିକତାରେ
ଗୋଟିଏ ସଭା ସ୍ଥାପନ କରିବାର ଅବ-
ଶ୍ୟକ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ମନୋମାତ ହେ-
ଲାରୁ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ରକୁ ନେଟକାଫ ସାହେବଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତା-
ବମତେ ସଭ୍ୟମାନେ ମନୋମାତ ହେଲେ ଓ
ଗ୍ରାସ୍ତ୍ରକୁ ବେଲ ସାହେବଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବମତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ
ହେଲ କି ଯେତେ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ହେଉଥିବ
ତାହା ମାନାଜର ସଭା ଓ ଅନ୍ୟ ଉପସ୍ତୁକ୍ତବ୍ୟ-
କ୍ତିଙ୍କ ଚକଟକୁ ସାହାଯ୍ୟ ବିଭରଣ ସକାଶେ
ପ୍ରେରଣ ହେଉଥିବ । ଏହିସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥିର
ହୋଇ ସଭା ଭଞ୍ଜ ହେଲା । ପ୍ରାୟ ଟ ୩୦୦୦୦୦୦

ଭେଦା ଅବଧି ସ୍ଵାକ୍ଷରଣ ଦେଲଣି । ଅ-
 ମ୍ପେମାନେ ଅଗାଧରୁ ବି ଯେଉଁମାନେ ପୁଣି
 ପାତ୍ରତଳ ସକାଶେ ସମଦେଦନା ଅନୁଭବ କରି
 ସାହାଯ୍ୟ ଦାନର ଇଚ୍ଛା ରଖନ୍ତୁ ସେମାନେ
 ସେହିଠାରେ ଓ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀମୁକୁ ଏହି
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅର୍ଥ ଉତ୍କଳ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା
 ପଠାଇ ଦେଉନ୍ତୁ ଅଥବା ଅମ୍ପେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ
 ପଠାଇଲେ ଅମ୍ପେମାନେ ସେହି ପ୍ରାନ୍ତକୁ
 ପଠାଇ ଦେବୁ ।

ସତେ ବିକାଳପତନ !

“କଟକ ଭାରତୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଫସଲ ହସ୍ତ-
 ଗତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଥେଷ୍ଟ ଗନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି ମାତ୍ର
 ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଶାନ୍ତ ନୁହେଁ । ଏକ ଜନରବ
 ଶ୍ରୀମାତା ଯେ ମହାଜନମାନେ ପାତ୍ରଣ ଫସଲ
 ସକାଶେ ଦାନ ନିକାଉଅଛନ୍ତି । ଯାକପୁରରେ
 ଉପମାସର ଗର୍ଭ ସକାଶେ ପ୍ରଭୃତ ଗନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି
 କେବଳ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅଧିକ ହେଉଥିବାରୁ ଗୁରୁତଳ
 ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୧୭ ରୁକୁ ସେ ୧୪ ରୁକୁ ଓଲଟାଇ
 ଅଛି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଏହି କାରଣରୁ ମୋଟ
 ଗୁରୁତଳ ସେ ୨୨ ରୁକୁ ସେ ୧୭ ରୁକୁ ଗଣି
 ଅଟିଲଣି । ଯାହା ହେଉ ଗୁରୁତଳର ଅଛି ଯେ
 ଗାର୍ଥ ଅମଳ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସକାଶେ
 ନିକା ଦେଇ ପୁଣି ଲୋକଙ୍କ ନିକାସ ସକାଶେ
 ପ୍ରଭୃତ ଗନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି ।

ପୁଣି ଭା ୧୩ ରାଜ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ—କଲର
 ସମୁଦାୟ ଗୁରୁତଳ ମିଳୁଅଛି କେବଳ ନଗରରେ
 ଭାଉ ଅଛି ଉକ୍ତ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ
 ହେଉଅଛି । ଭାଉ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୧୦୨ ରୁକୁ
 ସେ ୧୮୩ ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ବାଲେଶ୍ଵର ଭା ୧୩ ରାଜ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ—
 ଏ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ୧୪୦୦୦ ମହଣ ଗୁରୁତଳ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ
 ହୋଇଅଛି । ବାଲେଶ୍ଵରରେ ୪୨୩୩ ଓ ଗୁରୁ-
 ବାଲରେ ୪୨୩୩ ଲେଖାଏ ଗୁରୁତଳ ମହଣ
 ବସୁ ହେଉଅଛି । ବାଲେଶ୍ଵରରେ ୮୧୦୦୦
 ମହଣ ଓ ଗୁରୁବାଲରେ ୨୪୦୦୦ ମହଣ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ
 ସକାଶେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ।

ଏକ ଗଲ ହାକିମଙ୍କର କଥା । ଏହାକୁ
 ଅମ୍ପେମାନେ ଗତ ପ୍ରକାଶିତ ଓଡ଼ିଆ ଗବେଷଣା
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଅଛୁ । ଏଥର ଲୋକଙ୍କ କଥା କହି
 କହୁ । ସଂସଦରେ ବିଶିଷ୍ଟତାଙ୍କର କଷ୍ଟ ପତ୍ରଅଛି
 ମୋଫସଲରେ ଲୋକେ ଧାନ ଖୋଳ ଗୁଲି-
 ଅଛନ୍ତି ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ଯାହାର ଧାନଅଛି

ସେ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇବ ବୋଲି ଗୁରୁତଳ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଯାହାରେ ବିକ୍ରୟ ଅଛି ପୁଣି ଅଧିକ
 ପରିମାଣରେ ଏକଜଣକୁ ବିକ୍ରୟ ନାହିଁ । ଏହି
 କଟକ ନଗରରେ ଏକାଠି ଦଗସାହ ଟଙ୍କାର
 ଧାନ ଖୋଳଲେ ମିଳୁ ନାହିଁ । ଖଣ୍ଡେ ଧାନ-
 ତଳା ଅସିଲେ ସେଠାରେ ଯାହା ଲାଭଅଛି
 ଖାଉଁମାନେ ଟଙ୍କାକରୁ ଦୁଇଅଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ମୂଲ୍ୟର ଗୁରୁତଳ ଖରଦ କରୁଅଛନ୍ତି । ଘରେ
 ଲୋକେ ବସି ଗୁଣ ନ ପାହୁଣ ବଢ଼ିଯାହି ପର
 ଗଦ ହେଉଅଛି ଓ ପୁରୁଣା ଅର୍ଥାମା ମଦକର
 ସୁଦ୍ଧା ନିଦ ରାଜାଇ ଦେଉଅଛି । ଗୁରୁତଳେ
 ଧାନ ଗୁରୁତଳର ଟଙ୍କାଟଣି କେତେକେଲେ ପରପା
 କେଲେ ପୁଣି ମିଳୁ ନାହିଁ ଓ କେଲେ ପରପା
 ନ ପାଇ କେତେଲୋକ ଉପବାସ ରହୁଅଛନ୍ତି ।
 ମାହାଙ୍ଗାରେ ଏହିପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଲୁଟି ହୋଇ
 ଗଲ ଓ ଅସର ଏକପ୍ରାନ୍ତରେ ଲୁଟିର ଚେଷ୍ଟା
 ହୋଇଥିଲା ଦୈବବଶରୁ ଭାଷା ନିବାରଣ ହେଲା
 ଯେ ସବୁ ଯାଗାରେ ଦର ଗସ୍ତା ଥିଲା ସେଠାରେ
 ମହାଜନମାନେ ପତ୍ରକାରୁ ମହରଗ ହେଲଣି ଓ
 ହାତରେ ଥିବା ଗନ୍ଧ୍ୟ ମହାଜନମାନେ ନେଇ-
 ବାର ପାତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ଦାନ ଦେଲଣି
 ଏଥିରେ ଯେ ହାକିମମାନେ କହନ୍ତି କି ପ୍ରଭୃତ
 ଗନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି ଓ ଗାର୍ଥ ହାତକୁ ଅଧିକାୟାଏ
 କଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ ଏକଥା କେତେ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟ
 ଭାଷା ପାଠକମାନେ ବିବେଚନା କରନ୍ତୁ ।
 ଅମ୍ପେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଭବ କରବାକୁ ଅକ୍ଷମ
 ସାଧାରଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅମ୍ପେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପେଟର
 ଚିନ୍ତା ଅଛି ଓ ପେଟର ଠିକଣା ନ ହେଲେ
 ଗୁଣି ନାହାରିଲ ନାହିଁ । ଏହି ହେତୁକୁ ସବୁ
 ଗୁରୁତଳର ନାମ ଜ୍ଞାନ ମଣ୍ଡି ହୋଇଅଛି ।

ସୁଖର ସମାବେଶ ।

ଗଜପ୍ରାନ୍ତରେ ସମ୍ପାଦ ଅସିଥିଲ ଚୁର୍ତ୍ତମାନେ
 ସିପକାଘାଟର କିଛି ନିକୋଳନକୁ ଅନୁମତ
 କରିଥିଲେ । ଏସମ୍ପ୍ରାନ୍ତରେ ଭାଷା ଭାଗ କରି
 ବାର ସମ୍ପାଦ ଅସିଅଛି । ବି କୌଶଳ ସକାଶେ
 ପରଦାକୁ ହେଲ ଅମ୍ପେମାନେ କହୁ ନ ପାରୁ
 ଓ ଭାଷାର ଏକ-ଅର୍ଥ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଏହି-
 ଠାରେ ଅବଧି ଚୁର୍ତ୍ତମାନେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
 ନାହାନ୍ତି । ଗ୍ରେବନା ଉପରେ ଭୋପ ବୃଦ୍ଧି
 ହେଉଥିବାର ସମ୍ପାଦ ଅସୁଥିଲା ଓ ସେଠାରେ
 ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷ ନଷ୍ଟ କୃଷ୍ଣର କରବାର
 ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । କେତେକେଲେ ଏପକ୍ଷ

କେତେକେଲେ ସେପକ୍ଷ ପ୍ରବଳ ହୋଇଥିଲେ
 ଓ ଭାଷାରେ ସେମାନଙ୍କର ମତ ପରଲେ ମାତ୍ର
 ପ୍ରକୃତ ଫଳ ବହୁ ଲଭ ହେଲା ନାହିଁ । ଏଥି-
 ଉତ୍ତରୁ ସମ୍ପାଦ ଅସିଲ ଯେ ପୋଳଗୁରେ ଥିବା
 ସମସ୍ତ ଚୁର୍ତ୍ତାସୁସେନାକୁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପସ୍ଥିତ
 ହେବା କାରଣ ସମ୍ପାଦ ଅଛି ଦେଉଅଛନ୍ତି ଓ
 ପୋଳଗୁରୁ ସୀମା ରକ୍ଷା କରବା ନିମିତ୍ତ କର୍ମ-
 କର ସମ୍ପାଦ ଅସିଲ ସୈନ୍ୟ ଯୋଗାଇବାକୁ
 ସମ୍ମତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏଥିରୁ ପାଠକମାନେ ବି
 ସନ୍ତାନ କରବ? ଅନୁମାନ ହେଉଅଛି ଯେମନ୍ତ
 ସବୁ ଚୁର୍ତ୍ତାସୁସେନା ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଗୁଲି ଅସିଲେଣି
 ତଥାତ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି ବୋଲି ଅନ୍ୟର
 ସାହାଯ୍ୟରେ ଅପଣା ଦେନ ରକ୍ଷା କରି ସେଠା
 ରକ୍ଷା ସକାଶେ ନିୟୁତ ଥିବା ସେନାକୁ ପୁଣି
 ଯୁଦ୍ଧକୁ ଅଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି
 ଭାଷା ହେଲେ ଚୁରସ୍ତ ସାମାନ୍ୟ ହରବରରେ
 ଚୁର୍ତ୍ତାକୁ ପକାଇ ନାହିଁ ! ଯେଉଁମାନେ ଗୁଲି
 ଗଲେ ତଦ୍‌ଗୁଲି କରବେ ବୋଲି ସମସ୍ତେ
 କହୁଥିଲେ ସେମାନେ ଯେବେ ଘରୁସବୁ ମନୁଷ୍ୟ
 ପୋଛୁ ଅଣି ପୁଣି କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ ନାହାନ୍ତି
 ସେମାନଙ୍କ କଥା ଅଛି ବି ବୋଲିବା । ରାଜ !
 ଚୁରସ୍ତ ଦେହରେ ଯେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଲା ଧନ୍ୟ
 ବୋଲିବାକୁ ହେବ ଏଣିକି ଯାହା ହେଉ ବୋଧ
 ହୁଅଇ ଗବୀକ୍ଷଣ ନରହର ପ୍ରାଣିକ ଶିକ୍ଷା
 ନିମିତ୍ତ ଏକପ୍ରକାର ମହତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କର-
 ଅଛନ୍ତି ।

ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାମାନ ଲେଖୁ ଭା ୧୪ ରାଜ
 ଉତ୍ତରୀୟ ଗୁରୁତଳର ସେ ଯେମସ୍ତ ଭାଷ-
 ସମ୍ପାଦ ପାଠ କରୁ ତହିଁରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ
 ଚୁର୍ତ୍ତାସୁ ବକଳାସୁ ସେନା ପ୍ରତିବନ୍ଧ ବକାରୁ
 ଦାଟେ ଯୁଦ୍ଧପ୍ରାନ୍ତକୁ ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଚୁର୍ତ୍ତାସୁମାନେ
 ଗ୍ରେବନାକୁ ଅନୁମତ ପରଦାଗନ କରିଥିବାର
 ବିକଳର ଗୁରୁତଳସୁସେନା ଲେଖା ଅଛି ।
 ଦେଉଅଛି ଚୁର୍ତ୍ତାସୁସେନା ଠୁଲ ହୋଇଥିବାରୁ
 ମହତ୍ତ୍ଵଦୀରା ଥିବେ ସେଠାକୁ ଯାଉଅଛନ୍ତି
 ଓ ସେଠାରେ ଶୁଣି ଯଦି ହେବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ସମ୍ପାଦନା । ଜନସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଦୋଷରୁ ଅସିଥିବା
 ସମ୍ପାଦ ଅନୁମତେ ଜଣାଯାଏ ବି ଯେକେବଳ
 କୋଟିଏ ମାତ୍ର ଚୁର୍ତ୍ତାସୁସେନା ଚୁରସ୍ତର ସୀମା
 ମଧ୍ୟରେ ଥିବ କେତେକେଲେ କୌଣସି ସମ୍ପାଦ
 ପ୍ରସାଦ ସୁରଭାତ ଶିକ୍ଷା କରବେ ନାହିଁ ଓ
 ସମ୍ପାଦ ପ୍ରସାଦ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସୁଦ୍ଧା ହେବାର
 ପ୍ରସାଦ ନ ହେଲେ ଭାଷା ପୁଣି ଶୁଣିବେ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳମାସ ତା ୨ ରୂପରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣରୁ ଏହି ସମାଧିର ଅଧିକାର ଯେ ବାଳକଲମର ଅନ୍ତରରେ ରୂପାୟ ସେନାକୁ ମହମ୍ମଦ ପାଶା ଅନ୍ତମଣ କରୁଥିଲେ ସେଠାରେ ରୂପାୟମାନେ ଦୂର ରୂପେ କହୁ ବାନ୍ଧ ରହିଅଛନ୍ତି । ତେଜରଲ ଇଗ୍ନାଟିଫ ଜାଭକ୍ କହଟରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଇ ବାବରନଗରକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି । ଏହିଦିନର ଅର୍ଥ ଏକ ସମ୍ପାଦରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ମହମ୍ମଦ ପାଶା ବେଆଲରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା ଏକଲକ୍ଷ ରୂପାୟ ସେନା ସଙ୍ଗେ ନଅଅଶ୍ୱା କାଳ ଯୁଦ୍ଧ କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୟଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି । ରୂପାୟଙ୍କ କ୍ଷତି ହିସ୍ତର ହୋଇଥିବାର ଲେଖାଯାଏ । ମଞ୍ଜୁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତମାନେ ଦୁର୍ଗାଦାସକୁ ଦସ୍ତଗତ କରିଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତା ୨ ରୂପରେ ତାରସମ୍ପଦରେ ଲେଖାଅଛି କି ବେଆଲରେ ତା ୨ ରୂପରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ତହିଁର ଫଳ ଅନିଶ୍ଚିତ ଅଟଇ ।

ଉତ୍କଳଭାଷାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଗା ।

ଉତ୍କଳଦର୍ଶନ ନାମର ମୋକଦ୍ଦମାର ଗ୍ରହାଙ୍କ ଯୋବାନବନ୍ଧ ପାଠ କରୁ ଦେଖୁଲୁ ଯେ ଏକ ଜଣ ଗ୍ରହା କହଲ କି ସେ ଓଡ଼ିଆଭାଷା ଉତ୍କଳରୂପେ ଜାଣେ । ସେହି ଗ୍ରହାର ଓଡ଼ିଆଭାଷାରେ କେତେଦୂର ଜ୍ଞାନ ଅଛି ତାହା ଜାଣିବା କାରଣ 'କେହି ପ୍ରିୟସୂକ୍ଷ୍ମ ଉତ୍କଳ ବାକ୍ୟର ସ୍ୱଭାବ ରହିବୁ ରକ୍ତ' ଏହି ସଦର ଅର୍ଥ ତାହାକୁ ପଚରାଗଲା ସେ କହଲ କି ଏଥିର ଅର୍ଥ ସେ କର ପାଇବ ନାହିଁ ସେ ସକ୍ଷ ପରି ନାହିଁ ଓ ବ୍ୟକରଣ ଜାଣଇ ନାହିଁ ।

ଏ ଜୋବାନବନ୍ଧା ପାଠକର ଅନୁମାନଙ୍କର ଏହି କଥା ଉଦୟ ହେଉଅଛି ଯେ ଓଡ଼ିଆଭାଷା କି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲଭିଅଛି ! ଓଡ଼ିଆଭାଷା କେବଳ କର୍ମ ଚଳାଇବାର ଭାଷା ନୁହଇ ଏଥିରେ କିନ୍ତୁ ସାହିତ୍ୟ ପୁସ୍ତକମାନ ଅଛି କି ଯାହା ପଢ଼ିଲେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଲଭ ହୁଅଇ । ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ପ୍ରଭୃତି କବିମାନେ ଯେଉଁ କାବ୍ୟମାନ ଲେଖି ଯାଇଅଛନ୍ତି ତାହା ବୁଝିବା ମୂର୍ଖ ଲୋକର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ବାସ୍ତବରେ ସେସବୁ ବୁଝିବା ସବାଣେ ନା ନା ଗାୟ ଓ ପୁରାଣର ମର୍ମ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଅଇ । କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ କାଳ କେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସେସମସ୍ତ ବୁଝିପାରିବେ ଅଥଚ ଯେ ସେ କହୁଲୁଅଛି ଯେ 'ମୁଁ ଉତ୍କଳରୂପେ ଓଡ଼ିଆଭାଷା ଜାଣେ ।' ଜାଣିବା ଲୋକେ ଏପରି କଥା ଶୁଣିଲେ ଟାହୁଲ କରିବେ ଅଥବା ମୂର୍ଖ

ବୋଲି ଦୟା ପ୍ରକାଶ କରିବେ ମାତ୍ର ତହିଁରେତ ଏପରି ଲୋକର ଭ୍ରମ ଭଞ୍ଜିବ ନାହିଁ ବା ମୂର୍ଖତା ସିବ ନାହିଁ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଆଭାଷାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଗା ମୋଚନ ହେବାର ଅତି ଉପାୟ ନାହିଁ । ଅନୁମାନେ ଚୁଃଖରସହତ ଦେଖୁ ଅଛୁ ଯେ ଦନକୁଦନ ଯେତେ ଦେଶୀୟ ଭାଷା ଶିକ୍ଷାର ବିପ୍ଳବ ହେଉ ଅଛି ତେତେ ଦେଶର ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ଲୋପ ପାଇଅଛି । ପୂର୍ବକାଳର ଶୁଣାଗାଳୀରେ ପଢ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଅବଧି ବସ୍ତୁ ଅଛନ୍ତି କି ଯେଉଁମାନେ ନାନାଶୈଳ ପୁସ୍ତକରୁ କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ବୁଝୁ ଚାହୁଁ ଅଥବା ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଦିନ ପାଠ ପଦ ପଢ଼ି ସିବେ ଓ ଯୋଥୁ ଧର ବସିଲେ ଅର୍ଥ ବସୁ ସିବେ କିନ୍ତୁ କର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁମାନେ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରି ପଢ଼ିବା ଦେଇ ବାହାରୁ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଣେ ସେପରି ଅଛି କି ? ଅନ୍ୟ ଲୋକର କଥା ଭେଦିବି ଆଉ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପଞ୍ଚିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରାୟ ଶୁଦ୍ଧ ଯୋଥୁ ବାଟେ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ପୂର୍ବକାଳର ଶ୍ରଦ୍ଧାସବୁ କଠିକ ହେଲ ବୋଲି ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗରେ କିମ୍ପାକୁ ଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନେ ଅପଣାକୁ ସହଜ ହେବ ପାଞ୍ଜି ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଭାଷାର ସୃଷ୍ଟି କରୁ ଅଛନ୍ତି । ଅବଧି ତାହା କୌଣସି ଅଂଶରେ ପୁଷ୍ଟିଲାଭ କରି ନାହିଁ । ଏବଂ ଉପସ୍ତୁକୁ ସାହିତ୍ୟ ପୁସ୍ତକମାନ ବାହାରବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭାଷା ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କରିବା ବିତମ୍ପନା ମାତ୍ର । ଫଳତଃ ବ୍ୟବହାରକ ଦିନସ୍ୱରେ ଏହାକୁ ଭାଷା ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କଲେସବା କି ଓଡ଼ିଆ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭାଷା ନ ଜାଣିବା ଉଚିତ ହୁଅଇ ? ଅନୁମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ଉପାର ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ସବାଣେ ପୂର୍ବର ରଚିତ କାବ୍ୟମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ନିତାନ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମାତ୍ର ସେ ଅଂଶରେ କାହାର ଦୃଷ୍ଟି ଯାଉ ନାହିଁ । ସୁଲରେ ସେ ସବୁ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ାଇବାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲେ ତତ୍ତ୍ୱଶାସ୍ତ୍ର ଏହି ଆପତ୍ତି ହୁଅଇ ଯେ ସେ ସମସ୍ତ ଅସ୍ମାଳ କବରେ ପରପୁଣ୍ଡି ଓ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ । ଅନୁମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରୁ କି ଯେ ସମୟରେ ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ମାନ ରଚିତ ହୋଇ ଥିଲା ସେକାଳର ରୂପଠାରୁ କର୍ତ୍ତମାନ ରୂପ ଅନେକ ଉନ୍ନତ ହୋଇ ଅଛି ଅଥଚ ଏବଂ ସେସବୁ ପୁସ୍ତକର ଅନେକାଂଶ ପକ୍ଷରେ ଅସ୍ମାଳଜାର ଆପତ୍ତି ଯଥାର୍ଥ ଅଟଇ ପ୍ରକୃତରେ ବୁଝିବାକୁ ଗଲେ ସେ ସବୁ ପୁସ୍ତକ ବାଳକମାନଙ୍କ

ପଢ଼ିବା ସବାଣେ ହୋଇ ନ ଥିଲା ମାତ୍ର ସେ ସବୁ ପୁସ୍ତକ ଆଦୌ ପାଠ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଇ ଏହି ଅନୁମାନେ ସ୍ୱୀକାର କର ନ ପାରୁ । ଅନ୍ତତଃ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାକଳେ ବାଳକମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭ୍ୟାଗ କଲ ଉତ୍ତାରୁ ସେ ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକ ବୁଝି ପାରିବେ ସେତୁପ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପକ୍ଷରେ କି ଆପତ୍ତି ଅଛି । ପଞ୍ଚିତ ପ୍ରଭାବର ବିଦ୍ୟାରହି ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଦ୍ୟପଂକ୍ତ ହ ନାମରେ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର ଉପାହ ଅଭାବରେ ସେ ପୁସ୍ତକ ଶୁଦ୍ଧ ଅଲମାରରେ ବଦ ହୋଇ ସଜଗଲ । ଏହିସବୁ ଦେଖି ଅନୁମାନେ ପରୁରୁ ଅଛୁ ଯେ ଓଡ଼ିଆଭାଷାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଗା କେବେ ମୋଚନ ହେବ ?

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଗତ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ବଙ୍ଗାଦରକରକାଟେ କଟକକୁ ଟ ୧୨୫୩୭୯ କାର ଗ୍ରନ୍ଥ ଅମଦାମା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ବାଟେ ଏ ଜିଲାରୁ ଟ ୫୦୭୭୦୦ କାର ଗ୍ରନ୍ଥ ରଘୁାନି ହୋଇଥିଲା ରଘୁାନି ମଧ୍ୟରେ ଏକା ଚାଉଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଟ ୨୪୨୯୩୫ କାର ଥିଲା ।

ଉତ୍କଳ ମାସ ତା ୧ ରୂପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମା ୩୫୨୧୦ ଶ ଭୂମି ସବାଣେ ନାଲଜଳ ନେବାର କରୁଲିପୁକୁ ହୋଇଥିଲା । ଗତ ବର୍ଷ ଏହି ସମୟରେ ମା ୨୩୦୨୪ ଶ କରୁଲିପୁକୁ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ଷା ଉତ୍ତା ହେବାରୁ ନାଲ ଜଳର କିଛି ଅଦର ଏବର୍ଷ ବଢ଼ିଅଛି ।

ଇରମରୁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ଲେଖୁଅଛନ୍ତି ଯେ ସେଠାରେ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୩୨ ର ଚାଉଳ ଥିଲା ସମ୍ପ୍ରତି ସେ ୨୪ ର ହୋଇଅଛି ଓ ଅନ୍ତର ଉତ୍ତା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା । ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ହସ ଖବ୍ ହୋଇଅଛି ଶାସ୍ତ୍ର ବର୍ଷା ନ ହେଲେ ଫସଲ ପ୍ରତି ବ୍ୟାଧାତ ହେବ ।

ଏ ନଗରରେ ପୁଣି ଓଲଟିଆ ବେଗର ଉପଗ୍ରହ ହୋଇଅଛି । ମଧ୍ୟରେ ଆଠଦିନ ଦିନ ବଦ ଥିଲା । ସୁତାହାଟ ଓ ତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତା ସ୍ଥାନରେ କେତେ ଗୁଡ଼ଏ ଲୋକ ଏ ପ୍ରସାହରେ ମଗ୍ନ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ବେଗର ଫାଳ୍ଗୁଣା ବିକ୍ରମ ଗୋଡ ନାହିଁ ଦେବା ଉତ୍ତ ବରବା ଓ ନଗର କାର୍ତ୍ତନ ଉତ୍ତ୍ୟାଦ ପୁନବାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି ।

ଗତ ରବିବାର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କର୍ମସ୍ତରସାହେବ

ଗୋରୁ ଗସ୍ତରୁ ଫେର ଆସିଲେ । ସେଠାରେ
ଫସଲର ଅଗା ଉତ୍ତମ ନୁହେଁ ତାହା ଦେଖି
କମିଶ୍ନର ସାହେବ ସ୍ୱପ୍ନର ଶ୍ରେଣୀ ଲଢ଼ିବସ୍ତୁରୁ
ତଦ୍ୱାରା ସୂଚୁ ସାହାଯ୍ୟ କର୍ମ ବି କରବାକୁ
ହେବ ସ୍ଥିର କରୁଅଛନ୍ତି ।

ସୁସଜ୍ଜିତ ଚଳକା ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅନେକ
ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଗସ୍ତର ଅଗା ପ୍ରାୟ ନାହିଁ ।
ଏସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଅବସ୍ଥା ଗୋଟିମାସ ଦେଖା-
ଯାଏ ।

ସୁସଜ୍ଜିତ କଲେକ୍ଟର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅର୍ଜୁନସାହେବ
କିଛିକାଳ କମିତ୍ୱ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଉନ୍ନତ୍ତି ପାଇ
ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏ ନଗରରେ ଶୁଣ ଶୁଣ ଓ ଶ୍ରୀ
ହେଉଅଛି ଏ ସମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଚଳିବଦଧର ସାମାନ୍ୟ
ବର୍ଣ୍ଣା ହୋଇଥିଲା ଉହିଁରେ କେବଳ ମାଟି
ଉଚ୍ଚାଅଛିଗଣିତା ଯୋଗରେ ପାଣି ରହି
ନାହିଁ । ଗସ୍ତର ଲାଭ ସୂଚକରୁ ବୁଝି ହୋଇ
ଧକ୍କାକୁ ସେ ୩୮ ମିଲୁଅଛି ।

ଗୋରୁଆରୁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ଲେଖୁଅଛନ୍ତି ଯେ
ସେ ମୁଦାମରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯି ୫୧ ଛାକୁ
ମୋଟି ଗୁଞ୍ଜଳ ସେ ୨୩ ଓ ସରୁ ସେ ୨୩
ଲେଖିଏ ହୋଇଅଛି ନଅକ୍ଷ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର
ହେଲଣି ଅର୍ଥ ବରଷା ହେବାର ନାହିଁ କିଣି-
ଶୁଅମାନେ ପରଷା ଅଭବରେ ଗୁଞ୍ଜଳ ବିଣି
ଖାଇବାକୁ ବଡ଼ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଅଛନ୍ତି ଅମ-
ଲମାନେ ଗିମ୍ବଳ ଦେଖି କାଉର ଓ ଗରବ-
ଲେକମାନେ ଓଲଟି ଗାଇ ଓଲଟି ଉପବାସ
ରହିଅଛନ୍ତି ଏଠାର ହାକିମାନେ କିଛି ବୁଝିଲେ
ନାହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ମଲେ ନିଦ ଲାଗିବ ମାତ୍ର ସୁଖ
ଚଳଇ କଲିଟର ଏପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବା ଶୁଣି
ଅନୁସନ୍ଧାନ କିମନ୍ତେ ତାଙ୍କ ସିରସାବର ବାକୁ
ଲଗବଜବାସକୁ ପାରିକୁଦ ଭରଫକୁ ପଠାଇ-
ଅଛନ୍ତି ସୁଖରେ ମଧ୍ୟ ୫୧ ଛାକୁ ଗୁଞ୍ଜଳ
ସେ ୨ ର ଓ ସେ ୮ ର ଲେଖିଏ ହୋଇଅଛି
ଗୁରୁଅଡ଼େ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବାର ସମ୍ଭବ ହେଲଣି
ହାକିମମାନେ ସଜର୍ଜ ହେଉଛୁ ।

ମାହାଜୀ ଗୁଞ୍ଜଳ ଲୁଟି ମହମମାନେ କିଏଶ
ମେକଶ୍ୱରସାହେବ ଆସାନିକ ଉପରେ ଜମା-
ଏକବସ୍ତୁ ଓ ବେଶ୍ୱ ଅପସ୍ତର ଅଭିଯୋଗ
ହର ସଫାଇ ଭଳକ ତରୁଅଛନ୍ତି । ପୂଜକଣ
ଅସୀନୀ ଜାମାନରେ ଶଲମ ହୋଇଅଛନ୍ତି
ବାଜ୍ଜ ତୃଣ ହାକିଭରେ ଅଛନ୍ତି ଆସନୀ ମାତ୍ର
ତା ୫ ରଖରେ ସଫାଇ କିଆସିବ ।

କଲକାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବିମୁକ୍ତର ତାଲୁର କୋଟ
ସାହେବ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଫରପସ୍ତରରେ
ମାଛ ବସ୍ତୁରସରମାଣ ଓ ଶୁଣ ଗସ୍ତରେ ମିଲୁ-
ଧିକାରୁ ସେଠାଲେକେ ମାଛ ବସ୍ତୁର ଗାନ୍ଧି ।
ମୁଦ୍ରେରେ ଗୁଞ୍ଜଳ ମଦର୍ଜ ହେବାରୁ ଶ୍ରେଣୀ
ଲେକମାନେ ମୁଷା ବସ୍ତୁର ଓ ଜଳଲଗଳର
ଦେଇ ଖାନ୍ତି । ସୁଖରେ ମହନ୍ତମାନେ ବିଦାହ
କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ପ୍ରସାଦ ସେବା
କରନ୍ତି ଏବଂ ଅତି ପୁଷ୍ଟିକର ଗାନ୍ଧ୍ୟ ଅଲସ୍ୟ
ସୁକ୍ଷ୍ମ ସଦେ ମିଶି ଅଳ୍ପ ଓ ଅନେକ ସ୍ତଳ-
ରେ ଶୁଳ୍ଭୋଗ ଜାଳ କରଇ । ମହନ୍ତମାନେ
ସାବଧାନ ହେଉଛୁ ଏହା ଭଲ ପ୍ରସାଦ ପାଇ-
ଲେ ସେଟ ସହକ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳପଶୁମର ବକର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୱା ଗାନ୍ଧ୍ୟପ୍ରବ୍ୟ
ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ହେବାର ଦେଖି ଲେକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ
ସକାଶେ କନ୍ଦୋକସ୍ତୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ସାହାଯ୍ୟସ୍ୱରୂପ କିଛି ପୂର୍ତ୍ତା ଦାୟ୍ୟ ଆରମ୍ଭ
କରବାର ବିଷୟ ହେଉଅଛି ।

ଅଗ୍ରାରୁ ଏକବ୍ୟକ୍ତି ବିଦ୍ୟେଷ୍ଟି ଅଟକୁ ଲେ-
ଖିଅଛନ୍ତି ଯେ ସେଟର କୁଳାରେ କେତେ ଗଜ
ଲେକ ଜାମନାକ ଶୁଣି ଯାଉଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଚକନ
କକାରକୁ ଅଲକାରମାନ ବିକସ୍ତୁ ହେବାକୁ
ଅସୁଅଛି ଗରୁଦଦାର ଅଭାବରେ ସେ ସବୁ
ଅଜିଅଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକସ୍ତୁ ହେଉଅଛି । ଅଜ-
ମିରର କଣିକମାନେ ଏକଦଳରେ ଗହମର
ଭାଉ ସେ ୧୦ ର ଠାରୁ ସେ ୧୦ ର ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଉଣା କରୁଦେଲେ ।

କଲକାର ଦେଲେକଣ ବାସ୍ତୁ ମିଳ ଗୋ-
ଟିଏ ସଜ୍ଜ କରୁଅଛନ୍ତି । ସକାର ଉଦେଶ୍ୟ ଏସ
ଯେ କାସ୍ତୁମାନେ ସ୍ୱଜାତ୍ୟୁ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କାହାର
ସକରେ ଦୈବାହର ବା ସାମାଜିକ ସର୍ଜର୍ଜ
ରଞ୍ଜିବେ ନାହିଁ ।

ହଜ୍ଜିରେ ଏକ ଅମ୍ବାଲରେ ଲେକମାନେ
କେତେ ମୋହବୋକାନ ଲୁଟି ଦେଇ ଥିଲେ ।
ଅମ୍ବାଲରେ ସୁଲସ କେତେ ଅପସ୍ତୁକୁ ଧର
ଦେବାରେ ଦେଉର ସକା ହେଲା । ହଜ୍ଜିରେ
କ ୨୭ ଶକ୍ତ ସୁଲସ ଗିରପାର କରୁଅଛି କିଛି
ବସ୍ତୁ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଚାଇକୋର୍ଟର ଜଜ ମାକ୍ଫାର୍ଡନ ସାହେବ
କର୍ମ ଧ୍ୟାଗ କର କଲଭକୁ ଗଲେ । ହାଇକୋ-
ର୍ଟର ଓକ୍ତାଲମାନେ ଏହାକୁ ସମ୍ମାନ ସହଜ
ବିଦାସ୍ତ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ବାସ୍ତୁକରେ ମାକ୍ଫାର୍ଡନ
ସାହେବ ଜଣେ ସୁବିଶ୍ୱସ୍ତ ଥିଲେ ।

କବର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୱା ଉତ୍ତ୍ରିତା ଦୋଷଣା ଦେଇଅ-
ଛନ୍ତି କି କେଲେକିଛିରେ ଧକ୍କାକୁ ବାଲେ-
ଶୁଣ ସେ ୫୩ ର ଲେଖିଏ ଗୁଞ୍ଜଳ ମିଲୁଅଛି
ଓ କୋଟାପୁରଠାରେ ଏପ୍ରକାର ବନ୍ଦୋକସ୍ତୁ
ହୋଇଅଛି ଯେ ପ୍ରଚକନ ୩୫ ହଜାରବସ୍ତୁ
କାହାକ ଉପରୁ ବୁଲକୁ ଅସିପାରେ ।

ସ୍ୱାଧୀନ ସିପ୍ଟମ୍ବର ମହାଗଜ୍ଜାକ ଦେବାନ୍
ସଦରେ ମୁଖ୍ୟମା ମାଗାଜକ ନାମକ ମାସିକ
ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକ ବାକୁ ଗମ୍ଭୂତନୁ ମୁଖ୍ୟମା
କିୟକୁ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏଥି ପୂର୍ବେ
ଏ ମହାଗସ୍ତ ଦେଲେକ ଗଜାକ ଅଧୀନରେ
ଦାୟ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଏହାକର ବନେଷ ବସ୍ତୁଦ-
ଗିତା ଅଛି । ଏହିପ୍ରକାର ଲେକମାନେ ଗୁଜ-
ସରକାରରେ କିୟକୁ ହେଲେ ଅନେକ ମଜକ
ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ।

ବିଭାଗ ।

ସଦସାଧାରଣଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାର୍ଥେ ଲେଖାଯାଇଅଛି
କି ସହର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର ମହକୁମାର ମୋହରର
ମଧୁର ମୋହନ ଦୋଷକୁ ଶରଭେଶୁଣ
ମୁଦେଇ ବନାମ ଗଜାଗୋବିନ୍ଦ ମିତ୍ର ମୁଦାଲର
ଜାଲ ରସିଦ ମୋହମମାନେ ଲିପ୍ତ ଥିବା
ଅପସ୍ତରରେ ସରକାରୀ କର୍ମରୁ ବରଜରଫ
କରୁଯାଇ ଅଛି ଅଭବକ ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି
ସରକାରୀ କର୍ମ ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।
ତା ୧୦ ରଖ ଚିତ୍ରମ୍ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା ।

RUNGLAL BANERJEE

Dy. of the Registrar.

ସିନ୍ଦ୍ୱୋନା କୁରପ୍ତ ।

ଏହା ବକର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୱାକଦ୍ୱାରା ଦାଖଲକରେ ଗ୍ରହଣ ଦେଇ
ଅଛି ।

କୁରମାନଦପତ୍ର ଏହା ସାମାନ୍ୟ ଏକ ବସ୍ତୁରର ଚକ୍ର-
ରେ ସମାନ ରୂପବାସ ଲିଖ୍ୟ । ହିନ୍ଦରେ ବନ ଏକ
ପୌତ୍ରର ମୂଲ୍ୟ ୫ ୨୦ ନା, ତାବଦର୍ତ୍ତା ଏକ ଟକା
ଅପସ୍ତୁର ରସିଦ ।

କରମତା ସମ୍ପିକଟ ଦ୍ୱାବତାଃ ବନାଦେଲ ଘାଟିକର
ସୁପ୍ରସଂକେଶେକ ସାହେବକ ଚକଟରୁ ମୂଲ୍ୟସହୁ ଅଦେବ-
ନପସ ପଠାଇଲେ ଗ୍ରାସ୍ତ ଦେବ ।

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

ବାକୁ ଅନୁଜାନନଦାସ କଟକ ବଜାୟା ୫୦୯
ଗଜକର୍ତ୍ତା ସୂର୍ଯ୍ୟନାୟକଗୁଣରୁ ନବରକସ୍ତୁର

ଅକ୍ଷିମ ୫୨୩୩

ହଜ୍ଜ ଏହି ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ସହରକଟକ ଦରଦାବଜାର ବଟକ
ପ୍ରିଣ୍ଟି-ବନାନକ ସହାୟକରେ ମୁଦ୍ରଣ ଓ ଗ୍ରହଣ ଦେବ ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ମାନବର ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ଉତ୍କଳବାସିନୀ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ସମାପେଷୁ ମହାଶୟ !

ଅଜ ଅପଣଙ୍କ ପତ୍ରିକାପାଠର ମୁଁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ । ପ୍ରତି ଉତ୍କଳବାସିର ଲଭାଲଭକୃତ ଭାଗ୍ୟେ ବସୟରେ ମୋର କିଛି ବଳବ୍ୟ ଅଛି । ଅପଣଙ୍କ ପଦଦ୍ୱାରା ଯେ ଛାତ୍ରା ବ୍ୟକ୍ତି କରନ୍ତି । ଅମୂଳ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଦାକମ କମିଶନର ସାଦେବ ଭାବୀ ଶୁଣିବେ, ସେଥିର ପ୍ରତୀକାର କରବେ ଏହି ଅଶାରେ ମୁଁ ଉକ୍ତ ବସୟୁକ୍ତ ଛପାଇବା ପାଇଁ ଅଜ ଏଡ଼େ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଅଛି । ସାନଲଟ ଶୁଣିବେ ବୋଲି ଅଶା ବଳାନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାନଲଟଙ୍କର ଦେଖାୟୁସମାପଦପତ୍ର ପ୍ରତି ସେହି ଭଳି, ସେଥିରେ ଯେ ସେ ଶୁଣିବେ ଏଥିରେ ମୋହୋର ସନ୍ଦେହ ଜନ୍ମୁଅଛି । ପୁଣି ଏଠାର ଉତ୍କଳ ଅନୁବାଦକ ମହାଶୟ ସପ୍ତାହକୁ ସପ୍ତାହ ଅନୁବାଦ କର ପଠାନ୍ତି କି ନାହିଁ, ସେଥିରୁ ସୁଦ୍ଧା ଅଜ୍ଞାନ । ସୁତରାଂ ସେ ଅଶା ନାହିଁ । ଶୁଣୁଛି ଖମ୍ବୁ ସାଦେବ ଛକ ଏଠା ଏବେ ଅପଣଙ୍କ ପଦ ସଜ୍ଜି, ମଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରଧାନ ଉତ୍କଳଭୈଷ୍ୟ ବୋଲି ସପ୍ତାହକୁ ସପ୍ତାହ ପକ୍ଷକୁ ପକ୍ଷ ବାଲେଶ୍ୱରରୁ ରହି ଅପୁଅଛି; ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକଗୃହ, ଶୁଣିବାରେ, ତାଙ୍କର ସମସ୍ତନକୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ କରୁଅଛି । ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଶୁଣିଛି ବଡ଼ ଦୟାଦୃଷ୍ଟି । ଲୋକଙ୍କ 'ମୋହବଦ' ସେ ଏଡ଼ି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ଏସବୁରୁ ସେ ନଷ୍ଟେ ମୋ ଶୁଦ୍ଧାର ଶୁଣିବେ ବୋଲି ମୋହୋର ବଡ଼ ଅଶା ଜନ୍ମିଅଛି । ମୋ ଶୁଦ୍ଧାର ତାଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣରେ ପଡ଼ିଲେ, ମୋ ଜାମନା ସଫଳ ହୋଇ ପାରେ ।

ତେବେ ଅଧିକ ମୁଖବନ୍ଦ ଅନାବଶ୍ୟକ । ମୂଳ ପ୍ରସ୍ତାବର ସୂଚନା ଦେଉ । ମୂଳ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ସାମାନ୍ୟ । ସେଥି ପ୍ରତି ଅବଧାନ କରନ୍ତୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟସମୂହର ବାବୁ ନନକଶୋର ଦାସ ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ଅଟନ୍ତି । ଜଣେ ଦେଖାୟୁ ଲୋକ ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ଦେଲେ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଓ ଓଡ଼ିଶା ଛାତ୍ରାର ବହୁ ମଙ୍ଗଳ ହେବ ବୋଲି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଦେବ ତାଙ୍କୁ ଡେପୁଟି କଲଟରରୁ ଅଣି ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁକ୍ତ କରାଗଲା । ଉକ୍ତ ବାବୁ

ମଧ୍ୟ ଅଶାଦୁରୂପ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର ସୁରସ୍ୱାର ବାବୁଙ୍କଠାରୁ ପାଇଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ପାଠଶାଳାଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାପ୍ରଣାଳୀ ଏହି ବାବୁଙ୍କ ଯତ୍ନରେ କମଶଃ ଉନ୍ନତ ହେଉଅଛି । ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟର ବୃଦ୍ଧି ପଦକ୍ଷେପରେ ଶୁଖିଲା ସମ୍ୟକରୂପେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳ ପୁସ୍ତକମାନ ନିର୍ଦ୍ଦାୟନ କରି ଉତ୍ତମ ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଦାରିତ କରି ଉତ୍ତମ ଓଡ଼ିଶାପୁସ୍ତକ ରଚନା ବିଷୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉତ୍ସାହ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ କରି ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କଥା ଲେଖିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର । ତାଙ୍କର ନିୟୁକ୍ତି ସ୍ଥଳରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଦେବଙ୍କର ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ତ୍ତିବିଶେଷ । ଅଜିକ ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚ ଦିନ ହେଲେ ଶୁଣିଲି, ଡେପୁଟି କଲଟର ଧାତରେ ତାଙ୍କର ୧୦୦ ଟଙ୍କା ବେତନ ବୃଦ୍ଧି ହେବାରୁ ତାଙ୍କୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ଏଲଡିଏନ୍ ସାନଲଟ ସାଦେବ ଦେବାକୁ ଅସମ୍ଭବ । ସୁତରାଂ ଉକ୍ତ ବାବୁ ଅପଣା ଡେପୁଟି କଲଟର କର୍ମକୁ ପ୍ରତିଗମନ କରୁଅଛନ୍ତି । ମୋହୋ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣକାରରେ, ନନକଶୋର ବାବୁ ଯେପରି ଓଡ଼ିଶାର ଶୁଦ୍ଧାୟୁ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଶ୍ରେଣୀକାଗସୁର, ଚକ୍ରଗ୍ରାମ, ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଭୃତିରେ ୪୦୦ ଟଙ୍କା ବେତନରେ ଜଣେ ଜଣେ ବା ଅଧିକ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ରଖିବାର ଯେପରି କଥା ହୋଇଅଛି, ଏହି ଉତ୍ତମ ବିଷୟକୁ ବିଚାର କରି, ନିତାନ୍ତପକ୍ଷେ ନନକଶୋର ବାବୁଙ୍କର ଡେପୁଟି କଲଟର ଧାତରେ ୪୦୦ ଟଙ୍କା ହେବା ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଏଲଡିଏନ୍ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶା ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ କାର୍ଯ୍ୟରେ ରଖାଯାଉ । ମଧ୍ୟ ଏହିଭା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଓଡ଼ିଶାବାସିର ହୃଦୟରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା । ନନକଶୋର ବାବୁ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ, ସୁତରାଂ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷା ଓ ଓଡ଼ିଶା ଛାତ୍ରାର ପ୍ରକୃତ ଅଭାବ ବୃଦ୍ଧି, ସେଥିର ପ୍ରତୀକାର କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଏଥିପକ୍ଷରେ ତାଙ୍କର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତାର ଘାତ ନହୁଇ ରହିଅଛି ।

ଯଦି ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖମ୍ବୁ ସାଦେବ କୌଣସି କାରଣରୁ ଅସମ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତି; ଯଦି ତାଙ୍କୁ

ସେ ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭରେ ଏଲଡିଏନ୍ ଦିଆର ରଖାଇବାକୁ ନ ଚାହାନ୍ତି; ତେବେ ଜଣେ ଏ ଦେଖାୟୁ ଲୋକ ତାଙ୍କ କର୍ମରେ ନିୟୁକ୍ତ କରିବା ବିଷୟରେ ଯେମନ୍ତ ସେ ଯତ୍ନ କୁଟି ନ କରନ୍ତି, ଏହିଭା ତାଙ୍କୁ ସବନୟୁ ପ୍ରାର୍ଥନା । ଓଡ଼ିଶାବାସିଏ ବିକଳଦେଖାୟୁ କୌଣସି ଶିକ୍ଷା-ବିଭାଗୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ । ବିକଳଦେଖାୟୁ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାରେ ସଦାନୁଭୂତ ଜନ୍ମିବା କଥାରେ ଓଡ଼ିଶାବାସିଙ୍କର ବିଶେଷ ସନ୍ଦେହ ଅଛି । ମଧ୍ୟ ଏ ସନ୍ଦେହ ଅଦେହମୂଳକ ନୁହେ ।

ଯାହା ହେଉ ଜଣେ ଦେଖାୟୁଙ୍କ ନାମ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ହୋଇ ପାରେ । ତାଙ୍କୁ ଉକ୍ତ କର୍ମ ଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାବାସିଏ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ନାହିଁ । ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ବାଲେଶ୍ୱରର ଡେପୁଟି ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ଗୁରୁଧାତା ବାବୁ । ତାଙ୍କୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା-ବିଭାଗର ମଙ୍ଗଳର ସମ୍ୟକ୍ ସମ୍ପାଦନା । ସେ ପ୍ରକୃତ ବିଏ, ଏମେକ୍ଟଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତଭର । ଅନେକ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗୀୟ ୨ । ୩ ଶତ ଟଙ୍କା ବେତନ ପାଇବା ଲୋକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ସୁଦକ୍ଷର କର୍ମଚାରୀ ଓ ଅଧିକ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟଧାରୀ ! ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଦେବ ସେଦିନ ଡେପୁଟି ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ ଧାତରେ ତାଙ୍କୁ ପଦୋତ୍ତଳ ନ ଦେଇ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଅନ୍ୟାୟ କରିଅଛନ୍ତି, ଏହା ବୋଧ ହୁଏ ସ୍ୱୟଂ ଖମ୍ବୁ ସାଦେବଙ୍କୁ ସଦା ଅଗୋଚର ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ଖମ୍ବୁ ସାଦେବ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଶୁଦ୍ଧାରଦ୍ୱୟ କର୍ଣ୍ଣତେଜ ଶୁଣି, ସେଥିପକ୍ଷରୁ ଗୋଟିକୁ ସଫଳ କଲେ, ପ୍ରକୃତ ତାଙ୍କର ନାମର ଗୌରବ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷାସମ୍ପର୍କରେ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ହେବ । ଏହିଥିରୁ ମଧ୍ୟ ଜଣାଯିବ ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ଖମ୍ବୁ ସାଦେବଙ୍କର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି କେତେଦୂର ପ୍ରକୃତ ମମତା !!! 'କମଧ୍ୟକଂ ବିଜ୍ଞବରେଷୁ' ।

ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ! ଅଜ ଏଭଳି । ଓଡ଼ିଶା ଜଣେ ଇନ୍ତେକ୍ଟିଭ କାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ନ ପାଇଲେ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା-ବିଭାଗର ବିଶେଷ ମଙ୍ଗଳ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଅପଣଙ୍କ ମତ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ନିବେଦକ
ଠିକ୍ଠାକ୍

ମୂଳପତ୍ର ଦେଖ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭା ୧୨୭

ସ ୪୦ ଖ୍ୟା

ତା ୭ ରସ ମାସେ ଅକ୍ଟୋବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । ଅର୍ଦ୍ଧ ନ ୨୨ ନ ସନ ୧୮୮୫ ସାଲ ଶନିବାର

ଅଗ୍ନିମ ବାଣିକମୂଲ୍ୟ ୪୫୯
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୨୯
ମଫସଲପାଇ ତାକମାସୁଲ ୪୧୫୭

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଇଣ୍ଡିଆ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇଅଛନ୍ତି କି ଚେକାନାଲର ସେଇଁ ଭିନିଲଗ କୋଡ଼ିଏକାର ଟଙ୍କା କଟକ ଖଜଣାଖାନାରେ କମା ଅଛି ଇହିଁ ମଧ୍ୟରୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କର ପାଉଁଶା ନଜରନା ଟ ୨୭,୨୪୨୯ କା ଏକାବେଳକେ କାଟି ନିଆଯିବ । ଘୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ରାଜଗଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାରୁ ଏ ନଜରନା ଟଙ୍କା ଦେଶପତ୍ର ଅଛି ।

ଗଜ ମାସ ଛା ୨୭ ଶଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଷ୍ଟି ଓ ଶସ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଇଣ୍ଡିଆଗଜେଟରେ ଏହିପରି ଲେଖିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ମାନୁଜ, ମସ୍ତାସୁର ଓ ବମ୍ବେଇରେ ଉତ୍ତମ ଚନ୍ଦ୍ରବିଗା ବୃଷ୍ଟି ଓ ଫସଲର ଖାଣା ଉତ୍କଳ । ବରଷାକାଳର ଫସଲ କଟା ହେଉଅଛି ଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମ । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶରେ କିଛି ଉତ୍ତମ । ଗୁଜରାଟରେ କଳର ଲୋଡ଼ା ଅଛି ଓ ସିନ୍ଧୁର ଅବସ୍ଥା ମନ । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ବୃଷ୍ଟି ବହୁତଦିନରୁ ଶୁଦ୍ଧିଯାଇଥିବାରୁ ଫସଲ ପ୍ରତି ଶଙ୍କା ହୋଇଅଛି । ମଧ୍ୟ-ଭାରତବର୍ଷରେ ବର୍ଷା ନାହିଁ । ଏସବୁ ସ୍ଥାନର ଅବସ୍ଥା କିଛି ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ । ବଙ୍ଗଳାର ଉତ୍ତର ଭାଗରେ ଭଲ ବୃଷ୍ଟି ଭାଗଲସୁରେ ଅଳ୍ପ ଓ ତ୍ରିମୁତର ଏକ ୨ ଅଂଶ ଛଡ଼ା ପାଟନା ଉଦ୍ଧାନରେ ଫସଲର ଅଣା ଭଲ ନୁହଇ । ପୁରୀରେ ମଧ୍ୟ ବୃଷ୍ଟିର ଅଭାବ ଅଛି । ଅସୀମର ଅବସ୍ଥା ଭଲ । ବ୍ରହ୍ମାରେ ସାଧାରଣରୂପ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି । ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ ମରୁତ ଓ

ପଶ୍ଚିମାବାସୁ । ପଞ୍ଜାବରେ ପ୍ରାୟ ବର୍ଷା ନାହିଁ । ମୁଲତାନ ଛଡ଼ା ସବୁଠାର ଅବସ୍ଥା ମନ ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅମ୍ବେମାନେ ସମ୍ବଲପୁରଠାରୁ ପତ୍ର ପାଇଅଛୁଁ ଯେ ଗଜ ମାସ ଛା ୧୫ ରଖଠାରୁ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ କିଛି ବର୍ଷା ହୋଇ ନାହିଁ କୃଷିକୁ ବିଶେଷ ହାନିକର ହୋଇଅଛି ଏବ ଲୋକମାନେ ନିଭାନ୍ତ କାଭର ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତଙ୍କର ମତ ଏହି ଯେ ଏଣିକି ବର୍ଷା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଉପକାର ହେବାର ନାହିଁ ।

ନୂତନ ଦେବାନା କାର୍ଯ୍ୟ ବିଧି ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୮୭୭ ସାଲର ଦଶଅଇନ ଚଳଇ ମାସ ଆରମ୍ଭଠାରୁ ପ୍ରଚଳଇ ହେଲ କିନ୍ତୁ ଅବଧି ଓଡ଼ିଆରେ ଆଇନ ଶୁଣା ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଉକଲମାନେ ବଡ଼ ହରବରରେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ବଡ଼ଉକଲମାନେ ଇଂରାଜୀ ଆଇନ ଅଣାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ନିବ୍ୟାହ କରି ନେଉଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠତର୍କାଲ ମୁକ୍ତାର ଓ ମାମଲତକାରଙ୍କର କଷ୍ଟର ସୀମା ନାହିଁ । ଅର୍ଜିର ଫାରମମାନ ନୁଆ ସୁଜନା ହୋଇଅଛି ଅଥଚ ଦେଶୀୟ ଭାଷାରେ ଆଇନ ପ୍ରକାଶିତ ନ ହେବାରୁ ଆଇନାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ । ଅନେକ ମାମଲତକାରଙ୍କର ଅର୍ଜି ଏହି ହେତୁରେ ଦାଖଲ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ ଓ ଯାହାଙ୍କର ମିସ୍ତାଦ ଶେଷ ହେଉଅଛି ତାହାଙ୍କର କଥା ବଡ଼ ଦୁସ୍ତର ହୋଇଛି । ଅମ୍ବେମାନେ ଅନୁରୋଧ କରୁଁ ଯେ ଓଡ଼ିଆରେ ଆଇନ ବାହା-

ରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବାନା ହାକିମମାନେ ପୁରୁଣା ଫାରମରେ ଅର୍ଜି ଇଭ୍ୟାଦ କାଗଲ ପ୍ରଦର୍ଶ କରନ୍ତୁ । ଆଇନ ଶାସ୍ତ୍ର ଶୁଣା ନ ହେବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କର ଦୋଷ ଅଟଇ । ଅମ୍ବେମାନେ ଶୁଣୁଅଛୁଁ ଯେ ଅତୁର ଏକମାସ ଗଜ ନ ହେଲେ ଆଇନ ବାହାରିବାର ଅଣା ନାହିଁ । ସ୍ଥାନୀୟ ଅନୁବାଦକଙ୍କ ମହକୁମାର କାର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ଶିଥିଲରୂପେ ନିବ୍ୟାହତ ହେବାର ଦେଖାଯାଏ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଏ ମହକୁମାର ବେତନ ବଢ଼ାଇଦେଲେ ମାତ୍ର ନିୟମିତ ପ୍ରକାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନେବାର ବନୋବସ୍ତୁ କଲେ ନାହିଁ । କମିଶ୍ନର ସାହେବଙ୍କର ଏ ମହକୁମା ଉପରେ କଠିନ ଦୃଷ୍ଟି ଥିଲେ ଏଭେସରିକ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଅମ୍ବେମାନେ ଅବଧନ୍ତ ଦୁଃଖର ସହିତ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ବାଲେଶ୍ଵରର ବାବୁ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଗଜ ମାସ ତା ୨୭ ରଖରେ ଜୀବନଲା ଶେଷ କଲେ । ଏ ମହାଶୟ ସୁବିଖ୍ୟତ ମୁତ ପଦ୍ମଲୋଚନ ମଣ୍ଡଳଙ୍କର ମଧ୍ୟମ ପୁତ୍ର ଥିଲେ । ପଦ୍ମ ବାବୁ ବଙ୍ଗାଳୀ ଥିଲେହେଁ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ବହୁକାଳ ବାସ ଓ ସରକାସ କର୍ମ, କମିଦାଗ ବାଣିଜ୍ୟ ଇଭ୍ୟାଦଦ୍ଵାରା ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହାଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ସହାନୁଭୂତି ଜନ୍ମିଥିଲା ଓ ତାହାଙ୍କର ସୁସୋଗ୍ୟ ପୁତ୍ର ବି ଯାହାଙ୍କ ସକାଶେ ଅଧ୍ୟାଶୋକ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁଁ ସେବାଟକୁ ଅନସରଣ

କରିଥିଲେ । ବାପୁବରେ ବୁଦ୍ଧାବନ ବାବୁ ସରଳ ଓ ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵଭାବ ହେତୁ ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କଠାରେ ଅଦୃଶ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଯେମନ୍ତ ଭୃତ୍ୟ ଲୋକ ଥିଲେ ତେମନ୍ତ ଚତୁର ଓ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷ ଥିଲେ । ବାଣିଜ୍ୟାଦି ନାନା ଉଦ୍ୟୋଗଦ୍ଵାରା ଅର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାରେ ତାହାଙ୍କର ହୁତ ନ ଥିଲା ଅଥଚ ଅପଣା ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା ସକାଶେ ବ୍ୟୟ କରିବାକୁ କାନ୍ଦି ନ ଥିଲେ । ସେ କେମନ୍ତ ସ୍ଵାଧୀନ ଓ ସାହସୀ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ତାହାଙ୍କର ମାକନାଟନ ସାହେବଙ୍କ ସହିତ ମଳକମାର କଥା ଶୁଣିଥିଲେ ତାହାଙ୍କଠାରେ ଅବଦଳ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ହିତକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦାନ କରିବାକୁ ସକଦା ଇଚ୍ଛୁର ଥିଲେ ଏହିପରି ଅନେକ ସଦ୍‌ଗୁଣମାନ ତାହାଙ୍କଠାରେ ଥିଲା ଯାହା କି ଓଡ଼ିଶାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଲଭ ଦେଖାଯାଏ । ଏପରି ମହାନ ଲୋକର ଅକାଳମୃତ୍ୟୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟେ । ଏହାଙ୍କର ବୟସ ବ ୩୪ ବର୍ଷ ମାତ୍ର ଥିଲା ଓ ଏହାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭୃତ୍ୟର ଅର୍ଥାତ୍ ଅପରିଚିତ ସାନଦୋଷ ଜଞ୍ଜିତ ବା ଉଦ୍‌ଗମୟ ଶ୍ରେଣ ଜାତ କରି ଏତେଶୀଘ୍ର ଏହାଙ୍କୁ ଅପଣା ପତ୍ନୀଙ୍କର ଓ ଲଳସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଚିରକାଳ ସକାଶେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କଲା । ବାଲେଶ୍ଵରର ଅକାଳବନ୍ଧନା ଏହାଙ୍କ ପାଇଁ କାନୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଶବ ଶୁଶାନକୁ ସିବାକେଲେ ୮ । ୧ ଶ ଲୋକ ପକ୍ଷରେ ଗୋଡ଼ାଲ ଯାଇ ଅପଣା ୨ ସ୍ନେହର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲେ । ଏପରି ଲୋକର ସ୍ଵର୍ଗବାସ ହୋଇଅଛି ଏହା ସମସ୍ତେ ଅନୁମାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ।

ଅମ୍ଭେମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନୁଚ ଓ ବମେଇର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ନୁହାନ୍ତି ଲେଖିଥିଲୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତ ଭାଗରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଉପସ୍ଥିତ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଅତି ଦୁଃଖର ସହିତ ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ ପୁରୀଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ ସାଉକୁଦି ବଜରକୋଟ ଉଦ୍ୟାଦି ଚିଲିକା ଶିବଟଣ୍ଡ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଅକାଳ ପଡ଼ିଅଛି । ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଭୂମି ସ୍ଵଭାବତଃ ଫଳବତୀ ନୁହେଁ ସେଠାଲୋକେ ଲୁଣ ଯୋଗୁଁ ଉପରେ ବଗେଷରୂପେ ଜର୍ଜର ରଖନ୍ତି । ଲୁଣ ଯୋଗୁଁ ଉଣା ହେବା ସମୟରେ ସେମାନେ

କୃଷି ବ୍ୟବସାୟ କରି ଏକପ୍ରକାର ଶିକା ହେଉଥିଲେ ଏଥିରେ ଗଜ ସମସ୍ତର ଫସଲର ଉତ୍ପନ୍ନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହେବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି ଅରମ୍ଭ ହେଲା । ସେଠାରେ ଏପରି ଦେହ ମହାଜନ ନାହିଁ ଯେ ଲୋକଙ୍କୁ ଧାନ, ଅଥବା ଚଣ ଦେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ ପୁରୀ ସେମାନଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି କୁଛି ହେଲା । ଏବରଷ ସେମାନେ ଯଥା କ୍ରମରେ ଯାହା କୁଣ୍ଡିଥିଲେ ଓ ବେରୁଥିଲେ ମରୁତରେ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ଓ ଏଣୁ ବର୍ଷା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଫସଲ ହେବାର କିଛି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ପୁଲିସର ସ୍ଵପରଶ୍ଵେଶ୍ଵେଶ୍ଵାହେବ ସରକମିନି ଜମାରଣ କରି ରିପୋର୍ଟ କଲେ ଯେ ସେଠା ଲୋକେ ଅତି ଦୁରବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ଅସକାନ୍ତ ଲୋକ ବେବଳ ଗାଗ ଗାଉ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରୁଅଛନ୍ତି ।

ପୁରୀରେ ଏ ସମ୍ପାଦ ପ୍ରବେଶ ହେବାରୁ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ସକାଶେ ଗୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବା କାରଣ ଗଜ ମାସ ତା ୨୪ ରଖରେ ସଭା ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ସଭାରେ କଲେକ୍ଟର ଅର୍ମିଷ୍ଟ୍ରାହେବ ଜଣାଇଲେ ଯେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ନ କଲେ ସେମାନେ ଅନାହାରରେ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ କରିବେ । ଗୁନା ସଂଗ୍ରହ କରି ସେମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିକାହ ସକାଶେ ଉଲ୍ଲିଫ କମିଟି ପ୍ରାପନ ହେଲା ଏବଂ କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ତେଦା ସଂଗ୍ରହ କରିବା କାରଣ କଲେକ୍ଟରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ହେଲା ।

ଅମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣି ଅନନିତ ହେଲୁ ଯେ ପୁରୀରେ ଅନେକ ଖଟା ତେଦା ହୋଇଅଛି ଓ ଉଲ୍ଲିଫ କମିଟିର ବେକେଟର ଗୁନା ସଂଗ୍ରହ ସକାଶେ କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵରର କଲେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ସହ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କର କଲେକ୍ଟରଗଣେବ ଗୁନା ଫର୍ସ ଏ ନଗରରେ ଫେରୁଅଛନ୍ତି । ଗୁଲିର ଚୁମ୍ବିଲ୍ୟ ପ୍ରାୟ ସକଳ ଶ୍ରେଣୀରଲୋକଙ୍କୁ ଉଣା ଅଧିକରେ ବାଧୁଅଛି ତଥାଚ ଅମ୍ଭେମାନେ ଭୟା କରୁ ଯେ ପୁରୀର ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେପରି ବଦାନ୍ୟତା ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ସେହିପରି ଏଠା ଓ ବାଲେଶ୍ଵରର ବୃଷସୂତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବଦାନ୍ୟତା ପ୍ରକାଶ କରିବେ । ଅନ୍ତମାନର ଯଥାର୍ଥ ସମୟ ଏହି ଅଟେ,

କଲଗା ।

ଗଜ ସପ୍ତାହରୁ ଏ ନଗରରେ ଓଲଟିଆ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ପାନବନ୍ଧୁ ଧାରଣ କରିଅଛି । ନଗରର ଗୁରୁଅଡ଼େ ଏ ଶ୍ରେଣ ଲୁମଣ କରୁଅଛି ଓ ପ୍ରତିଦିନ ଲୋକ ନଷ୍ଟ ହେଉଅଛନ୍ତି । ଏଠା ସବୁସାଧାରଣଙ୍କ ବିକ୍ରାସ ଏହି ଯେ ଏ ଶ୍ରେଣର କୌଣସି ଚିହ୍ନି ନାହିଁ ବାପୁବରେ ଏହା ଶ୍ରେଣ ନୁହଇ ମାତ୍ର ଯୋଗିନୀର କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗିନୀମାନେ ବଞ୍ଚାମନୁଷ୍ଠକୁ ଏତରୂପେ ଗାଲିଯାନ୍ତି । ପୁରୀର ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ବା ଦମନ ନ କଲେ ଏ ଶ୍ରେଣରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ପାଇବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏଥିରୁ ଯୋଗିନୀମାନେ ଏକ ଦେବାଙ୍କର ବନ ବନ୍ଧ କାରଣରୁ ଗ୍ରାମଦେବତାମାନଙ୍କର ପୂଜାଦ୍ଵାରା ଏ ଶ୍ରେଣରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ପାଇବାକୁ ଲୋକେ ଚେତନ୍ତି ଓ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁଠାରେ ଶ୍ରେଣ ତାତ ହୁଅଇ ସେଠା ଗ୍ରାମଦେବତାଙ୍କର ମାର୍ତ୍ତନା ଓ ପୂଜାର ସାମା ରହଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏତଦ୍ଵିରେ ପୁଣି ଲୋକଙ୍କର ମନ ଭୁଞ୍ଜି ହୁଅଇ ନାହିଁ । ବାଲେଶ୍ଵର ଗ୍ରାମଦେବତା ପୂଜାଦ୍ଵାରା ଦୁଃଖ ହେଲେ କି ନାହିଁ ଓ ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍ତ ଦେଲେ କି ନାହିଁ ତାହା ଜଣାପଡ଼ଇ ନାହିଁ ଓ ତାହା ଜାଣିବାକାରଣ ଦେବାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତ କରିବାରୁ ହୁଅଇ । ପ୍ରଭେଦ ଗ୍ରାମଦେବତାଙ୍କ ଏକ ଖଣ ରୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଦେବୀ ତାହାଙ୍କ ଦେହରେ ଅଧିସ୍ଥାନ କରି ଭଲ ମନ ବଥା କହନ୍ତି ଓ ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍ତ ଦେଇ ଶେକଙ୍କୁ ଏ ଶ୍ରେଣରୁ ମୂର୍ତ୍ତି କରନ୍ତି ।

ଦେବୀ ସତଗୁରୁର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରେ ଅଧିଷ୍ଠାନ କରନ୍ତି ଓ ଭାଷା ଚେଳାବେଳେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଠାକୁରଣୀ ଲଗିଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଲେଖି କହନ୍ତି । ପୂର୍ବକାଳରେ କେବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କୁ ଦେବୀ ଆଶ୍ରା କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ ଲୋକଙ୍କର ଯେମନ୍ତ ଜାତିର ବନ୍ଧୁର ଉଣା ହେଲେ ଭେମନ୍ତ ଦେବୀମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଅଧିକାରରେ ଉଚ୍ଚରଜାତୀୟ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କଠାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଓ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହେଲେ । ଯାହାକୁ ଠାକୁରଣୀ ଲଗେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଯେମନ୍ତ ଦେବୀ ଧାରଣ କରଇ ଭାଷା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି । କଳାଲତା ଅଶ୍ୱାରେ ଉଚ୍ଚ ପିନ୍ଧିବା ବାଳ ମୁକୁଳା କର ଦେଇ ମେଞ୍ଚାଏ ସିନ୍ଦୂର ହାଲରେ ନାହିଁ ବା ହାତରେ ବେତ ଧରି ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ଚାଲିବା ବସି ମୁଣ୍ଡହଳର ଗମ୍ଭୀରଭାବରେ କଥା କହିବା ଧୂପ ଓ ଅଗ୍ନି ଗିଠା ପାନ କରବା ଇତ୍ୟାଦିରୁ ଠାକୁରଣୀ ଲଗିବାର ଜଣାଯାଏ । ସେ ଦିନ ଏକ ବଜାରରେ ରୋଗର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାରୁର୍ତ୍ତବ ହେବାରୁ ଲୋକେ ଏକ ଠାକୁରଣୀକୁ ବରଣ କରି ଆଣିଲେ ଓ ସେ ଠାକୁରଣୀଙ୍କ ହସ୍ତବା ଅନୁସାରେ ଭାଷାକର ଅର୍ଥ ପୁରୁଷର ଶାଳୁ ବରଣ କରି ଆଣିବାକୁ ହେଲା । ଯେତେବେଳେ ଭକ୍ତଭଣ୍ଡାରୀ ଗୌରୀର ସ୍ୱାର ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ୁଥିଲେ ନୃତ୍ୟ ଓ ଭଙ୍ଗୀ ଦେଖାଇଲେ ଓ ବାଦ୍ୟର ଶବ୍ଦରେ ଗୁରୁଦିନର ଲୋକ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଗଲେ ତେତେବେଳେ ସେ ବଜାରର ଅର୍ଥ ଏକ ସୁବଳ ସ୍ତ୍ରୀ କାଳଗୀବେଶ ଧରି ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ଦୋଡ଼ ଅସି ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶିଲେ ଓ ଭଣ୍ଡାରୀମାନଙ୍କୁ ଗାଠି ଆଲିଙ୍ଗନ କରି କହିଲେ "ମୁଁ ଏଠାର ଭ୍ରାମଦେବତା ମୋତେ ନ ଚାହୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଆଣିଲେ ମୁଁ କଦାଚ ଶୁଦ୍ଧିକ ନାହିଁ କହୁଛୁ ମୁଣ୍ଡ ଦେବ" । ଏଥିରେ ଲୋକଙ୍କର ଉତ୍ସୁର ସୀମା ରହିଲ ନାହିଁ ଭାଷାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେ ଭଲ କହିଥିଲେ ଜାଣୁଥିଲେ ସେ କରଯୋଡ଼ି କରି କହୁଲେ "ମା ଅମ୍ଭେମାନେ ସାମାନ୍ୟମନୁଷ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କୁ କାହୁଁ ଚାହୁଁନୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ଜାଣୁଥିଲୁ ତାହା ଆଣିଲୁ ଅପରାଧ ଦୟା କରି ଆସିଲ ଏଥର ରକ୍ଷା କର" ଏଥିରେ ଦେବୀ ହସି ଚୁଣ୍ଡି ହେଲେ ଓ ଯେଉଁମାନେ ଭାଷାଙ୍କପ୍ରତି ଭକ୍ତି କରି ନାହାନ୍ତି ବା ନିନ୍ଦାବାଦ୍ୟ କହିଥିଲେ ଭାଷାଙ୍କ ଉପରେ ବଡ଼ କ୍ରୋଧ ହୋଇ ଅଭିମାତ୍ର ଦେଲେ ଅନେକ ବ୍ୟୋଧକଥନ ଉତ୍ତାରୁ ଗାନ୍ଧି ହୋଇ ରୋଗର ଏରୁଚ୍ଚରକୁ ଯାଇ ଦାନ୍ତପା-

ଜରେ ଦେବପିତୃ ଓ ମେଞ୍ଚା କର ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କୁ ଧରି ଆଣି ଗୃହସ୍ଥକୁ ଅଭୟବର ଦେଲେ । ଶେଷରେ ଲୋକମାନେ ଦେବୀପୂଜା ସଦାଶେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭୋଗଗୁଣ ସହଜ ଗୋଟାଏ ହେଲେ ବୋଦାଦେବୀ ସଦାଶେ ଓ ଏକବୋତଲ ମଦର ଆୟୋଜନ କରୁଥିଲେ କିଏ ବୋଦା ଦାଣ୍ଡିକ ଏଥିରୁ ପ୍ରତ୍ନ ହେଲୁ ବାଳଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଧୋବଣୀ ଥିଲ ସେ କହିଲୁ ଭାବି ଅପଣା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଲକ୍ଷ କରି କହିଲ "ମୋ ଧଉରଣୀ ଦାଣ୍ଡିକ" ଏ ବଚନ ଦେବାଙ୍କ ମୁଖରୁ ବାହରହେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଭାଗୀବାନ୍ ଜ୍ଞାନ କରି ଭକ୍ତିପୂର୍ବକ (ଅପଣା ଭାବି) ବାଳଗୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କରଯୋଡ଼ି ଜଣାଇଲେ "ମା ! ମୋପ୍ରତି ଏତେ ସଦୟ ହେଲୁ ମୁଁ ଅପଣଙ୍କର ଛେଉଣୁ ଯାହା ଆଜ୍ଞା କରବ ଭାଷା କରବି" । ଏହା କହି ଅପଣା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପ୍ରଣାମ କଲ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ସହାସ୍ୟବଦନରେ ଭାଷାକୁ ଧନ୍ୟାମାଳ ଦେଲେ । ଆହା କଲିକାଳର କି ମହମା ଏକାଳରେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଯେଉଁ ଭାବରେ ଦେଖନ୍ତି ଭାଷା ପ୍ରକାଶ କରିବା ସଦାଶେ ଦେବୀ ଏ ମାୟା ରଚିଥିଲେ କି? ଫଳତଃ ଯଥାକ୍ରମରେ ବଳଦାନ ହେଲା ଉତ୍ତାରୁ ଧଉରଣୀକୁ ହେଲମୁଣ୍ଡି ବାଳଗୀ ଆଜ୍ଞା କଲେ ଓ ଅପେ ଧଉରଣୀକୁ ଆକୋରଲେ । ବାଦ୍ୟଦ୍ୱାରା ହାଡ଼ିମାନେ ଅଗରୁ ମଦବୋତଲ ଉପରେ ପୂଜି ରଖି ଥାନ୍ତି ବୋଦାଟି ଅସ୍ତୁରଭାବରେ ଧୋବଣୀ କାଳଗୀଙ୍କ ଦରକୁ ଦିବାର ଦେଖି ଚାହୁଁ ମନେ ହେଲ ଯେ ଏଥର ମଦବୋତଲଟି ଭଉଁର ପଶ୍ଚାତ୍ତରଦୀ ହେବ ଭଉଁ ଜଣେ ହାଡ଼ି ସାହାସପୂର୍ବକ କହିଲ "ମା ମଦବୋତଲଟା ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା ହେଉ" ଏ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ବାଳଗୀ ବଡ଼ ହରବରରେ ପଡ଼ିଲେ ମଦ ମାଂସର ସଦାକାଳରେ ଅଟଳ ପ୍ରଣୟ ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଚ୍ଛେଦ ଜନ୍ମାଇ କରୁପେ ଗାନ୍ଧି ଲଭିବେ ଓ ଏତେ କଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁପେ କରବେ ଏହା ଭାବୁଁ ବଦ୍ୟଜ୍ଞାନରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଏ ପଦ୍ମଙ୍କର ଗୁପ୍ତପ୍ରୀତି ପ୍ରକାଶ ହେଲେ ଜନାସବାଦ ହୁଅଇ ସୁତରାଂ ଉପାୟଗୁର ନ ଦେଖି ହାଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ଭାଷା ଦାନ କଲେ ଏହରୁପେ ପୂଜା ଶେଷରେ ବଜାରରୁ ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କୁ ଭିତ ଦେଇ ବାଳଗୀମାନେ ଯେ ଯାହା ସ୍ଥାନକୁ ବୁଝେଲେ ।

ଗୋପସେସ ।
 ସନ ୧୮୭୩୨୭ ସାଲ ବାବକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗୋପସେସ ବାସିକ ବଜ୍ରାପନା କଲିକତା ଗଜେ-
 ଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଅଛି । ଭଉଁରୁ ଅମ୍ଭେ-
 ମାନେ ଯାଠକଙ୍କ ଜାଣିବା କାରଣ ଭଲଲିଖିତ
 ବଥାମାନ ଉଦ୍ଧୃତ କଲୁ ।
 କଟକ—ଗୋପସେସ ଆଦାୟ ଟ ୨୩୧୩୩/
 ଦାଟ ମାସୁଲ ଟ ୨୮୮୧୧/୨ ଅନ୍ୟପତ୍ରରୁ
 ସାହାଯ୍ୟ ଓ ବାଜେ ଟ ୪୧୧୩୩/୨ ମୋଟ ଅୟ
 ଟ ୩୩୨୭୭/୮ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ବାକୀ ଟ ୮୮୮୦୩/୪
 ସହିତ ମୋଟ ଜମା ଟ ୪୧୩୮୭୧ । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ
 ଟ ୩୩୪୧୮ * ଖର୍ଚ୍ଚ ଯାଇ ବାକୀ ଉଦ୍ଧୃତରେ
 ଟ ୮୮୯୬୩/୮ ରହିଅଛି । ଖର୍ଚ୍ଚର ଭଫସିଲ
 ଯଥା ।—
 ଭଉଁସିଲ ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୪୩୪୩୩୩/୨
 ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଟ ୪୪୧୨୩/୮
 ପୁରୁଣାକାର୍ଯ୍ୟ ମରାମତି ଟ ୧୭୪୩୨୩ ୧
 ମହକୁମା ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୭୧୧୭ ୧୭
 ଟ ୩୩୪୧୮ *
 ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସୁକରପତ୍ରର ତ୍ରାକ
 ବଜାଳା ଓ ଗୁରୁତ୍ୱଅଗ୍ରର ବଗିଚା ପ୍ରଧାନ ।
 ପ୍ରଥମରେ ଟ ୧୧୩୩ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଟ ୨୩୮୩/୧୧
 ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ଅଛି । ଗ୍ରାମ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱରେ କେବଳ
 ଟ ୪୧୪୮୧ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ଅଛି ।
 କଲେକ୍ଟରସାହେବ ଅପଣା ରୂପୋଟରେ
 ଉତ୍ତୀନାୟର ସିରସ ସାହେବ ଓ ବରସିୟର ବେଳ
 ସାହେବ ଏକ ହେଡ଼କ୍ଲାର୍ଡ ବାବୁ ଗଣେଶପ୍ରସାଦ
 ଚିଠିକର ପ୍ରଗଂସା ଲେଖି ଅଛନ୍ତି । ହେଡ଼କ୍ଲାର୍ଡ
 ଚିଠିକର ପ୍ରଗଂସା ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇ
 ଅଛି ।
 ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କୁଟା କମିଶୀର
 ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟୟରେ କଲେକ୍ଟର ଲେଖି
 ଅଛନ୍ତି କି ଏମାନେ ଅପଣା ଘର ଅଧିକା
 କମିଶୀର ଓ କଟକ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱର ଭଦ୍ର
 ଜିଲ୍ଲାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଂଶ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି
 ଏକ ଏମାନେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସାଲକି ବଦଳର ସିବା
 ଅସିବା କରିବାରୁ ଏଭଳ ସୁଦା ଭଲ କରି
 ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ।
 ପୁଣି—ଗୋପସେସ ଆଦାୟ ଟ ୨୪୭୨୩/୧୧
 ଦାଟ ମାସୁଲ ଟ ୧୧୧୧୧ ମୋଟ ଅୟ
 ଟ ୨୬୨୭୩୩/୮ ଗଜବର୍ଷର ବାକୀ ଟ ୧୧୪୧୮/୨
 ସହିତ ମୋଟ ଜମା ଟ ୨୭୪୦୧୨/୨ । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ

୪ ୧୭୦୨୫/୪ ଗର୍ଭ ଯାଇ ବାଙ୍କା ଉତ୍କଳରେ
୪ ୧୪୩୮/୧ ରହୁଅଛି । ଗର୍ଭର ଉତ୍ପତ୍ତି
ଯଥା—

ଉତ୍ପତ୍ତିକାଳୀ	୪ ୨୪୮୩ । ୧୧
ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ	୪ ୨୮ /
ମଗ୍ନମଣି	୪ ୪୫୪୭ ୫ ୧୧
ମହଲୁମାଗର୍ଭ ଉତ୍ପତ୍ତି	୪ ୨୫୦୭ ୫୩ ୭ ୪ ୧୭୦୨୫/୪

କଲେକଟର ସାହେବ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯେ
ଗ୍ରାମବିମାନେ ଏକଗଣ ଧର୍ମୀୟ ଉତ୍କଳ ବ୍ୟୟ-
ରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ପତ୍ରକମାନ କରବା ସକାଶେ ପ୍ରାର୍ଥନା
କଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ସତ୍ତ୍ୱକ ସକାଶେ
ଅଧିକ ଟଙ୍କାର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ ।

ବାଲେଶ୍ୱର—ବେଢ଼ସେସ ଆଦାୟ ୪୮୭୦୧
୫୮ ଘାଟ ମାସୁଲ ୨୨୫୩/୭ ଅନ୍ୟ ପତ୍ରରୁ
ସାହାଯ୍ୟ ଓ ବାକେ ୪ ୭୦୨୭/୧୦ ମୋଟ
ଅୟ ୪ ୧୪୮୮୪ । * ୧୮୯ ବର୍ଷର ବାଙ୍କା
୪୨୮୮/୧୦ ସହିତ ମୋଟ କମା ୪୧୫୭୨୫୫
ଏଥିରୁ ୪ ୧୩୩୫୭୫୧ ଗର୍ଭ ଯାଇ ବାଙ୍କା
ଉତ୍କଳରେ ୪ ୨୫୦୨୫/୪ ରହୁଅଛି । ଏଠା-
ରେ ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ ବୁଝି ହୋଇ ନାହିଁ ପୁରୁଣା
ସତ୍ତ୍ୱକ ମଗ୍ନମଣି ଓ ମହଲୁମା ଗର୍ଭରେ ସବୁ
ଧର୍ମୀୟ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

କମିଶ୍ନର ସାହେବଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ—କଟକ ଓ
ପୁରୀରେ ଅନେକ ଧର୍ମୀୟ ବାଙ୍କା ରହି ଅଛନ୍ତି ଓ
ଉତ୍କଳରେ ଧର୍ମୀୟ ସବୁ ଗର୍ଭ ନ ହେବାର କୌଣସି
କାରଣ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନାହିଁ । ପୁରୀରେ
କାର୍ଯ୍ୟ ଆୟର ଅଧେ ପୁଆ ଗର୍ଭ ହୋଇ ନ
ଥିବା ବୃତ୍ତର ବ୍ୟୟ ଅଧର ଓ ଏଥିରେ
କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ଭୂତି ଜଣାଯାଏ । ବାଲେଶ୍ୱରରେ
ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଭଲକର୍ମ ହୋଇ ଅଛି କଟକ
କମିଶ୍ନ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମନୋଯୋଗ ଦେଇ ଥିବାର
ଦେଖା ଯାଏ । ସରକାର ସଂଗୀତ ଅତି ଉତ୍କଳ ଓ
ଅଳ୍ପ ସରକାର ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଥିଲେ । ପୁରୀରେ
ସରକାରମାନେ ବହୁତ ଥର ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇଥିଲେ କି କାର୍ଯ୍ୟ କରବା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ
କର୍ମ କରାଯାଇଥିଲେ । ବେଢ଼ସେସ ବନୋବସ୍ତ
ଓ ଉତ୍କଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ସୁତାର ଶୁଣା
ଯାଇ ନାହିଁ ଓ ଦେଖାଯାଏ ଯେ କମିଶ୍ନର ଓ
ଲୋକମାନେ ଉଚ୍ଚ ସତ୍ତ୍ୱକ ସକାଶେ ଅଧିକ
ପ୍ରାଣା ପ୍ରକାଶ କରୁ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ କଲେକଟର
ଓ କମିଶ୍ନମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତମ ସେ ବିଶ୍ୱର ପୂଜକ
ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହ ଦେବେ ।

ଉପରଲିଖିତ ବିବରଣ ପାଠକର ବେଢ଼ସେସ
ବୁଝି ବ୍ୟୟକୁ ପାଠକମାନେ ଅବଗ୍ୟ ଅର୍ଥୁର୍ଯ୍ୟ
କ୍ଷୀନ କରିବେ ଅଳ୍ପ ଦରରେ ଯାହା ଅଦାୟ
ହୋଇଥିଲ ଯେବେ କଟକ ଓ ପୁରୀରେ ଡାକା
ଗର୍ଭ ହୋଇ ନ ପାରଲ ତେବେ କମିଶ୍ନ ବି
ବିବେଚନାରେ ଧର୍ମୀୟ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ
ଏକ କମିଶ୍ନର ଅବା ବିଷ ବୁଝି ଡାକା ମନୋମାତ
କଲେ ? ଅନର୍ଥକ ଶ୍ରେଣୀ ବାଟ ସବୁ କମିଶ୍ନ
କରିବା ଗର୍ଭ ଏକପ୍ରକାର ଅପବ୍ୟୟ ପର
ବୋଧ ହେଉ ଅଛି ଓ ତହିଁରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଉପକାର
ନାହିଁ ଓ ପୁରୀର କମିଶ୍ନର ଓ ପ୍ରଜାମାନେ
ଯଥାର୍ଥରୂପେ ତହିଁର ବିବେଚନା ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମେ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରଧାନ ଗ୍ରାମ ଓ
ହାଟଦେଇ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସତ୍ତ୍ୱକ କମିଶ୍ନ କର-
ବା ଅବଗ୍ୟକ ବି ସତ୍ତ୍ୱରେ ବର୍ଷାକାଳରେ ସୁଧା
ବାଣିଜ୍ୟରୁଦ୍ଧ୍ୟ ଗଣାୟାତର ଅପବ୍ୟୟ ଘଟିବ
ନାହିଁ ବରଂ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ
ପତ୍ର ସତ୍ତ୍ୱକ ହେବା ଭଲ ଅନେକ ଗୁଡ଼ାଏ
ସମାଜ୍ୟ ବାଟରେ ଧର୍ମୀୟ ଗର୍ଭ କରିଦେବାକୁ
ଉଚ୍ଚତ ନୁହଇ ।

ସାମ୍ପାଦିକ ସଂବାଦ ।

ଏ ସମ୍ପାଦରେ ଏଠାରେ ଅଦୌ ବୃଦ୍ଧି
ହୋଇ ନାହିଁ । ମୋଟସରକାର କୌଣସି
ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକାଧର ବର୍ଷା ହୋଇଥିବାରୁ କ୍ଷେତ
ପ୍ରତି ଉପକାର ହୋଇଅଛି ଓ ଏକା ଅଞ୍ଚଳରେ
କଳ ବିଶ୍ୱାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷତ ହୋଇଅଛି ।

ଅମୂଳ୍ୟକ କଲେକଟର ସାହେବ ଯାଜପୁର
ସରକାରଙ୍କ ଦେଖିବା ସକାଶେ ଗଜ ଗୁରୁବାର
ଯାଗ କରିଅଛନ୍ତି ଉଚ୍ଚ ଗୁରୁଦିନେ ଫେର
ଅସିବେ ।

ଯାଜପୁରର ସୁଲ ସବୁ ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷର
ବାବୁ ବରୁଣ୍ଡକ ପୂର୍ଣ୍ଣନାୟକ ବି, ଏ, ଏଠା
କଲେକଟର ସୁଲବିଶ୍ୱାନରେ ଅତିରିକ୍ତ ସିକ୍ସକ
ସୁରୁପ ମାସିକ ୪ ୭୫ ଙ୍କା ଦେଖନରେ କିପୁକ୍ତ
ହୋଇଅଛନ୍ତି । ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲର ସବୁ
ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷର ବାବୁ ରଘୁନାଥ ଦୋଷ ଯାଜ-
ପୁରକୁ ବଦଳ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଡାକର ଦେ-
ଖନ ୪ ୩୦ ଙ୍କା ଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନେ ୪ ୩୦ ଙ୍କା
ପାରିବେ ।

ସୁବର ବିଶେଷ ସମାଗ୍ନର ଏ ସମ୍ପାଦରେ
ବୁଝି ଅସି ନାହିଁ । ସେଠାରେ ବର୍ଷା ଓ ବରଷ

ପତ୍ରକା ଅରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି ଓ ଗାଦ୍ୟରୁଦ୍ଧ୍ୟ
ଓ ସୁବର ସରକାରମ ଚୋଲଇ କରବାର ବଡ଼
ଅପବ୍ୟୟ ହୋଇଅଛି । ବହୁ ଅପବ୍ୟୟ ସୁବ
ପ୍ରକୃତ ହେବାର ସଂବାଦ ଅସି ନାହିଁ ।

ଇଂଲଣ୍ଡରେ ମାତ୍ରାତ ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ
ହେଉଥିବା ଭେଦାର ମୋଟ ପତ୍ର ଲକ୍ଷ ଧର୍ମୀୟ
ହୋଇଅଛି ।

ବାବୁ କୁଞ୍ଜନାଥ ମିଶ୍ର ଉତ୍କଳର ଶିକ୍ଷା କରବା
ସକାଶେ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି । ଭଲ ବା-
ନିଷ୍ଠାର ସଂଗୀତ ଗୁରୁତର୍ୟରେ ଅବ୍ୟୟ ଉତ୍କା
ଅଛି ।

ହଳ ସେହି ଅଧ ଅବଗତ ହୋଇଅଛନ୍ତି
ଯେ ବଜାଲେର ନଗରରେ ପ୍ରତିଦିନ ୨୫୩୦
ଦୁର୍ଗିଷ୍ଣପାତ୍ରିକ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୂଳଦେହ ଦେଖିବାରେ
ଅସର । ଗୁଜମାସ ୭ ଓ ୭ ରାଜରେ ଗବର୍ଣ୍ଣର
ଜେନରଲ ସେଠାରେ ଥିଲ ବେଳେ ୧୫ ଧ
ଏସପର ଗବ ମିଳିଥିଲ । ବି ରଘୁକର ଦୁର୍ଗିଷ୍ଣ
ପତ୍ରଅଛି ?

ମୁରୁଦିବାବାଦର ନବାବଜାଜନା ଇଂଲଣ୍ଡକୁ
ଯାଣ କରିଅଛନ୍ତି ଓ ମେତର ଧୁରୁତ ସାହେବ
ଭାଷାକ ସମରଦ୍ଧ୍ୟାହାରରେ ଅଛନ୍ତି । ହେରୁ
ବୁଝି ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଗୁରୁଗଣ୍ଡାକ ମନରେ ଅକ୍ଷିତ ଥିବା ମୂର୍ତ୍ତି
ଓ କିଏ ସବୁକୁ ଦେଖି ତହିଁର ଶ୍ରେଣି ଦେବା
ସକାଶେ ତାକୁ ଗର୍ଜେନ୍ଦ୍ର ଲଲ ମିହେ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୱ ପଠାଇଅଛନ୍ତି ବୁଝିଦେଖର ସକା
ଏ ମନରେ ସଂସ୍କାର କମିତ୍ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୱକ
ଅନୁମତି ସହ ଅପଣା ଦେଖରୁ ଦେଖେକଣ
କାରଣର ପଠାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ମନର
ଉପରକାଶ ପରସ୍ପରରେ ବୁଝାଇ ହେଉଥିବାରୁ
ପଥରେ ଖୋଲା ହୋଇଥିବା ଉପମାନକୁ
ରକ୍ଷା କରବା କାରଣ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉତ୍କଳ ସାହେବ
ଏ ଦନୋବସ୍ତ କରିଅଛନ୍ତି ।

ବଜାଲେର ଏକାକୀ ପେଟାକଗରରେ ଏକ
ଗଜ ଲେକର ଅଧିକ ଏକମେଲହୋଇ ବଜା-
ଲରେ ଲୁଟ ଅରମ୍ଭ କଲେ ଓ ପୁଲ୍ଲସ ଏହାକୁ
ଉଚ୍ଚ ଦେଖାଯାଏ କେତେ ପ୍ରବ୍ୟ ଲୁଟି ନେଇ-
ଗଲେ । ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇବାରୁ ସେମାନେ
ଏପର କଲେ । ସାହାଯ୍ୟ କର୍ମଚାରୀମାନେ ବି
ବୁଝୁଥିଲେ ବି ?

ଏହା ଏହି ଉତ୍କଳସମିତା ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦରଦାବତାର ବାଟେ
ଶ୍ରୀକାମାକର ସମାଜପୁରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଶ୍ରୀ ୧୨୩

ସ ୪୯ ଖ୍ୟା

ତା ୨୦ ରାମ ମାତୃ ଥକୁ ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । କାର୍ତ୍ତିକ ବ ୭ ନ ସନ ୧୮୮୪ ସାଲ ଗନବାଇ

ଅଗ୍ନିମ ବାର୍ଷିକମୂଲ୍ୟ ୪୫୯
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୭୯
ମଫସଲପାଇ ତାକମାସଲ ୪୯୫୭

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ସାର୍ବଭୃତ୍ ପୁନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମାପ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଏ ମହୋତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷରେ ଆମ୍ଭେ-ମାନେ କହୁଛୁକାଳ ଅବସର ଗ୍ରହଣକରି ପୁନଃ-କାର୍ଯ୍ୟ ପାଠକଙ୍କ ସାକ୍ଷାତରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲୁ । ଚିତ୍ରପ୍ରଚଳିତ ପକ୍ଷର ଅନୁସାରେ ପାଠକମାନଙ୍କ ସହଜ ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁଅଛୁ ଏବଂ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦରେ ପଦ ନିବ୍ୟାଦ କର ଥିବାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମଙ୍ଗଳବାଦ କରୁ ଅଛୁ ଉପସାକର୍ଷୁ କି ଏହିପରି ଆମୋଦ ଅଭାବରେ ଏବର୍ଷଟି ଅତି-ବାହିତ ହେଉ ।

ଏ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧର ସମାପ୍ତର ବିଶେଷ କିଛି ଅସି ନାହିଁ । ଏଥିପୂର୍ବେ ଯେ ସମସ୍ତ ସମା-ପ୍ତର ଆସିଥିଲେ ତହିଁରୁ ଜଣାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍କଳର ସୁଲଭାନ ସୁଲେମାନ ପାସା ଓ ଉତ୍ତ-ମାନ ପାସାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦ୍ଧିହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଳି ପଦ ପ୍ରଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ଅବଧି କିଛି ବିଶେଷ ଫଳ ରୁପା-ୟୁକ୍ତ ଉପରେ ଲାଭ କରି ନାହାନ୍ତି । ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ଚାଲୁଅଛି । ଏଣେ ଦୁଷ୍ଟ ଶୀତ କରୁଥିବେତୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ଯାତାୟାତର ଓ ଖଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ବହିବାର ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହୋଇ ଅଛି । ବରୁଣ ଯୋଗୁଁ ଜେନୁଏବ ନଦୀର ଏକ ସୁଲ ଉପସାଧିଅଛି । ସୁତରାଂ ଅବଧି ଯୁଦ୍ଧ ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହା ସଂବାଦ ଆସି ଅଛି ତହିଁରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଉତ୍କଳପକ୍ଷ ସମସର

ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି କେହି କାହାକୁ ବଳାଇ ନାହିଁ । କେବେ ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବ ବୋଲିପାଇ ନ ପାରେ କିନ୍ତୁ ସୁଲଭାନ ସଭାରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଅଛନ୍ତି କି ଅଳ୍ପ କାଳରେ ସକ୍ରି ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବ ଓ ସେ ସମ୍ପର୍କ ଉତ୍କଳ ପକ୍ଷରେ ଶୁଭକର ହେବ ।

କରଣମାନଙ୍କୁ ପୁନଃ ଆସଣା ସମାଜ ସଂସ୍କରଣ ପକ୍ଷରେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହେବାର ଦିଗ୍ଗ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦଜ ହୋଇଅଛି । ଗଜ ମାସ ଶେଷ-ରେ ଏକ ଦିନ ଶ୍ରୀ ବାବୁ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସଙ୍କ ଦସାଠାରେ ଭାବୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ମତେ କରଣମା-ନଙ୍କର ସଭା ହୋଇଥିଲା ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶ ଜଣ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସଭାର ଭାବରୁ ଜ-ଶାଗଲା ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ସଭାର ସମକ୍ଷରେ ଅଛନ୍ତି । ବିବାହର ବ୍ୟୟ ଲାଭର ବିଷୟରେ ଅନେକ ବ୍ୟତ୍ୟାସକଥନ ହୋଇ ଗୋଟିଏ କମି-ଟି ମନୋନୀତ ହେଲା ଯେ ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟୟର ଭାଲିବା ନାନାମାନରୁ ଫିଣ୍ଡି କରନ୍ତେ ଓ ତାହା ବିରୁଦ୍ଧେ ସଂଗୋଧନ କର-ବାକୁ ହେବ ତହିଁର ପ୍ରସ୍ତାବ କରନ୍ତେ । କମି-ଟିଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ସଭାରେ ଆଗତ ହେଲେ ତହିଁର ବିବେଚନା ହେବ । କମିଟିରେ ଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ-ମାନେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏଣୁ ଭରସା ହୁଅଇ ଯେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଆ-ମ୍ଭମାନଙ୍କର ଏ ବିଷୟରେ ଅନେକ ବ୍ୟତ୍ୟା ବୋ-

ଲିବାର ଅଛି ଭାବୀ ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତୁ । ସମ୍ପର୍କ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଆଗା ଏହି ଯେ ସଭ୍ୟ-ମାନେ ଏକାନ୍ତ ଏଥିର ତେଣୁରେ ରହନ୍ତୁ ଓ ଅନାମ୍ୟ ସଭା ବିଶେଷରେ ଏହି ବିଷୟର ପୂର୍ବ ସମ୍ଭାଷଣ ଯେମନ୍ତୁ ଅକାଳେ ଲୋପ ପାଇ-ଅଛି ତାହା ଯେମନ୍ତୁ ଏ ସଭା କପାଳକୁ ନ ଘଟିବ ଏ ବ୍ୟତ୍ୟା ଭକ୍ତି ଥାଉନ୍ତୁ । କେବଳ ବି-ବାହର ବ୍ୟୟ ଉଣା କରବା ପ୍ରଚାର ନୁହଇ । ବୈବାହିକ ନିୟମରେ ଯେକିଛି ଅସୁବିଧା ଓ ବୃଥା ଆଡ଼ମ୍ବର ବର୍ତ୍ତମାନ ଲକ୍ଷିତ ହେଉଅଛି ସେସମସ୍ତ ରହିତ ବା ସଂଗୋଧିତ କରବାକୁ କମିଟି ତେଣୁ କରନ୍ତୁ । ବାବୁ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଏ ଜଳର କରଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଣୀ ମାନବ ଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତେ ତାହାକୁ ମୂରବି ଭୂଲ୍ୟ ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି । ତାହାଙ୍କଠାରୁ ଏ ସୁଲକର ପ୍ରସ୍ତାବ ବାହାରିବା ବଡ଼ ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି ଓ ସେ ଯେମନ୍ତୁ ସୁଜାଣୁଥିଲେ ହିତ ଉଦ୍ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତପ୍ତ ପ୍ରବେଶ କରିଅଛନ୍ତି ତେମନ୍ତୁ ଅଧିକସାଧୁ ସହଜ ଏତାକୁ ସମ୍ମୁଖି କରନ୍ତୁ ଓ ଅନାମ୍ୟ ବିଦ୍ୱାକୁ ଓ ଦେଶହତ୍ତେଷୀ କରଣମା-ନେ ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେଉନ୍ତୁ ଏକିକି ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

କଲିକତାରେ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ ହେବାରୁ ବାକବର୍ଜୀଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଉଦାଗର ଆସିସର କରଣା ଓ ତପସ୍ୱସିମାନଙ୍କୁ

କିଛି ଅଧିକା ବେଳେ ଦିଅଯାଉଥିଲା । ସାମା-
 ନ୍ୟ ସଭାଗରମାନେ ଅପଣା ଚାକରଙ୍କ କଷ୍ଟ
 ବୁଝିଲେ କିନ୍ତୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ତାହା ବୁଝିଲେ
 ନାହିଁ । ଅମୂମାନଙ୍କର ଏକତଃ କମିଶ୍ନର ସା-
 ହେବ ଦୁଃଖୀ ଚାକରଙ୍କଠାରେ ସହାନୁଭୂତି
 ଦେଖାଇ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ଦେବୁ କିଛି
 ଭାଗ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ମା-
 ନ୍ୟବର ଲଜନ ସାହେବ ତାହାକୁ ଉତ୍ତର
 ଦେଲେ କି ଫସଲ ଶସ୍ତା ସମୟରେ ବର୍ଷକର
 ଖାଦ୍ୟ କଣ ରଖିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ
 ବାଧନା ନାହିଁ । ଏ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ମାଜକଥାର
 ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ ଅମୂମାନଙ୍କ ମନରେ ପଡ଼ିଲା
 ତାହା ଏହି ଯେ ଏକ ବାଳକ ନଦୀରେ ସ୍ନାନ
 କରୁ ବହୁତ ପାଣିକ ଖସିଗଲା ଓ ପ୍ରାଣ
 ରକ୍ଷାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନ ଦେଖି କୂଳରେ ଛିଡ଼ା
 ହୋଇଥିବା ଏକବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଡାକ ପକାଇଲା ।
 ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଦ୍ଧାର କରବାକୁ ନ ଯାଇ ବାଳ-
 କର ମୂର୍ଖପଣିୟା ଦେବୁରୁ ତାହାକୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ଭରସାର କଲା । ତହିଁ ବାଳକ କହିଲା ଅହେ
 ଅଗେ ମୋତେ ଏ କଷ୍ଟରୁ ରକ୍ଷା କର ପଛେ
 ଉପଦେଶ ଦେବ ଏହା କହୁଁ ବାଳକଟି ବୁଡ଼ି
 ମଲା । ଅମୂମାନଙ୍କର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଠିକ ଏହି
 ନ୍ୟାୟକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ବେ-
 ଢନଭୋଗୀ ଚାକରମାନେ ଦାନା ବସ୍ତାକେ
 ଦରମଗ ହୋଇ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରବା
 ବେଳେ ଶେଷଲଟ ସାହେବ ଉପଦେଶ ଦେ-
 ଲେ ଯେ ଶସ୍ତାକାଳରେ ଦାନା ସଞ୍ଚୟ କରି-
 ବାର ଥିଲା । ହାତରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେବ ଓ ପ୍ରାଣ
 ରକ୍ଷା ପାଇବ ତେବେ ସିନା ଏ ଉପଦେଶଟି
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସିବ । ଯାହା ଦେଉ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାମ୍ବ
 ସାହେବ ବାସ୍ତବକ ଦୟାଳୁ ଅଟନ୍ତି ସେ ଦୁଃଖିଙ୍କ
 ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତେଜାନାଲରୁ ପ୍ରାୟ ଅତେଇଶ
 ଟଙ୍କାର ଧାନ ଅଣାଇ ସରକାରୀ ମହକୁମା ସବୁଜି
 ପିୟୁଦା ଚପଗୁଣୀ ଏକ ନଗରବାସୀ ଅନେକ
 ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଦରଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ସୁଲଭ ଭାବରେ
 ଏକ ଟଙ୍କାର ଧାନ ଦେଇ ଅନେକ ଉପକାର
 କଲେ ଓ ଏଥିପାଇଁ ଦୁଃଖିମାନେ ତାହାଙ୍କର
 ଯଶୋଗାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ମନମଧ୍ୟରେ ଧନ୍ୟ-
 ବାଦ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଆହା ! ଏ ଦାରୁଣ
 ସମୟରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଦରଦ୍ରଙ୍କର ସହାୟ
 ଦେବ ପରମେଶ୍ଵର ଅବଶ୍ୟ ତାହାଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ
 କରବେ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଭାରତେଶ୍ଵରୀଙ୍କ ପଦ ଗ୍ରହଣ ଉପବ
 ସମୟ ବା ଚାହିଁ ପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀରାମୟ ଜଗଦ୍‌ଶୁଭାଙ୍କ
 ପୂଜା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତବାସିଙ୍କୁ ଦୁଃଖର ଚିନ୍ତା
 ଦିନେ ସୁଦ୍ଧା ଶୁଣି ନ ଥିଲା । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଓ ବମ୍ବେ-
 ରର ଦୁଃଖିଙ୍କ କମଣ୍ଡା ଏମନ୍ତ ପ୍ରବଳ ହେଲା ଯେ
 ଚାହିଁ ସକାଶେ ଭାରତବର୍ଷର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ
 ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ଓ ଦୁଃଖିଲୋକଙ୍କୁ ଏକ-
 ପ୍ରକାର ଅପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା । ବର୍ଷାଦେଲେ ସବୁ
 ଦୁଃଖ ନାଶ ହେବ ଏହି ଆଶାରେ ଲୋକେ
 କୌଣସିରୂପେ ପଡ଼ି ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଶାନ୍-
 ରୂପ ବର୍ଷା ହେବାର ଚେଣିକଥାକୁ ଭାରତବ-
 ଂର୍ଷର ଚାରିଆଡ଼େ ଅନାବୃଷ୍ଟି ପ୍ରଦ୍ୟମ ହେଲା ଓ
 ଦୁଃଖର ଆଶଙ୍କା କମଣ୍ଡା ବଢ଼ିଲା ପ୍ରଥମେ
 ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବମ୍ବେର ଚାହିଁଉତ୍ତରୁ ମଧ୍ୟଭାରତବର୍ଷ
 ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଓ କମେ ବଙ୍ଗଳାର
 ଏକ ଅଂଶରେ ସୁଦ୍ଧା ଦୁଃଖ ପଡ଼ିବାର ଏକ-
 ପ୍ରକାର ନିଷ୍ଠୁର ଜଣାଗଲା । କ୍ଷେତର ଗଛସବୁ
 ଜଳବହାନେ ଶୁଖିଗଲା ଓ ମାଟି ଏମନ୍ତ ନାରସ
 ହେଲା ଯେ ଆଉ ଲିଙ୍ଗଲଗାର ବସି ପାରିଲା
 ନାହିଁ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଲୋକଙ୍କର ଦାହାକାର
 ପଡ଼ିବାର ବିଚିତ୍ର କି ? ଯାହାଙ୍କଠାରେ ଶସ୍ୟ
 ଥିଲା ସେମାନେ ଲୁଚାଇ ଦେଲେ କଣିକିୟାମା-
 ନେ ଚାହିଁ ଓ ମହାକନଦରକୁ ଧାଇଁ ବୁଲିଲେ
 ମାତ୍ର ଛଟାକେ ଦାନା ପାଇଲେ ନାହିଁ ।
 ଗଣ୍ଡିରେ କୌତବକାଳ ଉପବାସ ସହିଲେ ଓ
 କେତେ ଦୁର୍ବୃତ୍ତ ଲୋକ ସହ ନ ପାର କେଣ
 ଲୁଚାଇଦାଦି ନିଷିଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେ-
 ଲେ । ଦୁଃଖର ଆଶଙ୍କାରେ ସଜାଠାରୁ ପ୍ରଜା-
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ କି କର କାଳ
 କାଟିବେ କାହାରିକୁ ବୁଦ୍ଧି ସୁରିଲା ନାହିଁ । ଏ
 କାଳରେ ବ୍ରହ୍ମଦେଶରୁ ସବାଦ ଆସିଲା ଯେ
 ସେଠାରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବୃଷ୍ଟି ଓ ନଦୀବୁଦ୍ଧି ହୋଇ
 କ୍ଷେତ ସମୂଳରେ ଧୋଇଯାଇଅଛି ଓ ନାନାସ୍ତ୍ରା-
 ନରେ ବନମାନ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ କ୍ଷେତମାନ ଏପ୍ର-
 କାର ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଅଛି ଯେ ଏଣିକି ଅଧିପ୍ର-
 ସ୍ତେ ରେଇ କ୍ଷେତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଆଶା
 ନାହିଁ । ଭାରତବର୍ଷର ନିଶାସ ବ୍ରହ୍ମଦେଶ ଦେ-
 ଉଅଛି । ଏଠାରେ କ୍ଷେତ ନ ଦେଲେ ବ୍ରହ୍ମ-
 ଦେଶରୁ ଅମଦାନାଦ୍ଵାରା ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଇବାର
 ଆଶା । ଯେବେ ଏକସ୍ଥାନରେ ମରୁତ ଓ
 ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଧୋଇ ହୋଇ ଦୁର୍ଦ୍ଦସ୍ଥାନର
 ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହେଲା ତେବେ ଆଉ କି ବାକୀ
 ରହିଲା । ତଳତମାସ ଅରମ୍ଭରେ ଏହି ଚିନ୍ତା

ସମସ୍ତକୁ ପ୍ରାସକଲା । କିନ୍ତୁ ପରମେଶ୍ଵରଙ୍କ ଅନୁ-
 ଗ୍ରହରୁ ଏ ଚିନ୍ତା ଶୀଘ୍ର ଦୂର ହୋଇଅଛି ।
 ତଳତମାସ ତା ୭ ରଖିରୁ ଚାରି ପାଞ୍ଚଦିନ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ
 ଘୋର ବୃଷ୍ଟି ହେବାର ସମ୍ଭାବ ଶୁଣି
 ମନ ଅନନ୍ତ ହୋଇ ଅଛି । ଏବର୍ଷା ଦକ୍ଷିଣ-
 ରେ ନାଗପୁରଠାରୁ ଉତ୍ତରକୁ ଶେଲମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଏକ ପୁଂବରେ ପାଟଣାଠାରୁ ପଶ୍ଚିମରେ ଶୁଜରାଟ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଶେଷ ହୋଇଅଛି । ସ୍ଥାନବଶେଷରେ
 ଯେଠାରୁ ୧୦୦ ମି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳ ପଡ଼ିଅଛି ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ବମ୍ବେ,
 ଗୁଜରାଟ, ଗୁଜପୁରାନା ଓ ପଞ୍ଜାବରେ ଉତ୍ତମ
 ବର୍ଷା ହୋଇଅଛି । ଖରାପ ଫସଲ ଯାହା ସମ୍ଭ-
 ଲେ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ନ ଥିଲା ତାହା ସତେଜ ଓ
 ସୁନର୍ତ୍ତୀବତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ପ୍ରଚୁର
 ଘାସ ହେବାର ଭରସା ଦେଖାଯାଏ । ଲୋକ-
 ମାନେ ସାହାଯ୍ୟକର୍ମରେ ମୂଳ ନ ଲାଗି ଅପଣା
 କ୍ଷେତର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଫେରି ଆସିଅଛନ୍ତି
 ଏବଂ ସର୍ବତ୍ରରେ ଶସ୍ୟର ଭାଉଁ ଜଣା ହୋଇଅଛି
 ବମ୍ବେର ଅବସ୍ଥା ଏମନ୍ତ ଭଲ ହୋଇଅଛି କେ
 ଆଉ ଏକମାସରେ ସେଠାରେ ଦୁଃଖସାହାଯ୍ୟ
 କାର୍ଯ୍ୟ ସମସ୍ତ ଏକାବେଳକେ ଶେଷ ହେବ ଓ
 ଦୁଃଖର ଦେହାବ ନିକାଶ ହେବ ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ
 ମଧ୍ୟ ସୁବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ
 କଷ୍ଟରୁ ଜଣା ଦେଲଣି ତଥାପି ଆଉ କିଛିକାଳ
 ସେଠାକୁ ଶସ୍ୟ ରସ୍ତାନା ଦେଉଥିବ ମାତ୍ର ଚାହିଁ-
 ର ପରମାଣ ଅବଶ୍ୟ ଜଣା ପଡ଼ିବ । ଏରୂପେ
 ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଦୁର୍ଗୋସ୍ତବରେ ଯେ ସମସ୍ତ
 ଚିନ୍ତା ଲୋକଙ୍କୁ ବ୍ୟାକୁଳ କରୁଥିଲା ସେ ସମସ୍ତ
 ପୂଜାର ଉତ୍ସବ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଲେପ
 ପାଇଅଛି । ଭାରତବର୍ଷରେ ଦୁଃଖ ପଡ଼ିବା
 ନ ପଡ଼ିବାର କଥା ଅଳ୍ପକାଳମାସରେ ନିଷ୍ଠୁର-
 ରୂପେ ଜଣାଯାଏ ଓ ଏମାସରେ ପ୍ରାୟ ସର୍ବତ୍ର-
 ରେ ଭଲ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଦୁଃଖର ଦ୍ରବ୍ୟ ନିବା-
 ର ହୋଇଅଛି ବୋଲିବାକୁ ହେବ ତେବେ
 କୌଣସିଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫସଲ ହେବ ନାହିଁ ସୁତ-
 ରାଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଷଠାରୁ ମୂଲ୍ୟ କିଛି ଉଚ୍ଚ
 ରହିବ ।

ଅପେକ୍ଷାରେ ଲୋକମାନେ ବଡ଼ ଆମୋ-
 ଦୟା ଅଟନ୍ତି । ସେଠାରେ ମୋଟମନୁଷ୍ୟଙ୍କର
 ଗୋଟିଏ ବାର୍ଷିକ ମହୋତ୍ସବ ହୁଅଇ । ଗତ
 ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ଉକ୍ତ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ହୋଇ

ଥିଲା ଯେ ସେଦିନ ୪୭୭ ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨୯୯ ଜଣ ୨୦୦ ବା ଇଞ୍ଚୁର୍ଦ୍ଧା ପାଠ୍ୟ ଓଜନର ଥିଲେ । ଏକପାଠ୍ୟ ପ୍ରାୟ ବାଲେଶ୍ଵରୀ ଅଧସେର ଅଟେ । ଏକଜଣ ସହର ବୟସ ବ ୨୫ ବର୍ଷ ଥିଲା ଓ ଛାତ୍ରୀର ଓଜନ ୩୯୯ ପାଠ୍ୟ (ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ-ମହଣ) ହୋଇଥିଲା । ଏହାଙ୍କ ଉତ୍ସବ ଦେ-ଶିବାସୀର ମଧ୍ୟ ଅନେକ ମୋଟମନୁଷ୍ୟ ଯାଇ-ଥିଲେ । ଏମାନେ କେତେ ଖାଇଲେ ବା ପିଇଲେ କିଛି ଲେଖାଯାଇ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅନୁ-ମାନ ହୁଅଇ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣକୁ ଲଜ୍ଜା ଦେଇଥିବେ ଯେତେବେଳେ ଏମାନେ ଏକତ୍ରରେ ବସିଥିବେ ଗୋଟାଏ ବୃହତ୍ ଚୂଳାପଟର ଗୋଦାମ ପରି ଦିଶୁଥିବ ।

ସନ ୧୮୭୭ । ୨୭ ବାବର ଓଡ଼ିଶାର ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାପନା ଉପରେ ମାନବର ଲେଖନେଶ୍ଵର ଗବର୍ଣ୍ଣରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ କଲିକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଅଗ୍ରେମାନେ ଇହିଁରୁ ଭଲଲିଖିତ ବୃନ୍ଦାମାନ ସକଳନ କଲୁଁ ଯଥା-ଜଳବାୟୁ ଓ ଶସ୍ୟ—ଓଡ଼ିଶାର ସମତ୍ରରେ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତମ ଫସଲ ହୋଇଥିଲା । କଟକ ଓ ପୁରୀରେ ହାତ ହାତ ପରିମାଣରୁ ଉର୍ଗା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲେହେଁ ଯଥାକାଳରେ ଜଳ ବର୍ଷିଥିବାରୁ ଫସଲର ବ୍ୟାପାର ହେଲ ନାହିଁ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଦୂରଦୂର ପରିମାଣରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା ।

ଶ୍ରେଣ ଓ ଲୋକଙ୍କର ଅବସ୍ଥା କଟକରେ ୫୦୪୪, ପୁରୀରେ ୪୪୭୮ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ୨୩୭୯ ଲୋକ ବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ଓଲଟିଠାରେ ଗ-ରେ ମତ୍ତ ପଡ଼ିଥିଲେ ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ଏ ଶ୍ରେଣ ପ୍ରବଳ ଥିଲା । ପୂର୍ବେ ପୁରୀକୁ ଯାତ୍ରୀ ଆସିବାର ଯେତେ ସଜ୍ଜକ ଓ ବାଟ ଥିଲା ଇହିଁର ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ବଢ଼ିବାରୁ ସମୁଦ୍ର ଗଡ଼ଜାତ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ମୁଗଲବନ୍ଦୀ ସବୁବାଟେ ଯାତ୍ରୀ ଆସୁଅଛନ୍ତି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣ ଓଡ଼ିଶାର ଚତୁର୍ଦିଗରେ ବସୁରିଯାଉଛି । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପୂର୍ବେ ଯେମନ୍ତ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସଜ୍ଜ-କରେ ଏ ଶ୍ରେଣ ବଡ଼ ପ୍ରବଳ ହେଉଥିଲା ବର୍ତ୍ତ-ମାନ ଛାତ୍ରୀ ନ ହୋଇ ଯେସମସ୍ତ କାରଣରେ ଏ ଶ୍ରେଣ ଉତ୍ସବ ବା ପ୍ରସ୍ତରର ହୁଅଇ ଦେଶର ଦୃଢ଼ତା ଖଣ୍ଡକୁ ଆଶ୍ରୟ କରୁଅଛି ।

ପୁରକୁମାରୀ ଶ୍ରେଣର କଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି

ହୋଇଅଛି ଓ ଲେଖନେଶ୍ଵର ଗବର୍ଣ୍ଣର ଲେଖିଅ-ଛନ୍ତି କି ଏ ଶ୍ରେଣ କେବଳ ମନର ଉତ୍ସବ ହେଉଥିଲା । ଇହିଁର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଏହି ଯେ ଗୋଡ଼ର ବୃତ୍ତାନ୍ତାଳୁରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଦଉଡ଼ି କସିକର ବାଜିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଶ୍ରେଣେ ହଲ ହୋ-ଇଯିବାର ଦେଖାଯାଇଅଛି ।

ଦିନପଃ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅଗ୍ରେମାନେ ଅନନ୍ତର ହୋଇ ଜଣାହିଁଥିଲୁଁ ଯେ ମିସ ସିଗିଲିୟୁ ସିଲିବନ୍ ନାମରେ ଜଣେ ସୁଖିଖିତା ଦାଉ ମାନ୍ଦ୍ରାଜରୁ ଏ ନଗରକୁ ଆସି ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଘୋଷଣା ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ଏହାକଠାରେ ଉତ୍ତମ ଯୋଗ୍ୟତା ପତ୍ରମାନ ଅଛି ।

ତେସୁଟାକଲେକୃର ବାବୁ ଦରଦାକାନ୍ତ ମଜମଦାର ପଞ୍ଚମଶ୍ରେଣୀକୁ ଉଦ୍ଘୃତ ପାଇଅଛନ୍ତି । ସମ୍ବଲପୁରଠାରୁ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ସେଠାର ବର୍ତ୍ତମାନ ତେସୁଟାକମିଶ୍ଵର ସ୍ଵଟ ସାଦେକଙ୍କ ବିବେଚନା ଅତି ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଅଟଇ ସେ ସବଦା ଦୁଃଖିଲୋକକପ୍ରତି ସଦୟ ଥାନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ ସମୟରେ ଏ ପ୍ରଦେଶ ଅନେ-କାଂଶରେ ହୃଦୟ ଲଭ କରିବ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମହାରାଜାଙ୍କର ମଳକଣ୍ଠକର୍ମାତ୍ମା ହୋଇ ଥିଲା ତାକୁର ବସାୟନାଭରୁ ବାୟୁ ସେବନ ଉପଲକ୍ଷରେ ସେଠାକୁ ଯାଇ ଥିବାରୁ ମହାରାଜାଙ୍କର ଶୀତାର କଥା ଶୁଣି ଅସ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ଵାରା ଆଶ୍ଵେଷ୍ୟ କରି ଅଛନ୍ତି ।

ମହାରାଜାଙ୍କର ଗୃହ ଲୁଟି ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଅସମିପାନଙ୍କ ଉପରେ ବଡ଼ ସଜ୍ଜିନ ସଜା ହୋଇ ଅଛି । ଭନଜଣ ଆସାମୀ ଉପରେ ଦେଉବର୍ଷ ଲେଖାଏଁ କାର୍ଯ୍ୟବାସ ଓ ୪ ୧୦୯ କା ଲେଖାଏଁ ଜରମାନା ଏବଂ ବାଜା କ ୧୧ ଶଙ୍କ ଉପରେ ଏକବର୍ଷ ଲେଖାଏଁ କାର୍ଯ୍ୟବାସ ଓ ୪୫୯ କା ଲେଖାଏଁ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ହୋଇଅଛି ।

ମହାମାନ୍ୟ ଲର୍ଡ଼ ଲିଟନସାହେବ ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ ସକାଶେ ଦିଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି । ଏ ଦାନ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେ-ନରଲଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି ସନେହ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନଶା ସାହେବ କଲିକତାରେ ହୋଇଥିବା ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ କମିଟିରେ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତା କରିଥିଲେ ଇହିଁରେ ଅନ୍ୟମନ୍ୟ

କଥା ମଧ୍ୟରେ ଏ ଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଦାନ-ଶୀଳତାକୁ ଲକ୍ଷ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଭାରତବର୍ଷର ସକଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କର ବଦାନ୍ୟତାର ପ୍ରମାଣ ଦେଶର ନାନା ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଦେବାଳୟ ଓ ଧର୍ମଶାଳା-ମାନ ଅଟଇ । କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ୫୦୦ ମଠ ଅଛି । ଇହିଁର ବାର୍ଷିକ ଆୟ ୪୩,୯୦,୦୦୦ କା ଏବଂ ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତଃ ୪ ୩,୨୫,୦୦୦ କା ଆକ୍ରମାତ୍ ହୁଅଇ । ଛାତ୍ରୀଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବ ଏହି ଯେ ଦେଶୀୟ ଉତ୍ତମଲୋକମାନେ ଏସମସ୍ତ ଟଙ୍କାକୁ ଠୁଳ କରି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସମୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିବେ ।

ଏ ଦୁକେଶନ ଗେଜେଟରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ମହାଜନମାନେ ଏକମେଳ ହୋଇ ଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରୁଅଛନ୍ତି ଦେଖି ଇ-ନୋର ମହାରାଜ ନିଜେ ଶସ୍ୟ କ୍ରୟ କରି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶସ୍ତା ଦରରେ ବିକ୍ରୟ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୋଲ କରିଅଛନ୍ତି । ସେହି ସବୁ ଗୋଲରେ ୧୨ ସେର ହିସାବ ଗହମ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ସେ ଉତ୍ତମିନୀ ଓ ଜଗୁଲପୁରରୁ ଗହମ ସବୁ ଆମଦାନୀ କରୁଅ-ଛନ୍ତି । ସେହି ସବୁ ଶସ୍ୟ ଗୋଲରେ ସଙ୍ଗଠିପନ୍ଦ ଲୋକେ ଅଥବା ମୋବମାନେ କ୍ରୟ କରିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । କେବଳ ଗରବ ଦୁଃଖିଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ନିମିତ୍ତ ମହାରାଜଙ୍କର ଅନୁମତି ହୋଇ-ଅଛି । ମହାରାଜ ସ୍ଥାନେ ଅନୁରୂପ ସବୁମଧ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରିଅଛନ୍ତି । ଇହିଁରେ ବିପ୍ରର କଙ୍ଗାଳକୁ ଅନ୍ନ ଦିଆ ଯାଉଅଛି ।

ସିକିଲ ଓ ମିଲଟରୀ ଗଜେଟରେ ଲେଖାଅଛି କି ନଜରବେଗ ଓ ମୁଲମୋସିମ ନାମରେ ଦୁଇଜଣ ଯାତ୍ରୀ ସମରକନ୍ଦରୁ ତେଗୁରସମା-ଇଲଗାନରେ ୩ ୫୫୩ ରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣାଗଲା ଯେ ଗୋବନ୍ଦ ଓ ଗୋଯେନରେ ରୁସୀୟଙ୍କ ଶାସନ ବଡ଼ ବହୁବା-ୟୁକ ଅଟଇ । ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଉତ୍ତମଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ବହୁତ କର ଗୃହୀତ ହୋଇଅଛି । ସେଠା ଲୋକମାନେ ଇଂରାଜଙ୍କର ସେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିବାର ଶୁଣି ଅତି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ବାଟ ଗୃହି ରହିଲେ କାରଣ ଇହାସି ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଃଖରୁ ମୁକ୍ତ ଯାଇବାର ଆଶା କରିଥିଲେ । ନାସ ସେ ଜନରବ ମିଥ୍ୟା ଥିଲା । ଯେଉଁମାନେ ଗୋପ-ନରେ ରୁସୀୟଙ୍କ ଶାସନ ଲୋଭୁଥାନ୍ତି ସେମା-ନେ ଧରେ ଏସବୁ କଥାକୁ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର କୃଷିବିଭାଗକୁ ଅନେକ ଗୋରୁ ଯବାରଣସ୍ୟ ଖାଇ ମରି ଯିବାର ଉପୋକ୍ତ ଅସିଦ୍ଧି । ଅନାବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଲୋକେ ଯବାରଣେତରେ ଗୋରୁ ଚରାଇ ଦେଲେ ଓ ଯେତେ ଗୋରୁ ତାହା ଖାଇଲେ ସମସ୍ତେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମରିଗଲେ । ସନ ୧୯୨୮ ଫାଲ୍‌ଗୁଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଘଟିଥିଲା । ଏଥିରୁ ଅନୁମାନ ହୁଏତ ଯେ ମରୁଡ଼ି ସମୟରେ ଯବାର ଶେଷ ବୃଷଭୂଲ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।

ବଗେଦାର ମନ୍ତ୍ରୀ ସରୁ ମାଧବଗୁଣ ଲେଖି-ଅଛନ୍ତି କି ଗୁଜରାଟର ସକଳ ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍କଳ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ଉତ୍ପତ୍ତି ଏକାଦେଲକେ ଉତ୍କଳ ହୋଇଅଛି ଓ ସମସ୍ତେ ଅନ୍ଧା ବରନ୍ତି ଯେ ଆଉ ସାହାଯ୍ୟଦାନର ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ ।

କୃଷକଗର କଲେକର ଶ୍ରଦ୍ଧମାନେ ମାନ୍ୟତା ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସମାପ୍ତେ ୫୫୦୦୦୦ ଲୋଡ଼ି ଚେଦା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବାର ହିନ୍ଦୁସେଟ୍ଟି ଅଫ ସମ୍ପାଦି ପାଇଅଛନ୍ତି ଅମ୍ଭେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଏହିପରି ଚେଦା ହେଉଥିବାର ଶୁଣିଅଛୁ ମାନ୍ୟତା ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସମ୍ପର୍କରେ ଏ ଗୋଟିଏ ନୂତନ କଥା ବାହାର ଅଛି । ସିଲମାନେ ଏପ୍ରକାର ବୃଷଭୂରେ ମନୋଯୋଗୀ ହେବାର ଦେଖି ଅନେକ ଲୋକ ପ୍ରଶଂସା କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କେତ୍ରା କହୁଅଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ସିଲମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ଏଥିରେ ଅକାଳରେ ପରସକ୍ତ ହେବାର ଦୋଷ ଜଣାପାରେ ।

କଲିକତାର କର୍ମେ ଶ୍ରୀ ଧନାଧ୍ୟାୟ ବ୍ୟକ୍ତି କି ତାହାଙ୍କର ନାମ ବାବୁ ଜାନକୀନାଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟେ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ ଦେବା ଅସମ୍ଭବରେ ହାଇକୋର୍ଟରୁ ଚଳନାସ ପରଶ୍ରମ ସହଜ କାଗ୍ରବାସ ଓ ୫୦,୦୦୦ ଲୋଡ଼ି ଅର୍ଥଦତ୍ତର ଅଜ୍ଞା ପାଇଅଛନ୍ତି । ଏତେ କରମାନା ହେବାର କେବେ ଶୁଣା ନ ଥିଲା ।

ହିନ୍ଦୁ ସେଟ୍ଟି ଅଫ ସ. ୦ କର୍ମ ଯେ କଲିକତାର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ମୋଲକୀ ଅବଦୁଲ ଲିଫିଫାନ ଦାହାବର ଏକ ମୋକଦ୍ଦମା ବ୍ୟତୀତରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିବାବେଳେ ଆଉ ଏକ ମୋକଦ୍ଦମାର ଆସାମୀ କି ସେ ବାପା ଅର୍ଥାତ୍ ତାହାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ହିଜା ହୋଇଥିଲା ହଠାତ୍ ସତେ ଯୁକ୍ତା ହାବମକ ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ିଲା ମାତ୍ର ନେକରେ ଲଗି କର୍ମେ ଉକ୍ତାଲ ଉପରକୁ ଛିଟକି ଗଲା । ବାପା-ମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନରେ ରଖିବା କଥା କି ସୁଲଭ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ସମୀପେଷ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦେଉଳବର୍ଣ୍ଣିକୃଷିକାର ଏକ-ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସ୍ଥାନଦାନଦେଲେ ଚିରଦାଧିକାର ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭେମାନେ ଦେଶସର୍ଯ୍ୟତ-ନରୁ ପ୍ରତି ଏହିପରି ପ୍ରାପ୍ତ ଅଛୁ ପାଇ-କୁବି ଶ୍ରୀ ମହାଗୁଣୀଙ୍କ ସଦ୍‌ଗୁଣ ଓ ପ୍ରଜାବତ୍ସଳ ଧାରଣା ଶୁଣିବାଦ ଦେଖି ଅନନସାଗରରେ ପଡ଼ିଲ ଅଛୁ ଯଥା ପୂର୍ବ ଏ ବିଜ୍ଞା ଲଲକାରେ ଦେଉଳସି ବିଦ୍ୟାର ଉତ୍କଳ ନ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରୀ ଗୁଣୀମହାଶୟ ଏକ ସଂଗୃହ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ କରିଅଛନ୍ତି ଆଜିକୁ ଚିନ୍ତନସୂତ୍ର ହେଲା ଯେ ଶ୍ରଦ୍ଧମାନେ ଉତ୍କଳରୁପେ ପଠକ କରୁଅଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଉଳବର୍ଣ୍ଣିକୃଷି ଶ୍ରୀ କାବ୍ୟ ରଘୁକୁ-ମାର ପତ୍ନୀଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଗୃହି ଅତି ପ୍ରଗ-ଲ୍ଭା ହୋଇଅଛି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଗୁଣୀ ଶକ୍ତି ଚକ୍ରାଣୀ ଶାସ୍ତ୍ର ପଠକ କରି ନାନାଦି ବ୍ୟାଧିମାନ ମୁକ୍ତ ବ-ରୁଅଛନ୍ତି ଗୁଣୀ ଯାତ୍ର ଏ ସେଗମାନ ପ୍ରତି ଏକ ଧନାନ୍ତରା ବୋଲିଯାଇ ପାରେ ଅମ୍ଭେ ଉପସ୍ଥିତ ଦିନରୁ ପ୍ରତି ଉକ୍ତ ବମାର କି ୩୦ ଶ ଅଗ୍ରେଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଗଲେଣି ତତ୍ପ୍ରୟ ବରଷାଭବରୁ କରି ଏ ମୂଲକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବାରୁ ପ୍ରଜାମାନେ ପକ୍ଷେ ଦିବାଗୁଡ଼ି ଶୁଭରେ ଅଛନ୍ତି ଏକ-ଦର୍ଶ୍ୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମହାଶୟ କିମିଶ୍ୱର ସାହେବ ମହୋଦୟ ଶାଳି ମୁକାମରେ ପ୍ରଦେଶ ସମୟେ ଗୁଣୀ ଉକ୍ତ ମୁକାମକୁ ଯାଇ ପ୍ରଜାଙ୍କର ସମସ୍ତ-ଦୁଃଖ ବହି ଗଡ଼ାଇବାରେ ପ୍ରଦେଶ ହୋଇ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଲଟର ସାହେବଙ୍କ ହଜୁରକୁ ଏ ମାହାଲର ସମସ୍ତ ହାଲ ରିପୋର୍ଟ କରିଅଛନ୍ତି ଏଠାରେ ଧାନ ବିମ୍ବା ଚାଉଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥି-ବାରୁ ଗୁଣୀ ମହୋଦୟ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସକ୍ଷେ ଚରଦନ ସେ ୨୮ ର ଧାନ ଚାଉଳ ସେ ୨ ର ଅକଳୁ ତୁରମାସ ହେଲା ଦର୍ଶା କରୁଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଦୁଃଖ ହେ-ବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଜି ବିଲଟର ଦିଗ୍ରାଦାରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ ଧନ ତରାଗସୂତ୍ରରେ ଦିଅ ଯାଉ-ଅଛି ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁ ଓକ୍ତ ସରବାରୁ ସେ-ମାନଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁମ ଦେଲେ କି ରୁମ୍ଭେମାନେ ଅମ୍ଭର ପୁସବକୁ ମାତ୍ର ଯାହା ଅଛି ଖମାରରେ ଦେଖି ତୁମ୍ଭର ଆଧି ବାଣୀ ଅମ୍ଭର ଥିବା ଦାସ ଦାସୀ-ମାନଙ୍କର ଥିଅ, ଏହା ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ପ୍ରଜାବ-ର୍ଣ୍ଣମାନେ ଅତି ଅନଳରେ ଗୁଣୀଙ୍କୁ ଧନଦାକ୍ୟ

କରିଗଲେ ତତ୍ପ୍ରୟ ଗୁଣୀ ମହାଶୟ ଓକ୍ତଏ ବଜଲା ଓ ନାଗରୀ ପାରଦୀ ସ୍ୱତ୍ୱ ଏ ବିଦ୍ୟା-ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶ ଅଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ରୁରେଖ ପଠକ ହେଉଅଛି ଅଳ୍ପଦିନରେ ଶ୍ରୀ ସରମେ-ଶୁର ସୁଫଳ କରିବେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନେକା-ନେକ ଗଡ଼ଜାଳ ପ୍ରଭୃତ ଗୁଣୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖି-ଅଛୁ ଏପରି ଦୟାଳୀ ପ୍ରଜାବତ୍ସଳ ବିଦ୍ୟାଦ-ଗୁଣୀ ଗୁଣୀ ଦେଖି ନାହିଁ ସୁଃଖର ପୁସବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ କି ଅପଣ ଗୁଣୀ ମହୋ-ଦୟଙ୍କ ସୁଖାଗି ବିପ୍ରାରିତ କରିବା ସକ୍ଷେ ତୁମ୍ଭି ନ କରନ୍ତୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ସୁଖ କରିଗଲେ ରାଜାଙ୍କର ଧାରଣା ବାଣ୍ଟିବେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ରାଜା ଜନିଦାରମାନେ ଶିକ୍ଷାଲ କରିବେ । ବିଶେଷ କି ଲା । ୧୨୨୭

ବିନାୟକ ମହାପାତ୍ରେ

ଗୋପାଳାଧ୍ୟ ସଂହତାୟକେ

ଏହାକ ସୁବ୍ୟକ୍ତ ବଡ଼ ନଅନକ ଦାରୁଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ଅପଣା ପ୍ରଜାଙ୍କ ପ୍ରତି ସଦାସାଧ୍ୟ ଚକ୍ତ ଓ ବଦାକରା ପ୍ରକାଶ କରି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସର କରିଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଜାବତ୍ସଳତାର ଦିଅ ଶୁଣି ଅମ୍ଭେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନନତ ହେବୁଁ ।

ଉ. ବ. ସମାପଦ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଟକ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥଳର ପଣ୍ଡିତ ବିଭୁଗୁପ୍ତ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଓ ଓକ୍ତୟା ସ୍ଥଳ ଶିକ୍ଷକତା ପଦ ପ୍ରାର୍ଥନାମାନଙ୍କ ପଦ୍ମାକ୍ଷା କଟକ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥଳ ଗୃହରେ ଆଗାମୀ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ତା ୩ ରଖ-ରେ ଆରମ୍ଭ ଦେବ ।

କଟକ } N. K. Das
Joint Inspector of schools
Orissa Division.
୨୫/୧୨୨୭ }

ବାବାଜୀ ନାଟକ ।

ଏ ସପ୍ତକରେ କର୍ମେ ଯଥାର୍ଥ ସାଧୁର ଚରଣ, ବାବୁ ଓ ମଠାଧାରକର ଅଚରଣ, ତାହାଣୀ ଚୁଡ଼ ଓ ଗୁଣୀ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏକ ରକ୍ତସ୍ୟ ଓ ହୃଦୟର କଥାମାନ ଅଛି । କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଚିତ୍ତ କଲେ ସୁସ୍ତକ ମିଳବ । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଖଣ୍ଡ ଚାଉଣୀ ଟଙ୍କା ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥନ ଲାଲ ଗୁପ୍ତବର୍ତ୍ତୀ

ହେଉ ଏହି ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଚରଦାକର ଦାସ ଗୁଣୀ-କମଳ ସଦାକର୍ମରେ ମୂ. ୦ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭା ୧୨୭

ତା ୨୭ ରବି ମାତୁ ପୂର୍ବ ସକ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । କାର୍ତ୍ତିକ ୧୩ ନ ସକ ୧୮୮୫ ସାଲ ସନବାର

ସୂ ୪୭ ଖ୍ୟା

ଅଗ୍ରିମ ବାର୍ଷିକମୂଲ୍ୟ ୪୫
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୨
ମଫସଲପାଇ ତାକମାସୁଲ ୪୧୫୭

ବଳାହାର ଜଳକର ପ୍ରଚଳ ଉଦ୍ଦେଶରେ ଏ ଜଳରେ ସବେ ଜରବ ଦେବାର ବୋର୍ଡରୁ ଆଜ୍ଞା ଅସିଅଛି । ଏଥିର ବନୋବସ୍ତୁ ଦେଉ-ଅଛି ଓ କର୍ମ ଆଗାମୀ ମାସରୁ ଆରମ୍ଭ ଦେବ । ଅନୁମାନେ ଶୁଣିଲୁ ଯେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ କଲେ-ଜର ମେଦମାସୁରକୁ କ ୩୦ ଶ ଅମାନ ଅଣା-ଉଅଛନ୍ତି ଏମାନେ କେବଳ ଜମିର ଚିତ୍ତ କରବେ ଇଦୁଗୁରେ ସବେଅରମାନେ ଜରବ କରବେ । ଜମିର ଚିତ୍ତ କରବା ସକାଶେ କ ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥଳ ଅମାନ ନାହାନ୍ତି ? ମେଦ-ମାସୁରର ଅମାନମାନେ କଳାଳୀ ଅଛନ୍ତି ଓ ଏ ଦେଶର ଭାଷା ସାଧନକ କିଛିହିଁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଯେ କର୍ମ ସୁଗୁରୁରୂପେ ଚଳିବ ଅନୁମାନକୁ ସନ୍ଦେହ ଦେଉଅଛି । ଏଠାରେ ଅନେକ ଉପସ୍ଥଳ ଅମାନ ଅଛନ୍ତି ଓ ସବେ ଛୁାସରେ ଶିକ୍ଷା କର କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସାହିତ୍ୟ-କଟ ଘେନ ବସିଅଛନ୍ତି । ବଙ୍ଗାଳଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ସେମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଏଠା କର୍ମ ଅଧିକ ସଦକରେ ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା । ଯଦ୍ୟପି ଠିକା ଅମାନ କର୍ମ ସକାଶେ କଲେକର ସଦେବ ମେଦମାସୁ-ରକୁ ଲୋକ ଅଣାଇବେ ତେବେ ଏଠାଲୋକେ କପର ପ୍ରକାଶନକ ଦେବେ ଓ ଏଠାରେ ସବେ ନାସ କରିବାର କ ପ୍ରୟୋଜନ । କଲେକର ସାଦେବକର ଏ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଅତି ଅନିଷ୍ଟକର ବୋଧ ଦେଉଅଛି । ଏ ବିଷୟର ନିପ୍ରାଣକ ବୁଝାନ୍ତୁ ଅନୁମାନେ ଅବଗତ ଦେଲେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ କଣାଇବୁ ।

ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଏ ଜଳରେ କେତେକ ଦିନ ବୃଷ୍ଟି ରୁଜି ହୋଇ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରୋଦ୍ର ଦେବାରୁ ଠେଙ୍ଗ ବଲ ସବୁ ଶୁଖି ଫାଟିଗଲ, ପାଣିବୃଦ୍ଧା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ସେଣାର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଗଲା । ଲୋକେ ମରୁତର ଆଶଙ୍କା କରି କାଳର ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପାରୁ ଏ ସପ୍ତାହର ଆରମ୍ଭରେ ଏ ଜଳର ସକଳ ସ୍ଥାନରେ ସୁବୃଷ୍ଟି ଦେବାରୁ ଫସଲ ମରୁତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲା ଓ ଲୋକେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଦେଲେ । ଅନୁମାନେ ମୋଫସଲରେ ଦେଖିଅଛୁ ଯେ ଏ ବର୍ଷ ଫସଲ ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି କେବଳ କୌକୌଟି ଠେଙ୍ଗବଲର ଫସଲ ଅସାଧୁ ବୃଷ୍ଟି ଦେବୁ ଛାଦୁଣ ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ । ଫଳେ ଏ ବର୍ଷ ଏ ଜଳର ଫସଲ ମନ ହୋଇ ନାହିଁ ଆଉ ଅନ୍ୟ ବୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ଭଲ ଦେବ ଓ ନ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଛାଦୁଣ ଅନିଷ୍ଟ ଘଟିବ ନାହିଁ । ରବି ବୃଣା ଶେଷ ହୋଇଅଛି ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଦେଖାଯାଏ । ବାଲେଶ୍ୱର ଜଳରେ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ଅଟଇ କେବଳ ପୁରୀରେ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ଛାଦୁଣ ଭଲ ନୁହେ । ଚିଲିକା ନିକଟସ୍ଥ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ମରୁତ ହୋଇଅଛି ଓ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ସକଳରେ ଜଳର ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏ ସପ୍ତାହରେ ସେଠାରେ କପର ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି ଓ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା କ ପରମାଣରେ ପରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଅଛି ଅନୁ-ମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରର ସମ୍ଭାବ ପାଇ ନାହିଁ ।

ଏ ସପ୍ତାହରେ ଯୁଦ୍ଧସମ୍ପର୍କରେ ଯେ ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ସବାଦ ଅସିଅଛି ରୁଶୀୟଙ୍କ ପକ୍ଷ-ରେ ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ଅଟଇ । ଇଉରୋପସ୍ତୁ ଭୂରସ୍ତରେ ସୁଇଜ ଫଳ ପୂର୍ବପ୍ରାୟ ରହିଅଛି ମାତ୍ର ଅସିୟାସ୍ତୁ ଭୂରସ୍ତରେ ରୁଶୀୟମାନେ ତଳ-ଇମାସ ତା ୧୫ ରଖରେ ଅଦମଦ ମୁକ୍ତାର ପାସାକୁ ଦଗର ଦେଇ ଭୂରସ୍ତର ଅନେକ ସେନା ସହାର କରଅଛନ୍ତି । ଯେତେ ସୈନ୍ୟ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ସେମାନେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରି ବନ୍ଦୀ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ଭୂରକକର ୩୨ ଗୋଟା ଛୋପ ଏକ ଅନେକ ସୁରର ଉପକରଣ ରୁ-ଶୀୟର ଦସ୍ତଗତ ହୋଇଅଛି । ଅଦମଦ ମୁ-କ୍ତାର ଏ ପରାକ୍ରମକୁ ସୀକାର କରିଅଛନ୍ତି ଓ ରୁଶୀୟସେନା ପୁଞ୍ଜାପେକ୍ଷା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବା ଏଥିର କାରଣସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ ମତରେ ୮୦୦ ଭୂରସ୍ତ କିନ୍ତୁ ଦେହପ-ଲଟନ ରୁଶୀୟ ମତ୍ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ରୁଶୀୟମା-ନେ କହନ୍ତି କ ଏ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ୧୫୩୧ ଜଣ ମତ୍ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ।

(ଗତ ପ୍ରକାଶିତ ରତାରୁ)

ଲୋକକର ବିଦେଶକୁ ଯାଆନ୍ତୁ—ଓଡ଼ି-ଶାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବନ୍ଦରବାଟେ ଅଧିକ ଲୋକ ଯିବା ଆସିବା କରନ୍ତି ନାହିଁ କେବଳ କଲକତା ଓ ଗୁନ୍ଦବାଲି ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଯାହା-ଜମାନ ଯାତ୍ରୀ ନେବାକାରଣ ନିୟନ୍ତ୍ର ଅଛି

ଉତ୍କଳରେ ଉଲ୍ଲଖିତରୂପେ ଲେଖି ଯାହାକୁ କରୁଥିଲେ ।

ଅସିବା ଯିବା

ସନ ୧୮୭୫୨୭ ୩୦୭୦୭ ୩୦୦୧୭

ସନ ୧୮୭୬୨୭ ୩୩୭୭୭ ୩୩୧୧୮

ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଓଡ଼ିଆମାନେ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଯାଉ ନାହାନ୍ତି । କର୍ମ କରାକାରଣ ଯେତେ ଲୋକ କଲିକତାକୁ ଯାନ୍ତି ପ୍ରାୟ ତେତେ ଲୋକ ଅପଣା ଦରକୁ ଫେରିଆସନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର କୌଣସି ଜିଲ୍ଲାରୁ ଅସାମପ୍ରଭୃତି ପ୍ରଦେଶକୁ ଲୁଲିସ୍ତରୂପ ଲୋକେ ଯିବାର ମଧ୍ୟ ଦେଖା ନାହିଁ ।

ଶାନ୍ତସାମଗ୍ରୀ ଓ ମନୁର ମୂଲ୍ୟ—ମାନୁଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟପାତକ ଜଳମାନଙ୍କରେ ଶସ୍ୟର ଅଧିକ ଲୋଡ଼ା ହେବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଠିରେ ଲାଭ ହୁଏ ନାହିଁ । ପୁରୀରେ ମହାଜନମାନେ ଅଧିକ କଷ୍ଟ କରିବାରୁ କୌଣସି ଅମାନେ ସହକରେ ଗୁରୁତମ ପାଇଲେ ନାହିଁ ଓ ଗର ଜନଓଷ୍ଣ ମାସ ଦରବାର ଉପଲକ୍ଷରେ ହାକିମମାନେ ନଗରରୁ ବାହାରଆସନ୍ତେ ଲୋକମାନେ ସୁଯୋଗ ପାଇ ପ୍ରାୟ ଅଧିକ ଟଙ୍କାର ଗୁରୁତମ ଲୁଟି କଲେ । ଏଥିରୁ ଅଧିକ ପୁନଃପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ଓ ଦୁରଦନରେ ଏ ଗୋଲଯୋଗ ନିବାରଣ ହେଲା ।

ଲେଫ୍ଟିନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର କହିଅଛନ୍ତି ଯେ ନଗରବାସିନୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯାହାଙ୍କର ଅଧିକ ଦ୍ରାସ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରଧାନ ଶାନ୍ତସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ବଢ଼ିବା ବଡ଼ କଷ୍ଟର ବିଷୟ ଅଟଇ ମାତ୍ର ଏମାନେ ପୁରୀରୁ ସାବଧାନ ହୋଇ ଶସ୍ତ୍ରା ସମୟରେ ଧାନ ଗୁରୁତମ କରି ରଖିଲେ ଦୁଃଖ ବିପ୍ରର ଲାଭକ ହେବ । ମାନୁଜକୁ ରପ୍ତାନୀ ହେବା ବନ ହେଲେ ଦର ଏତେ ଉଚ୍ଚ ରହିବ ନାହିଁ ମାତ୍ର ବିଶାସ ହୁଅଇ ଯେ ପୁରୀଠାରୁ ଏଣିକି ଗୁରୁ କିଛି ଉଚ୍ଚ ହେବ ଓ ଉତ୍କଳରେ ଦେଶର ଧନ ବୃଦ୍ଧି ହେବ । ସାମାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟକୁ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟକୁ ଦେଶମଧ୍ୟରେ ପୁରୀଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଆକାଶଗରମାନେ କଲିକତାର କାରଖାନାପରମାନଙ୍କରେ ବିପ୍ରର ପରିମାଣରେ କର୍ମ କରୁଛନ୍ତି । ଅମୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍କଳରେ ଶିକ୍ଷାର ମୂଲ୍ୟକୁ ମୂଲ୍ୟ ବଢ଼ିଅଛି । କେବଳ ସରକାରୀ ଶୁକ୍ରମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନାହିଁ ।

ପ୍ରମୁଖାଦିଦ୍ରବ୍ୟ—ଓଡ଼ିଶାରେ ଲବଣ ପ୍ରଧାନ

ତ୍ରି ଗଣ୍ଡାମ ଲବଣ ସହକରେ ଏଠାକୁ ଆସିବାରୁ ଏଠା ଯୋକ୍ତାମ ଅଧ୍ୟୟନ ଉପା ପଡ଼ିଅଛି । ବଟକରେ ଆଦୌ ଯୋକ୍ତାମ ନାହିଁ । ପୁରୀରେ ଯାହା ଯୋକ୍ତାମ ହୋଇଅଛି ବିକ୍ରୟ ହେଉ ନାହିଁ କେବଳ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ପଞ୍ଚାଲୁଣ୍ଡର ଯୋକ୍ତାମ ସେଠା ଖର୍ଚ୍ଚପରିମାଣରେ ରହିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୩୦,୩୪,୨୧୦ ଲବଣ ବାର୍ଷିକଖର୍ଚ୍ଚ ମ ୪୦୭୨୭୪ ଦଶ ଯୋକ୍ତାମ ହୋଇଥିଲା ମ ୩୭୩୧୭୧ ଦଶ ମାତ୍ର ଏକସୁକା ବିକ୍ରୟ ହେଲା ନାହିଁ । ପୁରୀ ଲୁଣ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ ନ ହେବାରୁ ସେଠା ନରକଚଲୁଣ୍ଡ ମାସୁଲ ମହଣ ଟ ୨୧ ପ୍ରାୟରେ ଟ ୨୮ ଟଙ୍କା ବ୍ୟାୟାକାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଲାଗୁଥିଲେ ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ ବିଶ୍ଵସ୍ଥାନରେ ଅଛି ।

ବାଣିଜ୍ୟ—ଗର ସାଧକର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାଣିଜ୍ୟ ଅନେକ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଯଥା ।—

କଟକ	ଅମରାଗର ମୂଲ୍ୟ	ରଘୁନାଗର ମୂଲ୍ୟ
ସନ ୧୮୭୦-୭୧	ଟ ୧୦,୩୨,୩୫୫	ଟ ୭,୭୯,୨୫୭
୧୮୭୫-୭୬	ଟ ୧୩,୦୭,୫୩୩	ଟ ୧୨,୭୧,୫୦୫
୧୮୭୬-୭୭	ଟ ୧୧,୮୦,୫୫୯	ଟ ୨୯,୧୭,୩୧୫
ପୁରୀ		
ସନ ୧୮୭୦-୭୧	ଟ ୨୨,୯୪୭	ଟ ୨,୨୩,୯୨୨
ସନ ୧୮୭୫-୭୬	ଟ ୨୦,୨୫୯	ଟ ୨,୯୯,୧୮୩
ସନ ୧୮୭୬-୭୭	ଟ ୧୦,୧୨୪	ଟ ୨,୩୨,୫୨୦
ବାଲେଶ୍ଵର		
ସନ ୧୮୭୦-୭୧	ଟ ୩,୦୦,୭୮୫	ଟ ୪,୪୩,୦୨୦
ସନ ୧୮୭୫-୭୬	ଟ ୨୦,୭୨,୮୭୨	ଟ ୧୭,୯୯,୯୫୭
ସନ ୧୮୭୬-୭୭	ଟ ୩୪,୩୫,୮୮୪	ଟ ୪୦,୨୧,୨୯୭

ସନ ୧୮୭୬-୭୭ ରେ ମାନୁଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଉ ଅଧିକ ରପ୍ତାନୀ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏହିପରି ବେହାରର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସକାଶେ ସନ ୧୮୭୫-୭୬ ରେ କିଛି ଅଧିକ ରପ୍ତାନୀ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ସହକର୍ଷମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ କ୍ରମଶଃ ଓଡ଼ିଶାର ବାଣିଜ୍ୟ ବଢ଼ିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଧାନ ରପ୍ତାନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଧାନ ଗୁରୁତମ ଓ ଚମଡ଼ା ଅଟଇ । ବାଲେଶ୍ଵର ଓ କଟକରୁ ଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମୁଦ୍ରବାଟରେ ଯାଏ । ପୁରୀରେ ଚମଡ଼ାର କାରବାର ନାହିଁ ଓ ସେଠାରୁ ଅଧିକାଂଶ ଧାନ ସୁଲପରେ ଯାଏ । ସମୁଦ୍ରକୁ ଲାଭେ ଉତ୍କଳର ଲବଣ ଥିବାରୁ ଶାଳକାଳ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ଜାହାଜ ଗଢ଼ାୟାରୁ ପୁରୀ ଧାନ ନାହିଁ ।

ଲୋକଙ୍କର ସାଧାରଣ ଭାବ—ଶ୍ରମଣ ଭାବ-ଭେଦର ଯୋଗ୍ୟତା ସମୟରେ କମିଶ୍ନର

ସାହେବ କଟକରେ ଦରବାର କରିଥିଲେ ଉତ୍କଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଗଣମତ ଲୋକ ବିପ୍ରର ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ଗୁଜରାଟ ଦେଶର ଥିଲେ । ଗୁରୁତମ ରପ୍ତାନୀ ହେବାରୁ ପୁରୀ ଓ କଟକରେ ଅସନ୍ତୋଷର ଚିତ୍ର ଦେଖା ଯାଇ ଥିଲା ଏବଂ ଖୋରଧାରେ ବନୋବସୁ ହେଉ ମଧ୍ୟ ଲୋକେ ଅସନ୍ତୋଷ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ସାଧାରଣରୂପେ ଲୋକେ ଶାନ୍ତ ଓ ସନ୍ତୋଷ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

ନାଲ—କେବଳ କଟକଜିଲ୍ଲାରେ ଶେରକୁ ଜଳ ଦେବାର ବନୋବସୁ ହୋଇଅଛି । ସନ ୧୮୭୫-୭୬ ରେ ମା ୧୮୪୦୧ ଶ ଜମି ସକାଶେ ପଞ୍ଚା ଗୁରୁତମ ହୋଇ ଥିଲା ଉତ୍କଳରେ ଟ ୨୦୩୩୦ ଓ ବାଜେ ଟ ୪୭୯୨ ମୋଟ ଟ ୨୫୦୨୨ ଟଙ୍କା ଅଦାୟ ହୋଇ ଥିଲା ମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୨୫୯୮୮ ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଥିଲା ସନ ୧୮୭୬-୭୭ ରେ ମା ୩୦୨୩୩ ଶ ଜମିର ପଞ୍ଚା ହୋଇଥିଲା ଓ ଉତ୍କଳରେ ଜଳକର ଟ ୪୦୩୭୮ ଟଙ୍କା ଓ ବାଜେ ଟ ୨୦୮୮୮ ଟଙ୍କା ମୋଟ ଟ ୪୨୪୬୭ ଟଙ୍କା ଅଦାୟ ଓ ଟ ୨୧୨୧୯ ଟଙ୍କା ଉତ୍କଳ ଖର୍ଚ୍ଚା ହୋଇ ଥିଲା । ଏହିବର୍ଷ ଉତ୍କଳ ଖର୍ଚ୍ଚାଠାରୁ ଅମଦନା ଅଧିକ ହେବାର ପ୍ରଥମେ ଦେଖାଗଲା ଏଥିପ୍ରକା ଯାହା ଅଦାୟ ହେଉ ଥିଲା ତାହା ଉତ୍କଳ ଖର୍ଚ୍ଚାକୁ ନିଅନ୍ତୁ ଥିଲା । ଏକଥର ନାଲ ଜଳର ଉପକାର ବୁଝିଲେ ଯେ ଗୁଣିମାନେ ଜାଳକଳ ନେବାକୁ ଅଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତେ ଲେଫ୍ଟିନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଏ ମତକୁ ବଜ୍ରକଣ୍ଠ ସେନୁ ନାହାନ୍ତି କାରଣ ମେଦନୀପୁରର କଥା ଦେଖି ଜଣାଯାଏ ଯେ ନାଲ ଯେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଶରତ ରକ୍ଷା ସ୍ଵରୂପ ଅଟଇ ତାହା ଗୁଣିମାନେ ଶିକ୍ଷା କରି ନାହାନ୍ତି ଓ ଏକବର୍ଷର ମନଫଳ ପୁରୀବର୍ଷମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ଉତ୍କଳକୁ ତାହାଙ୍କ ମନରୁ ନାଶ କରିଦେବ ।

ପୁରୀ ଓ ଅପରାଧ ବିଷୟ—ଏଥିରେ ଲେଫ୍ଟିନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣରଙ୍କ ମତ ଏହି ଯେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅପରାଧ ବ୍ୟବସାୟୀ ନ ଥିବାର ସୁବ୍ୟାପି ଅବଧି ରହିଅଛି ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପୁଲିସ ଆସନା କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳରୂପେ ନିର୍ବାହ କରୁ ଅଛନ୍ତି ଓ ପ୍ରକୃତ ପୁଲିସ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାଠାରୁ ଗୁଲକରେ ଜଣା ଦେଲେହେଁ ଲୋକଙ୍କୁ ଅନର୍ଥକ୍ କ୍ଷେପ ଦେବାକୁ ଅଳ୍ପ ଚିନ୍ତା ଅଟନ୍ତି ।

ବୁମି ଓ ରାଜସ୍ୱ—ନୂତନ ଦାଖଲଖାର

୧୨୭ ରଖ ଅଳ୍ପ ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ।

ଅଲଗାକରିବାରେ ଚଳଇଣିରୂପେ ଦରଖାସ୍ତ-
ମାନ ଦାଖଲ ହୋଇଅଛି ଯଥା ।—

କ୍ରମ	ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟୀ ମାହାଲ	ଲଖନକ ରୁତ୍ତି
କଟକ	୭୨୭୧	୭୨୮୯୫
ପୁରୀ	୧୦୧	୨୦୩୫୧
ବାଲେଶ୍ୱର	୨୪୯୩	୩୮୨୭୩

ଏସମସ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ବରଷ ସକାଶେ ୧୩
ଜଣ ଶିମରାପ୍ରାପ୍ତ ହାକିମ ଅଛନ୍ତି ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ଏ
ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଦେବାକୁ ଅନେକ ବର୍ଷ ଲାଗିବ ।

ରାଜସ୍ୱ ଯଥା ସମୟରେ ଆଦାୟ ହୋଇ
ଅଛି । କେବଳ କଟକରେ ଚାନ୍ଦିନୀହାଲ ଓ
ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଚାନ୍ଦିନୀହାଲ ବାଳା ଖଜଣା
ସକାଶେ ନିଲମ ହୋଇ ଥିଲା ମାତ୍ର ଏ ସମସ୍ତ
ସେକ୍ସାପୁସ୍ତକ ମାଲକମାନେ ନିଲମ କରାଇ
ଥିବାର ସମ୍ଭବ ହୁଅଇ । କଟକନଗରର ଖାସ-
ମହାଲ ବନୋବସ୍ତ ଶେଷ ହୋଇ ଅଛି ଓ
ଇହିଁର ଜମା ୫୮୦୮୭ ଠାରୁ ୧୦୭୩୮୮ କା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁକି ହୋଇ ଅଛି (ଖାସମହାଲର
ଜମା ୫୨୭୦୦ କା ପୂର୍ବେ ଥିଲପର ?)

ଏକା ଲବଣ ଛତା ଓଡ଼ିଶାର ରାଜସ୍ୱ ଆଉ
ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରରେ ରୁକି ହୋଇଅଛି । ଖୁମ୍ବରେ
ଟ ୨୧,୫୦୦ କା ବଢ଼ିଅଛି ।

ସନ ୧୮୭୭ । ୭୭ ସାଲରେ ଓଡ଼ିଶାରୁ
ଚଳଇଣିରୂପେ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା
ଯଥା—

ଭୂମି ରାଜସ୍ୱ	ଟ ୧୭,୫୫,୭୧୭
ଲବଣ	ଟ ୮,୭୮,୧୩୦
ଖୁମ୍ବ	ଟ ୨,୫୩,୫୫୦
ଅବକାଶ	ଟ ୩,୧୦,୫୭୧
ଅର୍ଥାମ	ଟ ୨,୦୫,୦୫୫

ଅବକାଶ—ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଶୀୟ ସରକାର,
ତାତି, ଗଞ୍ଜା ଓ ଅର୍ଥାମ ଏହି ଚାର ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ
ପ୍ରଧାନ । ସନ ୧୮୭୭ । ୭୭ ସାଲରେ କେଉଁ
ଜିଲାରୁ କେତେ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା ଇହିଁର
ବିବରଣ ଇଚ୍ଛେ ଲେଖା ଗଲା ।

ବାଲେଶ୍ୱର	ପୁରୀ	କଟକ	ଗଞ୍ଜା	ଅର୍ଥାମ
୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭
୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭
୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭
୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭	୧୦,୫୫,୭୧୭

ସନ ୧୮୭୭ । ୭୭ ସାଲରେ ଚାନ୍ଦିନୀହାଲରୁ
ଚାନ୍ଦିନୀହାଲରୁ ଚାନ୍ଦିନୀହାଲରୁ ଚାନ୍ଦିନୀହାଲରୁ
୧୮୭୫ । ୭୫ ସାଲରେ ମ ୨୫୭ । ୧୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଖର୍ଚ୍ଚ ରୁକି ହେଲା ଓ ସନ ୧୮୭୭ । ୭୭ ସାଲରେ
ଅର୍ଥାମର ଦର ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ସୁଦ୍ଧା
ମ ୨୭୫ । ୨୦ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା । ଗଞ୍ଜା ମଧ୍ୟ ଗଢ-
ବର୍ଷାପେଷା ଏ ବର୍ଷ ମ ୨୧ । ୩୧ ର ଅଧିକ
ବିକ୍ରୟ ହୋଇଅଛି କିନ୍ତୁ ପୁସ୍ତକ ବର୍ଷମାନଙ୍କ ଦାଗ-
ଦାରି ସହିତ ଭୁଲନା କଲେ ଦେଶୀୟସରକାରରେ
ମ ୨୫୭୭ ଦଶ ଉଣା ପଡ଼ିବାର ଦେଖାଯାଏ
ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟଗବର୍ଣ୍ଣିର ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶାବା-
ସିମାନେ ଅର୍ଥାମ ଓ ଗଞ୍ଜା ସାରବାରରେ ରଇ
ଥିବାରୁ ଦେଶୀୟ ସରକାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଉଣା
ଦେଖାଯାଏ ତାକୁର ଗବର୍ଣ୍ଣିସ୍ ସାହେବ କହନ୍ତି
ଯେ ଆପଣ ଅଭ୍ୟାସକୁ ଯେତେ ମନ ଜ୍ଞାନ ହୁଅଇ
ତେତେ ନୁହେ ଏବଂ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ
ସେବା କଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏବାର ଅନିଷ୍ଟକାରଣ
ଗଞ୍ଜାଠାରୁ ଅନେକ ଉଣା ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣିର
ସମ୍ଭବ କରନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ଜିଲମାନଙ୍କରେ
କୃତ ଓ ଅନ୍ୟ ସେଗର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଓ ଖାଦ୍ୟ-
ଦ୍ରବ୍ୟ ମହାର୍ଥ ସେଠାରେ ସହଜ ପରିମାଣରେ
ଆସୁ ଖାଇବା ଉପକାଶ ଅଟଇ ଏବଂ ଲଢ଼ନ
ସାହେବ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଦେଶନା କରନ୍ତି କି ଅର୍ଥାମ-
ଠାରୁ ଗଞ୍ଜାର ଖର୍ଚ୍ଚ ରୁକି ଦେବା ଅଧିକ ଅସ୍ପେ-
ଷର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଗଞ୍ଜାର ମାସୁଲ ରୁକି
କରବାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଧ୍ୟ ମନସ୍ତ କରଅଛନ୍ତି ଓ
ଅର୍ଥାମର ମାସୁଲ ରୁକି ବିଷୟରେ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କ
ମତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରଅଛନ୍ତି ।

ଟଙ୍କା ଚଳ ପ୍ରଚଳର ବନୋବସ୍ତ—ସମସ୍ତ
ସମୟରେ ନୋଟ ବନାଇବା ଓ ଉଦ୍ଧାରବର

ଅନେକ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିବାରୁ ଏକାଉଦ୍ଧ୍ୟ
ଜେନରଲ ଏଥିର ସୁବିଧା ବିଷୟ ଦେବ ଇହିଁର
ବିଚାର କରୁଅଛନ୍ତି । ମନଅର୍ତ୍ତର କାରବାର
ମଧ୍ୟ ଅନେକ ରୁକି ହୋଇଅଛି ।

ସତରକ ଓ ଗମନାଗମନର ସୁଯୋଗ—ଓଡ଼ି-
ଶାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାଠାରୁ ବାଲେଶ୍ୱରରେ
ସତରକ ଇତ୍ୟାଦିର ସୁଯୋଗ ଅଧିକ ଅଛି ।
ପୁରୀରେ ଅଲ୍ପପରିମାଣରେ ଉତ୍ତମ ସତରକ
କରବା ନିୟମକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ
ହେଉଅଛି ମାତ୍ର ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟଗବର୍ଣ୍ଣିର ମତରେ
ଏ ନିୟମ କଠିନରୂପେ ପ୍ରଚଳନ କରବା ଭଲ
ନୁହଇ ଏବଂ କମିଶନର ସାହେବ କହିଅଛନ୍ତି
କି ଯେତକ ସତରକ ଅଛି ସେ ସବୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ
ନୁହଇ ।

ଶିକ୍ଷା—ବାଲେଶ୍ୱରରେ ପାଠଶାଳାର ନିୟମ
ପରିବର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଫଳ ଅନୁସାରେ ଶୁଭୁକ୍ତ
ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆ ଯାଉଅଛି । ଏହି ନିୟମ ଓଡ଼ିଶାର
ସବୁଜାରେ ପ୍ରଚ୍ଛେଦ ହେଲେ ଉତ୍ତମ ଦେବ
ବୋଲି ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଧ୍ୟ ଆଶା କରନ୍ତି । ପୁରୀରେ
ଅଧିକ ଫଣ୍ଡିକ ବାଳକା ପାଠ କରନ୍ତି । ଜଣେ
ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଜଣେ ଇନ୍ଦିଆନ୍ ସଦରେ
ନିୟମ ଦେବାରୁ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମ-
ରୂପେ ନିବାହିତ ହୋଇଅଛି ଏହା ଦେଖି
ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣିର ବଡ଼ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ-
ଅଛନ୍ତି ।

କମିସନର ଚରଣ—ଅନରେଇମାଳିଖେଟି
ମାନେ ଉତ୍ତମରୂପେ କର୍ମ କରଅଛନ୍ତି । ରାଜା
ଶିବାମାନଙ୍କ ଦେ କୁମାର ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେ,
ବାବୁ ନିମାଇଚରଣ ବୋଷ, ବାବୁ ବୈଲ୍ଲଗଚନ୍ଦ୍ର
ରାୟ ମଦାଶୟ ଓ ବାବୁ ମଦନମୋହନ ଦାସଙ୍କ
ବଦାନ୍ୟତା ଓ ସାଧାରଣ ହିତଚିନ୍ତା ସକାଶେ
କମିଶନର ସାହେବ ପ୍ରଶଂସା କରଅଛନ୍ତି ।

ସାପ୍ତାହିକସଂବାଦ ।

ଶୁକଳା ସାହେବ ଏକମାସର ଛୁଟି ପାଇ
ଅଛନ୍ତି । ବୋର୍ଡ଼ ମେମ୍ବର କର୍ମର ଚାଲି ଯେଉଁ
ଦିନ ତାଙ୍କୁ ସାହେବଙ୍କୁ ଦେବେ ସେହି
ଦିନ ଏ ଛୁଟି ଗଣନା ଦେବ । ଛୁଟି ଉତ୍ତରରେ
ଶୁକଳା ସାହେବ ଏଠାକୁ ଆସିବେ ବା ଅନ୍ୟ
କୌଣସି କର୍ମରେ ରହିବେ ଇହିଁର ନିଷ୍ପତ୍ତି
ସମ୍ବାଦ ଆମ୍ଭେମାନେ ପାଇ ନାହିଁ ।
ବାବୁ ନିଶାକାନ୍ତ ଚାନ୍ଦିନୀ ରୂପ ଦେଖି

ସେହିପରିର୍ବର୍ଗ ନଗରରେ ସମ୍ଭବ, ହିନ୍ଦୀ ଓ ବଙ୍ଗଭାଷାର ଅଧ୍ୟାପକ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଗୃହ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ବଙ୍ଗାଳୀ ପ୍ରବେଶ ହେଲେଣି ଓ ମାନ୍ୟ କର୍ମ ପାଇଲେଣି । ଧନ୍ୟ ବଙ୍ଗାଳୀ ! ଓଡ଼ିଆଙ୍କର କେବେ ଏଭାବୁଣ ସାଦୃଶ୍ୟ ବା ଉପସ୍ମୃତ୍ତି ହେବ ?

ହାକୁ ନନକଶୋର ଦାସ ଜେପୁଟୀ କଲେ- କୁର ଓ ଜେପୁଟୀ ମେଜଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସ୍ତରୁପ କଟକରେ ରହିବେ ।

ମାନ୍ୟ ଚୂର୍ଚ୍ଚିକାପାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥ ବଳିଭାରେ ଗୁଳିଶ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୁନା ହୋଇଅଛୁ । ଧନ୍ୟ ଇଙ୍ଗରେଜଙ୍କ ଧନ ଓ ହାନ !

ଏତଦ୍ଦେଶନ ଗେଜେଟରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ କଲକତାର କୌଣସି ଉତ୍କଳେକ ସ୍ଵରୂପ ଖେଳ ସେହି ସ୍ଵରୂପରେ ଟଙ୍କାରେ ମାନ୍ୟ ଚୂର୍ଚ୍ଚିକାପାତ୍ର ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରେ ଅବେଦନ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଇଞ୍ଚିରେ ସମ୍ମତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କହନ୍ତି, ପ୍ରସ୍ତାବର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଦହ ସତ୍ୟ, ମାତ୍ର ସ୍ଵରୂପଖେଳ ଜନସମାଜର ଅନୁଷ୍ଠାନ; ଏବଂ ଇଞ୍ଚିରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଉତ୍ସାହ ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

୧ । ସୁଲଭ ସମାଗର ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି “ଅମ୍ଭେମାନେ ଦୁଃଖର ସହଜ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ” ଯେ ହାଟିଖୋଲର ସମୁଦ୍ଧ ମହାଜନ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତି ବାବୁ ଜାନକୀନାଥ ସ୍ଵୟଂ ଜାଲ ଓ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବା ଅପରାଧରେ ରାଜିନୀରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଦାଇକୋର୍ଟର ବର୍ଗରରେ ଭାଙ୍ଗିର ଜିନି ମାସ କଠିନ ପରିଣାମର ସହଜ ଜାଲବନ୍ଦ ଏବଂ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅର୍ଥବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଟଙ୍କା ଦେଇ ନ ପାରିଲେ ଆହୁରି ଏକବର୍ଷ ଜେଲରେ ରହିବାକୁ ହେବ । ଏ ଜଣେ ଧନୀ ମହାଜନ, ଅବୈଦିନକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, କଲକତା ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଉତ୍କଳ ମାନବଗଣ୍ୟ ଲୋକ । ସେ ଦିନ ସାହାଜୁ ସାନ୍ତନର ଘୋଷାକ ପିକ୍ସ ପ୍ରକାଶ ପୋଡ଼ିଗାଡ଼ି ଚଢ଼ି ପିବାକୁ ଦେଖିଥିଲୁଁ, ଆଜି ଭାହାଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲି ଖେଳ ଜବାସୁରଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ରହିବାକୁ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଦେଲ । ସାମାନ୍ୟ କର୍ମବୃତ୍ତପରି ଭାଙ୍କୁ ସେହି ପଥର ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ହେବ, ଜେଲଖାନାର ଘୋଷାକ ପିକ୍ସକୁ ହେବ, ଗରବଙ୍କ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତବାକୁ ହେବ । ସେହିମାନେ ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ ଅତି ହୋଇ ଧର୍ମଧର୍ମ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତି,

ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ଅତି ବଡ଼ଲୋକେଇ କରିବାକୁ ସର୍ବସ୍ତ୍ର ଛାନ୍ଦ କରିନ୍ତି ଏ ସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ସେମାନଙ୍କର ସତର୍କ ହେବାର ଉଚିତ । କେଉଁ ଦିନ କାହା ଭାଗ୍ୟରେ କଣ ଘଟିବ କିଏ କହି ପାରେ ? ଆସାଦିକୁ ଯେତେବେଳେ ଦଣ୍ଡର କଥା କୁହା ଗଲା ତେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗର ଓ ଭାଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁଗଣଙ୍କ କିମ୍ପାରେ ଅନେକଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ ହୋଇଥିଲା । କୁର ଖଲ୍ଲସ ଦେଇଥିଲେ, ଜଜ କେନେଡ଼ି ଭାଦ୍ରା ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ହୁଏ, ଏତେ ପ୍ରାୟ କେତେ ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ”

୨ । ଏଥରର ଦିଲ୍ଲି ସର୍ଜନ ଡାକ୍ତରୀ ସଙ୍ଗ-କ୍ଷାରେ ବଙ୍ଗଦେଶର ବାବୁ ଏନ୍ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ, କି ଏଲ୍ ଦତ୍ତ ଏବଂ ତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

୩ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏଲ୍‌ହାବାଦ ଦାଇକୋର୍ଟରେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ‘ଉଇଟ୍‌ନେସ୍ କାକ୍ସ’ ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଉତ୍ସପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉ କିମ୍ପା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ଦେଉ, ବାହ୍ୟ ବସ୍ତୁର ସହିତ ମାନକ ପ୍ରକୃତିର ସମ୍ପର୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ପକାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତେ କଲ୍ଲକ୍ଷଣ ନାକରେ ଲୁଗା ଦେଇଥିଲେ, ବର୍ଣ୍ଣର କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଶେଷରେ ମେଜେଜ୍‌ଟ୍ରେଟ୍ ଆସି ପରିଷ୍କାର କଲେ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚିଲା । ବାରିଷ୍ଟରମାନେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ କରିନ୍ତି ଦେଖି ଶୁଣି ହୃଦରେ ପ୍ରାଣ ଉଡ଼ିଯାଏ । ଫଳେ ଏପରି ଭାବରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ-ଦେବା କେତେ ଶୁଣାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଇଂଲଣ୍ଡର ସୁବର୍ଣ୍ଣକଳ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶକ-ଗରେ କର୍ମ କରିବାର ପ୍ରିଭ ହୋଇଅଛି । ତା-ହାଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଗିକ୍ଷା ଗେଣ ହେଲେ ସେ ଏବଂ ରେଜିମେଣ୍ଟରେ ନିମ୍ନପଦରେ କିମ୍ପା ହୋଇ ବାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରିବେ ଓ ପାର୍ଲ୍ୟାମେଣ୍ଟର କଲରୁ ଉଚ୍ଚପଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ । ଏଠାର ସାମାନ୍ୟ କର୍ମଦାର ସୁଦ୍ଧା ଅପଣା ପୁସ୍ତକ ଏମନ୍ତ କର୍ମରେ କିମ୍ପା କରିବାପକ୍ଷରେ ସମ୍ମତ ହେବ ନାହିଁ । ଏହୁ ସତ୍ୟାଗେ ଭାରତବର୍ଣ୍ଣାସୁକର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଇ ନାହିଁ ।

ଅମେରିକାରେ ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧର୍ଥ୍ୟ ଦୁଃସମ୍ପ୍ରଦି ଅବସ୍ଥା ହୋଇଅଛି ଏହାର ନାମ ବର୍ଣ୍ଣାଦୁଃସ । ଏ ଗଳ୍ପର ପ୍ରକୃତି ଏହୁ ଯେ ବା-ସୁରୁ ଜଳବଣା ସବୁ ଗୋଟି ନେଇ ପକ୍ଷରେ ଜିନା କରିଇ ଓ ପଶୁକୁ ଶ୍ରେଣ୍ଡି ଜଳଧାରରେ ବର୍ଣା କରିଇ । ବୃଦ୍ଧି ଏରୂପ ହୁଅଇ ଯେ ଧରେ

ଧରେ ଚିତ୍ରବର୍ଣ୍ଣିତୁମି ପାଃ ପର ଦମର । ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳରେ ଏ ଗଳ୍ପର ବର୍ଣା କରିବା ଗଭୀ ଅଧିକ ହୁଅଇ । ଏ ଦେଶରେ ନାଲ ନ ବର ଏହୁ ବୃଦ୍ଧ ସେପଣ ହଲେଇ ବଡ଼ ଉପହାର ହୁଅନ୍ତା ।

ଅମ୍ଭେମାନେ ଅତିନୁ ଅନୁମତ ହୋଇ-ଅଛୁ ଯେ ମାନ୍ୟବର ଇଡ଼ିଆହେବ ଗେଡ୍-ସେସ୍ ଇଲ୍‌ବାରେ ଇଞ୍ଚିକିମ୍ପା- ବଲେଜର ପଦାମୋଦୀର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ କିମ୍ପା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଟ ୧୫୦ ଶ ବାହାର ଲୋକଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାସେସ୍ ମହଲୁମାରେ କିମ୍ପା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ତାହାଙ୍କ ଚିତ୍ରରେ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଏକାବେଳେ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ।

କଲକତାରୁ ବସ୍ତୁର ଗୁଜଲ ରପ୍ତାନି ହେ-ବାରୁ ଗୁଜଲ ଗୋଲରେ କିମ୍ପା ଥିବା ଗଗଡ଼ କୌକା ଜାହାଜ କୁଲଭାବ୍ୟ ସମସ୍ତର ଉଡ଼ା ଅନ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବାବାଜୀ ନାଟକ ।

ଏ ପୁସ୍ତକରେ କେ ସପାଥ ସାଧୁର ସୁଭବର ଓ ଉତ୍ତ-ଦେଶ, ଦାବାଜର ମହମା, ମଠାସାଧୁର ଅପରାଧ, ହୁରୁ ବାବୁର ସୁପାତ, ନବ୍ୟ ବାବୁ ଓ ଦେଶୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାତର ରୂପ-ସାଧ, ତାପଣୀ ରୁତ, ଗାଉଡ଼ିଦେବୀ ଏବଂ ଉତ୍କଳ ଓ ହିନ୍ଦୁର ଉପାମାନ ଅଛି । ଉତ୍କଳ ଗ୍ରୀକ୍ଷି-ବନ୍ଧନର ସଦ୍-ଭାବରେ ପଢ଼ି ହଲେ ପୁସ୍ତକ ମିଳିବ । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁରୁପଣା ୫ ।

ଶ୍ରୀ ଉପହୋଦ୍ଧରର ପ୍ରକାଶକ ।

ସିନ୍ଦୂକନା କ୍ଷୁରପ୍ତ ।

ଏହା ଉପହୋଦ୍ଧରଦ୍ଵାରା ଦାରିଦ୍ର୍ୟରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉ-ଅଛି । ଉପହୋଦ୍ଧରର ଏହା ସାମାନ୍ୟ ଏବଂ ବଞ୍ଚିବୁରର ଚିନ୍ତା-ରେ ସମାଜ ଉଦ୍ଧାରଣ ଲିଖ୍ୟ । ଛନ୍ଦରେ ବନ୍ଦ ଏବଂ ଗୋପନ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୦ ନା, ତାପଣକୀ ଏବଂ ଛନ୍ଦ ଅପେକ୍ଷା ପସିବ । କଲକତା ସିନ୍ଦୂକ ଦାବିତାସ ବନ୍ଧନଦେଇ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ସୁପରଦେଶେକ ସାହେବଙ୍କ ନିବନ୍ଧକୁ ମୂଲ୍ୟସହର ଅପେକ୍ଷା ନପତ୍ର ପଠାଇଲେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ଏହୁ ଉତ୍କଳପାଠିକା ସଦ୍‌ଭାବରେ ପରାପାକରୀ ଦକ୍ଷିଣ ଗ୍ରୀକ୍ଷି-ବନ୍ଧନର ସଦ୍‌ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟ ଓ ପ୍ରମୁଦ ହେବ ।

ଯଦି ସକାଶେ ରୁଣୀୟମନେ ଉତ୍ତମରୂପେ
 ସହିତ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ସୈନ୍ୟ ସକାଶେ ଶାନ୍ତି-
 କାଳର ଲୁଗା ଓ ବସାଦରର ଉପକରଣ
 କପୁର ପରମାଶରେ ଆସୁଅଛି । ଦେଇ ଲକ୍ଷ
 ହିସାଦୀ ସକାଶେ ବସାଦର ନିର୍ମାଣ ଦେଉଅଛି
 ଏବଂ ଜାନ୍ୟବ ନଦୀରେ ଚିରସ୍ତାୟୀ ସେଇ
 ନିର୍ମାଣ ଦେବାର ଉଦ୍ୟମ ଲାଗିଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ
 ବ୍ୟାପାରରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ରୁଣିୟା ସହଜରେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଦେବାର ପାତ୍ର ନୁହଇ କେବେ ତୁରସ୍ତର
 ଶୁଦ୍ଧକର ଅଧିକ ଥିଲେ ଏ ସଙ୍କଟରୁ ଉଦ୍ଧାର
 ପାଇବ । ଏ ସପ୍ତଦଶେ ଯେ ମେତ୍ର ସଂବାଦ
 ଆସିଅଛି ତାହା ପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ଅଟଇ । ତୁରସ୍ତର
 ସେନା ମରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଯେ ଯାହା ସ୍ଥାନରେ
 ବୃଦ୍ଧରୂପେ ରହିଅଛନ୍ତି ।

ଗରମାସ ତା ୧୫ ରଖରେ ଶେଷ ଦେବା
 ସପ୍ତାଦ ବାବତ୍ତ ବୃଷ୍ଟି ଓ ଶସ୍ୟର ବିଜ୍ଞାପନା
 ସନ୍ତୋଷ ଜନକ ଅଟଇ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ସମ୍ପଦରେ
 ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି କେବଳ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଓ କର୍ନୁଲରେ
 ବହୁତ ଉଣା । ଅଧିକାଂଶ ଜିଲ୍ଲାରେ ଶସ୍ୟର
 ମୂଲ୍ୟ ଉଣା ଦେଲଣି କେବଳ ତୁଳଜିଆରେ
 ବହୁ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଛ ଜିଲ୍ଲାରେ ପୂର୍ବପ୍ରାୟ ଅଛି ।
 ଚୁଇଲ ଟଙ୍କାକୁ ବଲେଶ୍ଵରୀ ସେ ୨ ରଠାରୁ
 ସେ ୧୦ ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳୁଅଛି । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ
 ଭାଗସ୍ତର, ସିଉନୀ, ଓ ଉତ୍ତରଗୋଦାବରୀ
 ପ୍ରଦେଶରେ ଭଲ ବୃଷ୍ଟି ଓ ସମ୍ପଦରେ ଫସଲର
 ଅଶା ଉତ୍ତମ । ବିଗୁରରେ ମଧ୍ୟ ମଙ୍ଗଳସୂଚକ
 ଦେଖାଯାଏ । ମଧ୍ୟ ଭାରତବର୍ଷ ଓ ଗୁଜରାଟ-
 ନାରେ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଜମିର ଓ
 ଶିବେହରେ ଅଧିକ ଜଳର ଲୋଡ଼ା ଅଛି ।
 ବଙ୍ଗଳାରେ ପୁଣ୍ୟରେ ଭଲବୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି
 ଅନ୍ୟତ୍ରରେ ଅଳ୍ପ ଆଉକିଛି ଜଳ ଦେଲେ ଭଲ
 ଦେବ ମାତ୍ର ଫସଲର ଆଗମ ଭଲ ଦେଖାଯାଉ
 ଅଛି । ଅସୀରର ଅବସ୍ଥା ଭଲ । ବ୍ରହ୍ମାରେ
 କେବଳ ସେଠାରେ ଦୋହେସ୍ତ ରୁଅ
 ଦୋଇଅଛି ବୃଷ୍ଟି ଅଳ୍ପ ଦେବରୁ ତାହା ପକ୍ଷରେ
 ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଓ ଅଯୋ-
 ଧ୍ୟାରେ ବର୍ଷା ନାହିଁ ମାତ୍ର ଯାହା ଏସ୍ତପ୍ତଦେ
 ଦୋଇଅଛି ରବି ପକ୍ଷରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଓ ରବି
 ବୃଣା କର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଅଛି । ଫଳବର କେତେକ
 ଅଂଶରେ ଅଳ୍ପବୃଷ୍ଟି ଦେବାରୁ ବୃଣାବୃଣି ଲାଗି-
 ଅଛି ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେକ ଅଂଶରେ ଅଧିକ
 ଜଳର ପ୍ରୟୋଗ ଅଛି ।

ସଂକ୍ଷେପ ବଚରଣ ଏହି ଯେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର
 ଅଶଙ୍କା କୌଣସିଠାରେ ନାହିଁ ଓ ସେଠାରେ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଅଛି ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା
 ଶୀଘ୍ର ଭଲହୋଇ ଆସୁଅଛି । ସାଦ୍ୟାକର୍ମ ଶୁଦ୍ଧ
 ଅନେକଲୋକ ଗୃହ କର୍ମକୁ ଫେର ଆସିଲେଣି
 ଓ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରସାଦକ ସଂହାୟକମ୍ମ ପ୍ରକଳ
 ଦୋଇ ଏଠାରୁ ଯାଇଥିବା ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ
 ଫେର ଆସିବାର ଆଜ୍ଞା ପାଇଲେଣି । ଦର ଶସ୍ତ୍ରା
 ଦେବାରୁ ମହାଜନମାନେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କରୁ
 ନାକାନ୍ତି ଓ ପ୍ରାଣାଦୋଇଥିବା କେତେକ ଶସ୍ୟ
 ଫେରାଇ ଆଣିବାର ମଧ୍ୟ ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ଅଛି ।

ଜଳକର ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ନୀଳକର୍ମ ଅରମ୍ଭ ଦେବାର
 ପ୍ରାୟ ୧୫ ବର୍ଷ ହେଲା ଏବଂ ଦଶକା ଦେବ
 ଖଗ୍ରେ ନୀଳ ବ୍ୟବହାରର ଯୋଗ୍ୟ ହେଇ
 ଅଛି କିନ୍ତୁ ଏତେଦିନ ଯାଏ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକା-
 ଶିତା ଅଭାବ ପ୍ରକରେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ଓ
 ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରକରେ ଲୋକେ ଏହାକୁ କାଳ
 ପ୍ରାୟ ଅନିଷ୍ଟକାରକ ମଣୁଥିଲେ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜର
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦେଇ ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଗୁଜରାଟର ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ଦର ବୃଦ୍ଧି ଓ ମେଘର ଅନୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ଅଳ୍ପକରୁଣା
 ଯୋଗୁଁ ଏ ବର୍ଷ ନୀଳର କପାଳ ସିଂହଅଛି ।
 ଏଥର ମଫସଲରେ ନୀଳ ଜଳର ଅଦର
 ଯେପରି ଦେଖା ଗଲା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମୟରେ
 ତାହା ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଧାନ ଚୁଇଲ
 ମଫସଲରେ ଯେତେ ମିଳିବାର କଷ୍ଟ ହେଲା
 ତେମନ୍ତ ଧାନକ୍ଷେତକୁ ରକ୍ଷା ଓ କୌଣସି
 ପ୍ରକାରରେ ଧାନ ଫସଲ କରିବାକୁ ଲୋକଙ୍କ
 ଆଗ୍ରହ ବଢ଼ିଲା ସ୍ତରଂ ନୀଳଜଳ ନେବାକୁ
 ବିଲମ୍ବ କଲେ ନାହିଁ ନୀଳ ତୁରପାଖର ଦଣ୍ଡା
 ବେଡ଼ା କଢ଼ାବଣସବୁ ତାତ ଧାନ ବୁଣିଲେ ଓ
 ନୀଳ ଜଳରେ ତାହାଙ୍କର ପରିଶ୍ରମ ସଫଳ
 ହେଲା । ଅଗ୍ନେମାନେ ସ୍ତରଂରେ ଏମନ୍ତ
 କେତେ ସ୍ଥାନରେ କ୍ଷେତ ଦେବାର ଦେଖିଅଛୁ
 କି ଯାହା ଚିରକାଳ ପଡ଼ିଅ ଦେଖି ଅସୁଅଛୁ ।
 ପୁଣି ସେସବୁ କ୍ଷେତ ଏମନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଅଛି
 ଯେ ପ୍ରଥମ କସମର ଗଞ୍ଜରବଲ ତାହା ପାଖରେ
 ହରଣ ବସୁଅଛି । ଯେଉଁ କସରେ ନୀଳ ନାହିଁ
 ସେଠା ପ୍ରକାମାନେ ଅପଣା କପାଳକୁ ନିନ୍ଦୁଅ-
 ଛନ୍ତି ଓ କହୁଅଛନ୍ତି କି 'ନୀଳ ନିଅଇ ଏ ବର୍ଷ
 ମଜା ନେଲେ' । କିନ୍ତୁ ଏହା ବୋଲି ପାଠକ-
 ମାନେ ଏମନ୍ତ ବବେଚନା କରିବେ ନାହିଁ ଯେ

ନୀଳକୂଳର ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୁଣ୍ୟ ସିଂହଅଛି ।
 ବାସ୍ତବରେ ତାହା ନୁହଇ । ନୀଳ ତୁରପାଖ
 ଠେଙ୍ଗାଲ କି ଯାହା ବଗବର ପଡ଼ିଅ ଥିଲା
 ଅଥବା ଲୋଦେତାତ୍ର ସମାନ୍ୟ ଫସଲ ଜନ୍ମାଉ-
 ଥିଲା ସେହି ସବୁର ଅବସ୍ଥା ଭଲ ହୋଇଅଛି
 ମତ୍ର ଗଞ୍ଜରବ ଫସଲ ତାହୁଣ ଭଲ ହୋଇ
 ନାହିଁ ଓ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଅଧିକ ଜଳ ଦେବୁ
 ଯଥେଚିତ ଫଳ ଧାରଣ କରି ନାହିଁ । ସମ୍ପେ-
 ପରେ ବୋଲି ଯାଇ ପାରେ ଯେ ନୀଳଜଳ-
 ଦ୍ଵାରା ଗୃହକଲର ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁନକ ପରିବ-
 ର୍ତନ ଦେଉଅଛି । ଯାହା ପୂର୍ବେ ପ୍ରଥମକସମ
 ବା ସବୋଲୁଷ୍ଟି ଭୂମି ଥିଲା ତାହା ନରସ ଓ
 ଅଭିନବୁଷ୍ଟି ଭୂମି ସରସ ଦେଉଅଛି । ଏଣେ
 ସବୁ ଭୂମି ଗୃହଯୋଗ୍ୟ ଦେବାରୁ ଗୋଡ଼ଗର
 ଓ ଜାଳ ଇତ୍ୟାଦି ସକାଶେ ଭୂମି ରହୁ ନାହିଁ
 ଏହା ସାମାନ୍ୟ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ନୁହଇ । ଏ
 ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନର ଚରମଫଳ କି ଦେବ
 ଅଗ୍ନେମାନେ ନିଷ୍ଠୁର କରି କହି ନ ପାରୁ
 ସମୟାନୁରେ ଏଥର ବିଗୁର କରୁ । ସମ୍ପଦ
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଏତକ କହିବାର ଅଛି ଯେ
 ଏତେଦିନେ ଗୃଷ୍ମିମାନେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ
 ନୀଳ ଗୁଣ୍ଡ କାଳ ନୁହଇ ଏଥରେ ଉପକାର
 ଅଛି ।

ପ୍ରକାମାନେ ଯେମନ୍ତ ନୀଳଜଳ ନେଇ
 ଉପକାର ପାଇଅଛନ୍ତି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ ମଧ୍ୟ ବସ୍ତୁର
 କର ଅଦାୟ କରି ଏ ବର୍ଷ ବଡ଼ ଅନଳିତ
 ଦେବେ । ଏକଜଣ ଜାଣିବାଲୋକଠାରୁ ଅ-
 ଗ୍ନେମାନେ ଶୁଣିଅଛୁ ଯେ ଅନ୍ତରା ଏତଲକ୍ଷ
 ଟଙ୍କା ଜଳକରସ୍ତରଂ ଏ ବର୍ଷ ଅଦାୟ ଦେବ
 ଓ ମଫସଲରେ ଯାହା ଦେଖାଗଲା ତହିଁରେ
 ଏ କଥା ବିଚିତ୍ର ନୁହଇ । ଜଳକର ଅଦାୟ
 ଉତ୍ତମ ପ୍ରକାରରେ ଦେବାର ଉଦ୍ୟମ ଲାଗିଅଛି
 ଅର୍ଥାତ୍ ଲତ୍ତାପୁଟ୍ଟ ଓ କଲପୁଟ୍ଟ । ଠେଙ୍ଗା-
 ବରର ଗୃଷ୍ମିମାନେ ଲତ୍ତାପୁଟ୍ଟ ବହୁଲପୂର୍ବ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ତାହାଙ୍କ ଜଳ ନେବା ବିଷୟରେ
 ବହୁମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଏମାନେ ଲତ୍ତାପୁଟ୍ଟ
 ବହୁଲପୂର୍ବ କରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଗଞ୍ଜରବଲର
 ଗୃଣା ସମସ୍ତେ ଜଳ ନେଇ ନାହାନ୍ତି ଓ ଅନେ-
 କଙ୍କର ଜଳ ନେବାର କେବେ ପ୍ରୟୋଜନ
 ହୋଇ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବହୁଲପୂର୍ବ କରି-
 ବାକୁ ପଡ଼ିଅଛି । ଯେ ଜଳ ନେଇଅଛି ତାହାର
 ଦୁଃଖ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଯେ ନେଇ ନାହିଁ ସେ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତି ସନ୍ତୁପିତ ଦେଉଅଛି । ନୀଳ

ଇଲକାର ଅମିନ ବା ଅନ୍ୟ କର୍ମଗୁଣ ବଳରେ ପଣି ପାଣି ଦେଖି ବା ଗୁଣି କହୁଅଛି ଯେ ଏ ବଳକୁ ନାଳପାଣି ଅସିଅଛି ଓ ତାହା ମାପି ନେଇ ଗୁଣିକୁ ବୁଝାଇ ଦେଉଅଛି କି ଯେବେ ତୁ କରୁଲିପୁତ୍ର କରିବୁ ତେବେ ମାଣ ଦେବ ଟଙ୍କା ନୋହଲେ ମାଣ ଇନଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ଦେବ । ଏହା ଶୁଣି ଗୁଣିର ଦୈବୀ ଉଚ୍ଚ ଯାଉ ଅଛି । ଏକେଇ ଛାଦାର ଫସଲ ଠେଙ୍ଗ ଅପେକ୍ଷା ଉଣା ହୋଇଅଛି ଇହରେ ପୁଣି ବୁଝଣ ଦେବାର ଧମକ ଓ ଗୁହର ଶୁଣିବାର ଲୋକ ନକଟରେ ନାହିଁ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଅପ- ଶା କର୍ମକୁ ଆଦର କରୁଲିପୁତ୍ର ନ କରି ଆଉ କି କରିପାରେ ? ଏହିମାନଙ୍କଠାରୁ ବଳପୁବକ କର ନଥା ଯିବାର କୁହା ଯାଉଅଛି । ଯାହା ଦେଉ ସୁଳ କଥା ଏହି ଯେ ଏ ବର୍ଷ ଗବଣ୍ଡି- ମେଞ୍ଚ ନାଳକର ସ୍ୱରୂପ ଶୁଣିବ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବେ ଓ ଅନେକ ଗୁଣି କି ଯେଉଁମାନେ ବ ୩୭ ବର୍ଷରେ ଥରେ ଯେଉଁ ଜମିରୁ କିଛି ଫସଲ ପାଇବା ଅତି ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ମଣ୍ଡାଥିଲେ ଏ ବର୍ଷ ଭଲକରି ମଠ ଏ ଧାନ କାଟି ଖଲାରେ ଜମା କରି ଗବଣ୍ଡିମେଞ୍ଚକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବେ ।

ଅମୂମାନଙ୍କର ଯାଜପୁରସ୍ତ ସବାଦଦାତା ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଏ ସବୁଦିବକନ ଅନୁର୍ଗତ ସମସ୍ତ ପ୍ରଗନାମାନଙ୍କରେ ସମୟରେ ଆଶାନରୂପ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବାରୁ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି କେବଳ ବାରଣୀ ପ୍ରଗନାରେ ଧାନ ଫସଲ ନଦୀ ବୁଦ୍ଧିଦ୍ୱାରା ଧୋଇ ଯାଇଅଛି ସେଠାରେ ପ୍ରଭବର୍ଷ ଏହି ପରି ହୋଇଥାଏ ରବି ଫସଲ ଉତ୍ତମ ଦେବାର ଅଶା ଦେଖାଯାଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନମାନେ ଗୁନବାଲି ସ୍ଥିମର- ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଗୁଡ଼ଲ ରପ୍ତାନ କରୁଥିବାରୁ ସହର ଓ ମଫସଲ ସକଳ ସ୍ଥାନରେ ଧାନ ଗୁଡ଼ଲ ଦର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ମୋଟ ଗୁଡ଼ଲ ଟ ୧୯ କାକୁ ସେ ୧୮ ର ଓ ସରୁ ସେ ୧୯ ର ହୁଏବ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଅଛି ।

ଓଲୁଠା ଗେଗ ଏ ସବୁଦିବକନସ୍ତ କେତେକ ସ୍ତ ନରେ ପ୍ରବଳ ହୋଇଅଛି ଏଠା ସହର ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ବେଗରେ କେବଳ ଦୁଇଗୋଟି ମନୁଷ୍ୟ ମରିଅଛନ୍ତି ସେବାଓତ ପ୍ରଗନାରେ ଏକ କଣ୍ଡା ଅପଣକୁ ଗଉଡ଼ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ କେତେକ ବର୍ଷ ହେଲା ଗଉଡ଼ଙ୍କ ସମାଜକୁ ହୋଇ ବଦାହ ଲାଗାଦ

କରିଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ପ୍ରକୃତ କଣ୍ଡା ଥିବାର ପ୍ରକାଶ ଦେବାରୁ ଗଉଡ଼ମାନେ ହରିବରରେ ପଡ଼ି ସତ୍ତା କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଅମୂମାନଙ୍କର ଜିଏଫ୍ ମାକିଷ୍ଟେଟି ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଫେରର ସାହେବ ବିଶେଷ ଦୟାଳୁ ଓ ଉତ୍ତମ ବିରୁପତ ଅଟନ୍ତି ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ସୁବିଚାରରେ ସମସ୍ତ ଲୋକ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି ଏହି ସାସ ତା ୨ ରଖରୁ ଶାଢ଼ିକାଳ ଗସ୍ତ ଅରମ୍ଭ ଦେବ ।

ଜନରବ ହୋଇଅଛି ଯେ । ପ୍ର । ଜୟପୁର । ମୌ । ଭଲଦାସପୁର ନିବ. ସୀ ଏକ ଖଣ୍ଡାୟତର ଶ୍ୱା ଇନଗେଟ ପୁତ୍ର ପ୍ରସବ କରିଅଛି ସେ ପିଲା- ମାନେ ଜୀବିତରେ ଅଛନ୍ତି ।

ବାବାଜୀ ନାଟକ । 187

ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥନାଥଙ୍କ କୃତ କଟକପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ଯତ୍ନାଳରେ ମୁ ଦ୍ୱିତ ।

ଅମୂମାନେ ଏ ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିକ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସମାଦର ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରିଅଛୁ ଓ ତତ୍ତ୍ୱାଭା- ରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାଟକ ରଚନା ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଏହି ପୁସ୍ତକ ଇହିଁର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ୟମ ଅଟଇ । ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଓ ତତ୍ତ୍ୱା- ସାହିତ୍ୟ ସଂସାରରେ ନିତାନ୍ତ ଅପରିଚିତ ନହନ୍ତି ସମାଲୋଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନାରେ ସେ ଅଧିକ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ନାଟକର ଲକ୍ଷଣାନୁସାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତ ନାଟକ ବୋଲିବାକୁ ମନ ବଳୁ ନାହିଁ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ବଙ୍ଗଳାଭାଷାରେ ନାଟକନାମରେ ଯେତେପ୍ରକାର ରଚନା ବାହାରିଅଛି ଇହିଁସଙ୍ଗେ ତୁଳନା କଲେ ଏହାର ନାମ ନାଟକ ଦେବା ବଡ଼ ଦୁର୍ଗଣୀୟ ନୁହଇ । ନିତାନ୍ତ ପକ୍ଷରେ ନାଟର ଗୁଣା ଓ ରଚନାର ଛଟା ବିପ୍ରକାର ଦେବ ଏ ସବୁ ଅତି ଚମତ୍କାରରୂପେ ଗ୍ରହଣକର୍ତ୍ତା ଦର୍ଶାଇଅଛନ୍ତି ଓ ଅନେକଲୋକ ଏହାକୁ ଅଗ୍ରହସୂଚକ ପରିବାର ଦେଖାଯିବାରୁ ଅନା- ସ୍ତ ସରେ ବେ ଲାୟାର ପାରେ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ରୁଚିକୁ ଏହା ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଦେନଅଛି । ଉକ୍ତ ମଠ୍ୟାରିକ ଦୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଏବ ଉତ୍ତ ଜାଆଣୀ ଜଡ଼ ମନ୍ତ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଲୋ- କଙ୍କର ପ୍ରତିଲିପି ରୂପ ଓ କୁସଂସ୍କାର ଛେଦନ କରିବା ଏ ଗ୍ରନ୍ଥର ମୋଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣାଯାଏ ଓ ଇହିଁରେ ଗ୍ରନ୍ଥକର୍ତ୍ତା ଆଶାକିନକୁ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସଂକ୍ଷେପରେ ଅମୂମାନଙ୍କର

ମନ୍ତବ୍ୟ ଏହି ଯେ ପୁସ୍ତକଖଣ୍ଡିକ ଉତ୍ତମ ହୋଇ- ଅଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ନାଟ- ର ବାଟ ଫିଲ୍ଲ ଏଥର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃତବଦ୍ୟମନେ ଏ ପକ୍ଷରେ ମନ ଦେଲେ ଅତରେ ପ୍ରକୃତ ନାଟକ ଓ ତତ୍ତ୍ୱା- ଭାଷାରେ ବ.ହାର ପାରେ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅଗାମୀ ମଙ୍ଗଳବାର ଅମୂମାନଙ୍କ କଲେକ୍- ଟର ସାହେବଙ୍କ କେ ଠିରେ ସୁନବୀର ଦେ- ଶାୟ ରୁଦ୍ଧଲୋକଙ୍କ ବୈଠକ ଦେବାର ସ୍ଥିର ହୋଇଅଛି । ଏଥର ଅମଳିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ସମ୍ମାନ ହୋଇଅଛି କାରଣ ଅମଳିତ- ପତ୍ରମାନ ମେମସାହେବଙ୍କ ନାମରେ ବାହାରି- ଅଛି ।

ଗତ ରୂପବାର ଏଠାରେ ଅଳ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ହୋ- ଈଥିଲା । ମୋଫସଲରେ ଯେବେ ଏହିପରି ଅଳ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବ ତେବେ ଶକ୍ତ ନାହିଁ ଅଧିକ ହେଲେ ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଦେବ କରଣ ଏବର୍ଷର ରବି ଫସଲ ଅତିଚମତ୍କାର ହୋଇଅଛି ।

ଖୋରଧାରୁ ୭ ଜଣ ଅମୀନ ଓ ତେଲନମାନ୍ତ ଜଳକର ଜରିବକାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ କଲେକ୍ଟର- ସାହେବଙ୍କ ଲେଖିବାମତେ ଆସୁଅଛନ୍ତି । ମେଦ- ନାପୁରରୁ ଅମୀନ ଆସିବାର ପ୍ରକୃତ ହୋଇଅଛି କି ନା ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଆ ଉପେଦବା- ରକପ୍ରତି କଲେକ୍ଟରଙ୍କର କି ଦୟା ଦେବ ନାହିଁ ?

ଖୋରଧାରେ ଅଦୌ ବୃଷ୍ଟି ନାହିଁ ଓ ହିର- ପାଣି ପାଉଥିବା କ୍ଷେତ ଛତା ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ ମରିଗଲଣି । ଗୁଡ଼ଲ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୨ ର ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ କମିଶନର ସାହେବ କିଛି ଧାନ ଭେଟାନାଳରୁ ଅଣାଇ ସେଠାକୁ ପଠା- ଉଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ କେତେଲୋକର ଉପକାର ଦେବ !

ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଫସଲର ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ । ରପ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ଉଣା ଓ ଗୁଡ଼ଲର ଦର କମି ହେଲଣି ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜରୁ ତାଳୁର ବେରିୟାନାଏଡ଼ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ସେ ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବରମସ- ତା ୩୦ ରଖରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିର ସେ ୧୩ ର ଓଜନର କୁରୁଣ୍ଡ କାଟିଅଛନ୍ତି । ସେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଚକସା ହେଉଅଛି ଓ ଭଲ ଦେବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭାବନା ତାହାର ବୟସ ବୃଦ୍ଧ ଅଟଇ ।

ମାନ୍ତ୍ରଜଟାଇମସ୍ତରେ ଲେଖାଅଛି ସେ ପ୍ରଚ-

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଶ ୧୨୩
ସ ୪୪ ଖ୍ୟା

ତା ୧୦ ରବି ମାସେ ବିକେମ୍ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । କାଉଁଡ଼ ବ ୨୭ ନ ସନ ୧୮୮୫ ସାଲ ଶନିବାର

ଅଗ୍ରମ ବାସିକମୂଲ୍ୟ ୪୫
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୨୯
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୪୧୫

ଉତ୍କଳଦର୍ପଣରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ଛାଡ଼-
କେଶ୍ୱର ମହନ୍ତ ମାଧବଗିରି କି ଯାହାଙ୍କର
ଦୁଃଖରତ୍ନ ଓ କାର୍ତ୍ତବୀର ଦଣ୍ଡ ଭୋଗର କଥା
ପାଠକଙ୍କଠାରେ ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ ନାହିଁ କିମ୍ପା
ଉତ୍କଳୀୟ ଅର୍ଥାତ୍ ବାଲେଶ୍ୱର ନଗର ଅନ୍ତଃପାତ
ବଟେଶ୍ୱରବାସୀ ବିଶ୍ୱନାଥପଣ୍ଡାଙ୍କର ପୁତ୍ର ଅଟନ୍ତି ।
ଏହାଙ୍କନାମ ରଘୁନାଥପଣ୍ଡା ଥିଲା । କପର
ଏ ମହାଶୟ ବଟେଶ୍ୱରରୁ ଛାଡ଼କେଶ୍ୱରକୁ
ଯାଇ ମାଧବଗିରି ଦେଲେ ବର୍ଷଣ ଛାଡ଼ା ବିପ୍ରାର
କରି କହିଥିଲେ ବଡ଼ ଉତ୍ତମ ହୋଇ ଥାନ୍ତା ।
ଯାହା ଦେଉ ଏ କଥା ସତ୍ୟ ଦେଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଲଭରେ ପଣ୍ଡା ବୋଲି ଯେଉଁ ପ୍ରବାଦ ଅଛି
ଛାଡ଼ା ସ୍ୱାର୍ଥ ଦେଲା ।

Indiscreetly remarked in your paper

ଉକ୍ତ ପତ୍ରରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ବାଲେ-
ଶ୍ୱର ରେଡ଼ସେସ କଚେରୀର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
ବିଶ୍ୱଖିଳାରେ ଚାଲୁଅଛି । ପଥକର ଅଦାୟର
ନୋଷ୍ଟସମାନ ଭୂମିର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକାରକ
ନାମରେ ନ ବାହାର ଯାହାଙ୍କ ନାମ ବନୋବସୁ
ସମୟରେ କଲେକ୍ତରୀରେ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହୋଇ
ଥିଲା ଛାଡ଼ାଙ୍କ ନାମରେ ବାହାରୁଅଛି ଓ ପିଆଦା
ସେମାନଙ୍କର ଖୋଜି ନୋଷ୍ଟିସ ଜାଣକରି
କଂପା ଲେଖା କବାଟ ଲଭ୍ୟାଦ ଯାହା ଛାଡ଼ାଙ୍କ
ଦ୍ୱାରରେ ପଡ଼ୁ ଅଛି ନିଲମ କରି ନେଉ ଅଛନ୍ତି
ଏଥିରେ ଏହି ଫଳ ଦେଉଅଛି କି ଅନେକ
ଲୋକଙ୍କର ପିତା ବା ପିତାମହ ଜମି ବିକ୍ରୟକରି

ଦେଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଛାଡ଼ାଙ୍କୁ ଅନ-
ର୍ଥକ ପଥକର ଦେବାକୁ ପଡ଼ୁଅଛି ଓ ଜମିର
ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଲିକ ଭୂମି ହୋଇ ଫଳଭୋଗ କରୁ
ଅଛି । ରେଡ଼ସେସ କଚେରୀର କାର୍ଯ୍ୟ ଏଡ଼େ
ଶିଥିଲରୂପେ ନିର୍ବାହ ହେଉ ଥିଲେ ବଡ଼
ଅଭ୍ୟାଗରର ବିଷୟ ଅଟଇ ସନେହ ନାହିଁ ଏବ
ବଡ଼ ଦୁଃଖରବିଷୟ ଯେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପଥ-
କର ନିଆଯାଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅବଧି ସିରସ୍ତା
ସଜଲ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏ କିଛିରେ ଏ ପର
ଗୋଲମାଲ ହେବାର ଆମ୍ଭେମାନେ କେବେ
ଶୁଣି ନାହିଁ ।

କଟକ ଖାସମହାଲର ନୂତନ ବନୋବସୁ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଅଛି । ଏ ବନୋ-
ବସୁ ବ ୨୦ ଶି ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୮୯୭ ସାଲ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବଳ ରହିବ । ଯେତେବେଳେ
ବନୋବସୁର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା ତେତେବେଳେ
ଖାସମହାଲର ଜମା ଶାଠିଏହକାର ହେବ
ବୋଲି କଲେକ୍ତରୀସାହେବ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ
କମିଶ୍ୱରୀସାହେବ ପ୍ରଜାକପ୍ରତି କର୍ତ୍ତୃକରି କୋଡ଼-
ଏହକାର ଟଙ୍କା କାନ୍ତିଦେଇ ଚାଲିଗି ହକାର
ଜମା ହେବାର ଲକ୍ଷ୍ମିଟି କଲେ । ମାତ୍ର ବନୋ-
ବସୁରେ ଦଶହକାର କେତେଖଟଙ୍କା ହେଲା
ଆଉ ବଢ଼ିପାରିଲା ନାହିଁ । ପୂର୍ବଜମା ଅଡ଼େଇ
ହକାର ଟଙ୍କାରୁ କିଛି ବେଶୀ ଥିଲା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ଗୁରୁଗଣ ଜମା ବଢ଼ିଅଛି ଓ ଏଥିରେ ସବା

ଅନେକଲୋକ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ଫଳତଃ
ଶାଠିଏହକାର ଟଙ୍କାର ଅନୁମାନ ଅଭ୍ୟନ୍ତ କଥା
କସିରେ ଦଶହକାରରେ ଛିଡ଼ା ହେବା କଥା
ମନେକଲେ ହାକିମଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀମାୟୁ ଜ୍ଞାନର କ
ତମହାର ଉଦାହରଣ ପ୍ରକାଶ ପାଉଅଛି । ଏଥିରୁ
କେବଳ ଏହିକ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀମାୟୁ ହାକିମ
ମାନେ ଜମା ଚୁକି ସକାଶେ ନିତାନ୍ତ ଚେଷ୍ଟିତ
ଥିଲେ ଓ ସେହିଦେଇ ଗୁରୁଗଣ ଜମା ବଢ଼ିଲା
ନୋହିଲେ ଆହୁରି ଦୁଇ ଏକ ହକାର ଟଙ୍କା
ଉଣା ହୋଇଥାନ୍ତା ଓ କୌଣସି ପ୍ରଜାକୁ ବାଧ-
ନ୍ତା ନାହିଁ । ବାବୁ ଅନୁଦାପ୍ରସାଦଦାସେ ଡେପୁଟି
କଲେକ୍ତର ଏ ବନୋବସୁ କରିଥିଲେ ଓ
ସେ ଉପରସ୍ତ ହାକିମ ଓ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମରଜି ଯୋ-
ଗାଇ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଅତି ସନ୍ତୋଷଜନକରୂପେ
ନିର୍ବାହ କରି ଅଛନ୍ତି ବୋଲିବାକୁ ହେବ ।

ଗତ ରବିବାର ସାପାବଳୀ ସର୍ବ କୌଣସି-
ରୂପେ ଶେଷ ହେଲା । ଲୋକମାନେ କେବଳ
ଧର୍ମ ପାଳବା ଅନୁରୋଧରେ ଦାସଦାନ କରିଥିଲେ
ମାତ୍ର ଶେଷକାଳର ଉତ୍ସାହ କିଛି ଦେଖାଗଲା
ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ୭ ଖା ସମୟରେ ଦାସ
ଜାଳବାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ୮ ଖା ଉତ୍ତରୁ
ଗୋଷ୍ଠିଏ ଲଭିବାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଗୁଡ଼
୧୦ ଖା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ସବୁଆଡ଼େ ଅପାବା-
ସ୍ୟାର ଘୋର ଅନ୍ଧକାର ଗୁଜ୍ୟ ବିପ୍ରାର କଲା
ଓ ଗୁଡ଼ ୧୧ ଖା ସମୟରେ ଅନ୍ୟଦନପ୍ରସ୍ତ

ଦୋକାନୀଙ୍କର ପତନ ଓ ବାଟରେ ଯିବା
 ଅସିଦା ବନ ହେଲା । ପୁଣ୍ୟ ଏ ଗୁଣସୁକା
 ଲୋକେ ଜଗିରହି ନାନାଦ କୀର୍ତ୍ତୀ ଓ ଅମୋଦ
 କରୁଥିଲେ ଓ ସତ୍ତ୍ୱକ ବାଟମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାୟ
 ସକାଳପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠାବଠାବରେ ଅଲୁଅ ଜଳୁଥିଲା
 କିନ୍ତୁ କାଳର ଗଢ଼ରେ ଲୋକେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ
 ଧର୍ମ କର୍ମ ଶୁଣିବାକୁ ବସିଲେଣି । ପୁଣ୍ୟପ୍ରାୟ
 ଅଥବା ଇହିଁରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହେଉଥିଲୁ
 ମାତ୍ର ଭେଦେ ଦ୍ରବ୍ୟ କାହିଁ । ସିଧର ମଲ୍ୟ
 ଦେଇ ଲୋକେ ଭେଲ ବଣୁଥିଲୁ ଏଥିରେ
 କି ଶ୍ରେଣନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ, କୌତୁ-
 ସର ବଡ଼ ମହରାଜ ବନକୁବନ ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ ହୋଇ
 ଉଠିଲା ଏହା ଦେଖି ତତୁର ଓ ବନ୍ଦାନ-
 ମାନେ ବ୍ୟୟସାଧ୍ୟ ଜିୟୁକଲାପ ଶୁଣ ପାପଜ ପ୍ରକା
 ରରେ ଉଦ୍ଧାରର ଉପାୟ ଲୋଡ଼ିଲେଣି କେବଳ
 ସେହିମାନେ ଭ୍ରମାକଳାରେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ସେହି
 ମାନେ ବଡ଼ବଡ଼ୁଆଙ୍କ ବାଟକୁ ଥରେ ଦେଖିବା
 ସକାଶେ ଦଶ ପାଞ୍ଚଟା ପାପ ଜାଳୁଅଛନ୍ତି ।

ଏ ସପ୍ତାହରେ ଯୁକ୍ତର ସମାପ୍ତ ଏହିପ୍ରଥମ
 ଅଧିଅଛୁ ଯେ ସୁଲଭାନ ଭାରତୀକ ଯୋଗେ
 ଅପଣାର ବିଦେଶସ୍ତୁ ପ୍ରତିନିଧିମ ନକ୍ତୁ ଜଣାଇ-
 ଅଛନ୍ତି କି ଗଢ଼ମାସ ଛା ୨, ୩ ଓ ୪ ଉତ୍କଳରେ
 ଯୁକ୍ତଲଲ ଓ ଗଲବେରନରେ ଗ୍ରାଣ ଯୁକ୍ତ
 ହୋଇଥିଲ ଇହିଁରେ ଭୁରକମାନେ ରୁଣୀୟୁକୁ
 ପସ୍ତୁ କର ଗ୍ରାଣ କର୍ମୁଲର କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ରୁ-
 ଣୀୟୁକର ୧୫୦୦୦ ସେନା ମସ୍ତ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ।
 ରୁଣୀୟୁମାନେ ସମସ୍ତ ସବାଦପତ୍ରର ସବାଦଦା-
 ରାମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିର
 କାରଣ ଏହି ଜଣାଯାଏ ଯେ ଶ୍ରେଣ ଓ କ୍ଳେଶ
 ହେତୁରୁ ସିପାହିଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମନ ହୋଇ-
 ଅଛି ଓ ରୁଣୀୟୁର ଇଚ୍ଛା ଯେ ଭାଦ୍ରା ପ୍ରକାଶ ନ
 ଦେଉ । ଏଣେ ଲଗ୍ନଦନଗରରୁ ଭାରତୀକରେ
 ସବାଦ ଆସଅଛି ଯେ ଭୁରକମାନେ ଆରମ୍ଭିନ-
 ଯୁରେ ପସ୍ତୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ଭାଦ୍ରାଙ୍କର
 ଭୁରପଲଟନ ସେନା କବଦ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଭା ୨ ଉତ୍କଳ ନବେମ୍ବର ଭାରତୀକଦରୁ
 ଜଣାଯାଏ ଯେ ରୁଣୀୟୁମାନେ ଜବନିକ ଓ
 ଭେଲିପର ଯୁକ୍ତରେ ସବସୁକା ୨୮୦୦ ଭୁରକ
 ସେନା ଓ ୨୦୦ ସରଦାର କବଦ କରି ନେ-
 ଇଥିବାର ସରକାରୀ ସବାଦ ପ୍ରସ୍ତର କରୁଅଛନ୍ତି
 ଓ ଯୁକ୍ତ ଆରମ୍ଭଠାରୁ ଭା ୨ ଉତ୍କଳ ଅଲୁକର
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁଣୀୟୁ ସେନା ସବସୁକା ୨୨୦୦୦
 ମସ୍ତ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି ।

ଭା ୨ ଉତ୍କଳ ନବେମ୍ବର ସବାଦରୁ ଜଣାଯାଏ
 ଯେ ଆରମ୍ଭିନଯୁରେ ଗ୍ରାଣ ବରଦ୍ଧ ପଡ଼ିବାକୁ
 ରୁଣୀୟୁମାନେ ଏକତ୍ରସେମ୍ବର ତତାଉ କରପାର
 ନାହାନ୍ତି ଓ ଏଥିପୁର୍ବ ଭାରତୀକର ସବାଦରୁ
 ଜଣାଯାଏ ଯେ ରୁଣୀୟୁମାନେ ପ୍ରେବନାଦଗକୁ
 ତତାଉ କରି ଅନ୍ତର ଦୁଇ ଏକ ନଗର ଦସ୍ତ-
 ଗତ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଇହିଁରେ ଭୁରକମାନଙ୍କର
 ବିସ୍ତର ସତ ହୋଇଅଛି ।

ଏହିପ୍ରକାର ସବାଦମାନ ଭୁରକଗରୁ ଆସୁ-
 ଅଛି ଓ ସେ ସମସ୍ତ ଅଲୋଚନା କଲେ ଏହି-
 ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇ ଯେ ଉତ୍କଳସୁପକ୍ଷ ସମାନବଳ-
 ରେ ଯୁକ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଅବଧ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷ
 ଅପର ପକ୍ଷ ଉପରେ କିଛି ବିଶେଷ କର୍ମୁଲର
 କରି ନାହାନ୍ତି ।

ଇଂରାଜୀ ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସରେ ଲେଖାଅଛି
 ଯେ ଜଳପୁାବନ ଉତ୍କରୁ ଲୋକେ ଆପଣା
 ରକ୍ଷା ସକାଶେ କେବଳ ନଗରରେ ଏକ ଭୁକ
 ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ମାତ୍ର
 ଭାଦ୍ରା ଉତ୍କରଙ୍କ ଅଭିପ୍ରାୟର ବିରୁଦ୍ଧ ହେବାରୁ
 ଏମନ୍ତ ଦେବକୁଟ ହେଲେ ଯେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ-
 ଥିବା ଲୋକେ କେହି କାହାର କଥା ରୁହିପା-
 ରିଲେ ନାହିଁ । କେହି ତୁନି ମାଗିଲେ କେହି
 ଇଚ୍ଛା ବା କାଠ ବଡ଼ାଇଦେଲା ଏହିପର ଗ୍ରାଣର
 ଗୋଳମାଳ ହେବାରୁ ସେ ମନ୍ଦିର ଆଉ ଗଢ଼ା
 ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବଳପୁର୍ବକ ଜଳକର
 ନେବା ପ୍ରସ୍ତାବ ସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ପ୍ରତି ଓଡ଼ିଶାରେ
 ଯେହି ଜରିବ ହେବାର ଆଜ୍ଞା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ
 ଆସିଅଛି ଇହିଁରେ ଏହିପର ଗୋଟିଏ ଦେବକୁ-
 ଟ ହେବାର ଜଣାଯାଏ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ କଲେ-
 କୁର ବିଜନସାହେବ ମେଦନୀପୁରରେ ଜରିବ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏ ଦେଶକୁ ସେ ନୁଅ
 ଆସିଅଛନ୍ତି ଏଠାର ଅବସ୍ଥାସବୁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।
 ଜରିବର ଆଜ୍ଞା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ
 ସେ ମେଦନୀପୁରରୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟସକାଶେ ଅମ୍ଭମାନ
 ଓ ଅମଲା ଅଣିବାର ବନୋବସ୍ତୁ କଲେ । ଏଠା
 ଗରିବ ଉପେଦବାରଙ୍କ ଦାନାରେ ଧୁକ ପତଳ
 ଏହା ଉତ୍କରଙ୍କର ଅଭିପ୍ରେତ ନୁହେ । କାଳ-
 ମହଙ୍ଗାବେଲେ ବିଦେଶରୁ ଲୋକେ ଆସି
 ଦାନା ଖାଇବେ ଓ ଏଠାଲୋକେ ଗତମରବେ
 ଏହା କେମନ୍ତକରି ସମ୍ଭବ ହେବ ସୁଭାଂ ଏମନ୍ତ
 ଦେବକୁଟ ହେଲା ଯେ ଗତ କତେଶ୍ୱରନରେ
 କଲେକ୍ତୁରସାହେବ ଅମ୍ଭମାନ ଓ ରୁହିରଥ ସଙ୍ଗେ

ଦେନ ଜଗତପୁରଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରିବା
 ସମୟରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଅମ୍ଭମାନେ ରୁହି-
 ରଥ ରୁହି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ସାହେବ ହେଲେ
 ଇଂରାଜୀ, ଅମ୍ଭମାନେ ବଙ୍ଗାଳୀ ଓ ରୁହିର-
 ଅର ଗ୍ରାଣ ଓଡ଼ିଆ ଏଥିରେ ବପର କର୍ମ ହେବ ।
 ରୁହିରଥ ଫିଟାଇ ଦୁଇ ଗୁରୁପୁତା ଓଲଟପାଲଟ
 କରି ଦେଖିଲେ କେବଳ ଗୋଲନାର ଶୂନ୍ୟ-
 ମଣ୍ଡଳ ଲେଖାଅଛି କିଛି ରୁହିଆଉ ନାହିଁ !
 କେତେକେଲଯାଏ ଧନ ହୋଇ ଫେରିଆସିଲେ
 ଅମ୍ଭମାନେ କେତେ ନିସ୍ତେଷ ହେଲେହେଁ
 ଏଠାର ଗ୍ରାଣ ଓ ରୁହିରଥ ଲେଖା ଖବରୁ
 ଅନୁଜ୍ଞ ଓ ସାହେବ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଣାଇ-
 ବାବେଲେ ଏପରି ଭିତର ଅଛୁବୋଲ ଜାଣି
 ନ ଥିଲେ । ଏଥିରେ ସୁଣି ଦେବକୁଟ ସୁଭାଂ
 କାହାର ଦୋଷ ନାହିଁ । ଏଣିକି କି ବନୋବସ୍ତୁ
 ଦେଉଅଛି ଅମ୍ଭମାନେ ଶୁଣି ନାହିଁ । ଅନୁମାନ
 ହୁଅଇ ଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ନିକାଶ କରିବାର ପ୍ରୟୋ-
 ଜନ ହେଲେ ଏଠା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅମ୍ଭମାନ
 ବଞ୍ଚିଯାଇ ନିୟୁକ୍ତ ହେବେ ଅଥବା ବିଲମ୍ବ ସହ-
 ଲେ ମେଦନୀପୁର ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣସୁଲ-
 ରେ ଓଡ଼ିଆଗ୍ରାଣ ଓ ଜମିଦାରୀସିରସ୍ତା ପ୍ରଭୃତି
 ଶିଖିବାସକାଶେ ବସାଇଦିଅଯିବ ଭାଦ୍ରା ହେଲେ
 ଦୁଇ ବିନମାସ ଉତ୍କରୁ ଏମାନେ କର୍ମ କରି
 ପାରିବେ ।

ପୁସ୍ତକ ଦୂର୍କଷ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଦୂର୍କଷସାହାୟ୍ୟ ସକାଶେ କର-
 କିତାରେ ଯେହି ସଜ୍ଞ ବସିଅଛୁ ଇହିଁର ଗତ-
 ମାସ ଭା ୨ ଉତ୍କଳ ଅଧିବେଶନର ବିବରଣୀ
 ଜେଲିନସୁପରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ଅମ୍ଭେ-
 ମାନେ ଇହିଁରୁ ପୁସ୍ତକ ଦୂର୍କଷର ସବିଶେଷ ବିବ-
 ରଣ ଅବଗତ ହୋଇ ବଡ଼ ଦୁଃଖିକ ହେଲୁ ।
 ଜଣାଯାଏ ଯେ ଚେଲିକା ଓ ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ
 ସୁସାକ୍ଷର ଯେହି ବୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀ ଅଛି ଇହିଁରେ
 ଦୂର୍କଷ ପଡ଼ିଅଛି । ପୁସ୍ତକ ଲେକ୍ଚର ବାବୁ କୁମ୍ଭ-
 ଦନାଥ ମୁଖର୍ଯ୍ୟ ସବ୍‌ଡିଭିଜନ କଲେକ୍ଚରଙ୍କୁ
 ଭୁକ୍ତ ପ୍ରାଣକୁ ସାହାୟ୍ୟ ବିବରଣ ସକାଶେ
 ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି । ସବ୍‌ଡିଭିଜନୀ ମଦାଣସୁ ମାଲୁଦ
 ଓ ବକ୍ରକୋଟ ପରଗଦାମାନ ଦେଖି ଉପୋକ୍ତ
 କରୁଅଛନ୍ତି କି “ ଯେତେ ଭୂମିରେ ଧାନ ଲଗି-
 ଥିଲା ତହିଁ ମଧ୍ୟରୁ ପନରଅଣା ବିଲର ଗଢ଼
 ଜଳଗଲଣି । ବାକୀ ଏକଅଣା ଜମି କିଛି ଗହର
 ଥିବାରୁ ଇହିଁର ଗରି ଅବଧ୍ୟ ସାଗୁଆବର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ତ-

ଅଛି । ଏପରି ଗଲୁ ୨୨ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରାମରେ ଦେଖା
ଯାଏ ଓ ଯେବେ ଏ ଧାନ ଉତ୍କଳସିଦ୍ଧି ଲେବେ
ମୌଜାବାସିମାନେ ଏକପ୍ରକାର ନିଷାଦ ହୋଇ
ଯିବେ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଅଧ୍ୟନ୍ତ
ଶୋଚନୀୟ ଅଟଇ । ଏମାନଙ୍କଘରେ ପୁରୁଣା-
ଧାନ ନାହିଁ ଓ ଏହାଙ୍କ ରୂପରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ
ଏହାଙ୍କ ହାତରେ ଧନ ସୁଖ ନାହିଁ । ଯାହା
ହାତରେ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଚିତ୍ତ ଥିଲା ତାହା ଏ ବର୍ଷ
ଉତ୍କଳଦରରେ ଚାଉଳ କିଣି ଖାଇବାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ
ହୋଇ ଯାଇଅଛି । ଧାନ ଚାଷ ଏମାନଙ୍କର
ଏକମାତ୍ର ଜୀବନ ଭିକାର ଉପାୟ ଓ ଯେତେ-
ବେଳେ ତାହା ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ସେ ପ୍ରଲେ
ଏମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଜାଣିବା ଚିତ୍ତ କଠିନ
ନୁହଇ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସାତଗୋଟା ସାହାଯ୍ୟକର୍ମ
ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ୨ ଟା ପୋଖରୀ
ଏବଂ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଧ । ପୋତା ପୋଖରୀ
ସବୁ ଗଞ୍ଜା ଓ ବୃଦ୍ଧିକର ଯାଉଅଛି ଓ ଇହର
ଜଳ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି
୮୦୦ ଲେକ କର୍ମ କରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏହାର
ଊନିଗଣ ଲେକ କର୍ମ କରିବାକୁ ଆସୁ ଅଛନ୍ତି
ମାତ୍ର ପ୍ରଭୁର ଟଙ୍କା ନ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଧ
ହୋଇ ଫେରାଇ ଦେଉ ଅଛି । ପ୍ରଭୁଦିନ ଏକ
ଶତକଟା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ନିୟମ ହୋଇ ଅଛି
ଏବଂ ଏଥିରେ ସବା କେବଳ ୫୧୮ ନର
ଟଙ୍କା ହାତରେ ଅଛି । ଯେଉଁମାନେ କର୍ମ ଥାଉ
ନାହାନ୍ତି ତାହାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ କର୍ମ
କରିବାକୁ କହିଲେ ସେମାନେ ସମ୍ମତ ହେଉ
ନାହାନ୍ତି । ଶ୍ରୀପୁତ୍ରଙ୍କ ଦୁଃଖରେ ଶ୍ଚିତ ଅନ୍ୟତ୍ରକୁ
ଯିବା ଅପେକ୍ଷା ଘରେ ମରବାକୁ ସେମାନେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ଓ କୋରୁଅ, ଶାଗ, କିଷ୍କିଫଳ
ଇତ୍ୟାଦି ଖାଇ ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଉ ଅଛନ୍ତି । ଅଗ୍ନେ
ଅବଧି ପାରିକୁଦକୁ ଯାଇ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଶୁଣୁଅଛୁ
ଯେ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଲୋକେ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ପାଉ
ଅଛନ୍ତି । ”

ପୁଣ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟକର୍ମରେ ସେକେଟିଏ ଏସମସ୍ତ
ବିବରଣ କଲକତାର କମିଟି ନିକଟକୁ ଲେଖି
ପଠାଇବାରୁ ସେଠାରୁ ଟ ୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ
ଅସିଅଛି । ଏଥିରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ପ୍ରାଣ
ବଞ୍ଚିବ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରଭୁଦିନ ଟ ୧୦୦
ଟଙ୍କା ନିଅନ୍ତୁ ସେଠାରେ ଟ ୩୦୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ
ଏକମାସ ନିଷାଦ ହେବାର କଠିନ ନିତାନ୍ତି
ପକ୍ଷରେ ଅଗାମୀ ବିଅଳପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଠମାସକାଳ
ଏମାନେ କପର ବଞ୍ଚିବେ ଏଥିର ବିଧାନ କର-

ବାର ଆବଶ୍ୟକ । ସାଧାରଣତଃ ବୋଧ ହୁଅଇ
ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବତ୍ରରେ ଭଲ ଫସଲ ହେଲେ
ଦୁଇ ଚାରି ପଇସାର ଲୋକଙ୍କୁ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବାଧ୍ୟ
ଏମନ୍ତ ଅନୁଭବ କରିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ଅଟଇ ।
ବାସ୍ତବରେ ସାଧାରଣ କାଳରେ ବାଧ୍ୟବାର
କଥା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହେତୁ ଏକ-
ବର୍ଷକାଳ ଏଠାର କିଣିଣିଆମାନେ ପ୍ରଭୁର
ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କଷ୍ଟ ସହି ଅସୁବ୍ୟସ୍ତ
ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏ ବର୍ଷ ଯେ ଚାଉଳ ଅଧିକ
ଶସ୍ତା ହେବ ଏମନ୍ତ ଆଶା ଦିଶୁ ନାହିଁ । କାରଣ
ଅବଧି ରପ୍ତାନୀ ବନ୍ଦ ହୋଇ ନାହିଁ ଓ ଯାହାଙ୍କ
ହାତରେ ଧାନଅଛି ସେମାନଙ୍କର ଟଙ୍କାର ଅଭାବ
ନ ଥିବାରୁ ବିକା କରିବାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ନାହାନ୍ତି
ସୁତରାଂ ଯେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରି ବର୍ଷକଯାକ
ଭାଉଁ ଭେଜ ରହଇ ତେବେ ଦେଶରେ ଶସ୍ୟ
ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କ କ୍ଳେଶ ଯିବ ନାହିଁ ଓ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ଅତି-
ଏବଂ ଅଗ୍ନେମାନେ ପୁଣ୍ୟର ମରୁତ ସ୍ଥାନର
ଅବସ୍ଥା ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ଜ୍ଞାନ କରୁଁ ।
ଓ ଇହପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାର
ଆବଶ୍ୟକ ।

ଖୋରଧାରୁ ଏକବ୍ୟକ୍ତି ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯେ
ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ଷା ହେବାର ନାହିଁ ଧାନ
କ୍ଷେତସବୁ ମରି ଗଲଣି କେବଳ ଝରପାଣିର
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡେ କ୍ଷେତ ବଞ୍ଚି ରହିଅଛି ।
ଚାଉଳ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୨ । ୮ ରୁ ଅଧିକ ହେ-
ବାର ନାହିଁ ଓ ବନୋବସ୍ତ ଯୋଗୁଁ ହାକିମ-
ମାନେ ଅନେକ ଲୋକ ଏକତ୍ର କରିଅଛନ୍ତି
ଅତର ତାହାଙ୍କ ଆହାରର ଉପାୟ କରି ଦେଉ
ନାହାନ୍ତି ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଏସମ-
ସ୍ତରେ ହାକିମମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର
ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଉଳ ଶସ୍ତା ଅଛି ସେଠାରୁ
ବିଶେଷରୂପେ ଚାଉଳ ଅଣାଇ ଏଠାରେ ଗୋ-
ଦାମ କରି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ବିକୟ କରିବାର
ବନୋବସ୍ତ କରି ଦେଉନ୍ତୁ ନୋହିଲେ ଭିକ୍ଷା
ହେବାର ଭରସା ନାହିଁ । ଖୋରଧା ଗବର୍ଣ୍ଣ-
ମେଣ୍ଡଙ୍କର ନିଜ କମିଦାସୀ ଏଠାରେ ସବୁ
କାର୍ଯ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କୁ କରିବାକୁ ହେବ ଓ
ଇହରେ ଅନ୍ୟ କମିଦାରମାନେ ବିକ୍ଷା ପାଇ-
ବେ । ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ଗ୍ରୀଷ୍ମ ସାହେବ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଦୟାଳୁ
ସେ ପ୍ରଭୁ ଭବବାର ଦରଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଦଶଟଙ୍କାର
ପଇସା ବାଣ୍ଟୁଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପ୍ରତି ସେ ଫସଲର

ଅବସ୍ଥା ଦେଖିବାପାଇଁ ମୋହନଲଲୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି
ଓ କେବଳ ଦରଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ବାପାଇ ଟ ୩୦୦
ଟଙ୍କାର ଦୋଅଣି ସଙ୍ଗେ ନେଇଅଛନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ
ପରି ଦୟାଳୁ ହାକିମ ଅନ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ।
ଅଗ୍ନେମାନେ ଅବଗତ ହୋଇଅଛୁ ଯେ
ଖୋରଧାର ଦୁଇବସ୍ତା ଶୁଣି ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ବାମ୍ବ
ସାହେବ କମିଶ୍ନର ଦୁଇ ଭିନଦହାର ଟଙ୍କାର
ଧାନ ଭେକାକାଳରୁ ଅଣାଇ ଖୋରଧାକୁ
ପଠାଇଅଛନ୍ତି ଏଥିରେ ସାହେବଙ୍କର ସେଠା
ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତ ଥିବାର ବିଲକ୍ଷଣ
ପ୍ରକାଶ ପାଉଅଛି ଓ ଏଥିରେ କେତେଲୋକର
ଉପକାର ହେଲେହେଁ ତାହା ସମୁଦ୍ରକୁ ଶଙ୍ଖେ
ପାଣିପ୍ରାୟ ହେବ । ଅଗ୍ନେମାନଙ୍କ ମତରେ ଏବର୍ଷ
ଖୋରଧା ବନୋବସ୍ତ ସୁକ୍ଷ୍ମ ରଖି ଅଭିରକ୍ତ
ଲୋକ ସେଠାରୁ ବିଦାୟ କରି ଦେଇ ପ୍ରଜା-
ମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାର ବନୋବସ୍ତ କରିବା ପକ୍ଷ-
ରେ ଶ୍ରୀପୁତ୍ର କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଯତ୍ନବାନ୍
ହେଉନ୍ତୁ ।

ସାପ୍ତାହିକସଂବାଦ ।

ବମେଇରୁ ସମ୍ବାଦ ଆସିଅଛି ଯେ ଚଳଇ
ମାସ ତା ୫ ରାଜରେ ସର୍ବସ୍ତ୍ରା ୧୭୫୫୨୦
ଜଣ ଉକ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ କର୍ମ କରିବା ଅଥବା
ବନା ପରିଶ୍ରମଦ୍ୱାରା ସାହାଯ୍ୟ ପାଉଥିଲେ ଏଥି
ମଧ୍ୟରେ ଅନାଥ ବାଳକ ବାଳିକା ସୁଦ୍ଧା ଅଛନ୍ତି ।
ଦେଶର ଅବସ୍ଥା କ୍ରମଶଃ ଭଲ ହେଉଅଛି ଓ
କେବଳ ବେଲଗା କଲେକ୍ଟରୀ ଇଲକାରେ
ଅଭିରକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ
ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥାନରେ ଉଣା ହୋଇଅଛି ବା
ହେଉଅଛି । ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥିଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟା ଉଣା ହେଉଅଛି ଓ ଭଲ ପାଗ ହେ-
ବାରୁ ଲୋକେ ସାହାଯ୍ୟ କର୍ମ ଶ୍ଚିତ ଅପଣା
ବିଲବାର କର୍ମରେ ଲାଗିଅଛନ୍ତି ।

ଓଲଉଠା ଶ୍ରେଣ ଏ ନଗରକୁ ଶ୍ଚିତବାର
ଆଶା ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ପ୍ରଭୁଦିନ ପ୍ରାୟ ଏକ
ଏକଲୋକ ମତ୍ତ ପଡ଼ୁଅଛନ୍ତି ଓ ଲୋକମାନେ
ଚକ୍ରସ୍ତର ଉପାୟ ନ କରି କେବଳ କାଳଶୀ
ଲଗାଇବା ଓ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଇତ୍ୟାଦିରେ ମାତ୍ର-
ଅଛନ୍ତି ।

ଗତ ମଙ୍ଗଳବାର ଶ୍ରୀପୁତ୍ର କାତନ ସାହେବଙ୍କ
କୋଠିରେ ଯେଉଁ ବୈଠକ ହୋଇଥିଲା ତହିଁର
କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଠକ ପ୍ରାୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଏଥର ଇଂରାଜ ବିଶେଷରେ ଚିହ୍ନି ନି କର୍ମଗୁ-
ରୁଙ୍କ ସଖ୍ୟା ଉଣା ଥିଲା । ମାତ୍ର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜନ
ଓ ଦାଣ୍ଡଲି ସାହେବଙ୍କ ବୌଦ୍ଧନ୍ୟତାରେ ଅପ-
ହିତ ଦେଖିବୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନେ ଅଧ୍ୟୟନ ଅନ-
ୱତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତେ ସାହେବ ଦୁର୍ଯ୍ୟ-
ଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରୁଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜମାନଙ୍କ
ପ୍ରକୃତ ଜାତୀୟତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜନ ସାହେବ
ଏଠାରେ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ଦେଲେ ।

ଅଳ୍ପ କାଳ ଏ ନଗରର ସଭାକ ମରାମତ
କର୍ମ ସମାପ୍ତ ହେଇ ପ୍ରକାରରେ ଲାଗିଥିବାରୁ ଶ୍ରୀ-
ଯୁକ୍ତ ଦାଣ୍ଡଲି ସାହେବଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଧନ୍ୟବା-
ଦ ଦେଉଅଛୁ । ଅନେକ ବର୍ଷ ଉତ୍ତରୁ ଏ ନ-
ଗରର ଦୁର୍ବଳତା ମେଧାବାର ସମୟ ହୋଇଅଛି ।

ଏ ସପ୍ତାହର ଅରମ୍ଭରେ ଦିନେ ଅକାଶରେ
ମେଘ ଦେଖା ଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗତ ଗୁରୁଦିନରୁ
ଅକାଶ ନିର୍ମଳ ଦେଖା ଯାଉଅଛି ଓ ସାତମଣ
ଶୀତଳା ଅରମ୍ଭ ହେଲାଣି ।

ଗତ ଅଗସ୍ତ ମାସରେ କଟକ ନଗରକୁ ଦୁଇ
ଲକ୍ଷ କୋଡ଼ଏ ଦୁଇ ଟଙ୍କାର ଦ୍ରବ୍ୟ ସମୁଦ୍ଧ-
ବାଟେ ଅମଦାନୀ ଓ ପ୍ରାୟ ଏକକ ମୂଲ୍ୟର
ଦ୍ରବ୍ୟ ରପ୍ତାନୀ ହୋଇଥିଲା ରପ୍ତାନୀ ମଧ୍ୟରେ
ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଉପର ଏକା ଶୁଦ୍ଧ ଅଟଇ ।

ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଳିଶଦୁଇ
ପାଣି କମି ନାଲଜଳ ନେବା କାରଣ କରୁଲିପୁତ୍ର
ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ପ୍ରତି ୫ ୧୫ ଲେଖାଏଁ ଷା-
ଠିଏଦୁଇ ଟଙ୍କା କର ମିଳିବାର ସ୍ଥିତି ହୋଇ-
ଅଛି ମାତ୍ର ଅଦୂର ଅନେକ କମିର କରୁଲିପୁତ୍ର
ହେବ ସୁତରାଂ ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କର ଅଦାୟ
ହେବା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ।

ତଳତ ମାସ ତା ୧ ଉତ୍କଳରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜାମ୍ନା-
ୟର ସାହେବ ବୋର୍ଡ଼ରେ ଅପଣା କର୍ମର ଗୁର୍ଭ-
ନେଇଅଛନ୍ତି ଓ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା ସାହେବ
ଛୁଟି ନେଇ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ଚାଲିବାକୁ ଯାଇଅ-
ଛନ୍ତି । ଯେବେ ଅନ୍ୟତ୍ରରେ ତାହାଙ୍କର କର୍ମ
ନ ହୁଅଇ ତେବେ ଆଗମିମାସ ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ-
ରେ ଏ ନଗରରେ ଅଧି ପ୍ରବେଶ ହେବେ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଟିଏନଜା ସାହେବ ଯେତେକାଳ
ଇରିଗେଶନ ବିଲ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ନିଯୁକ୍ତ ଥିଲେ ତେତେକାଳ ମାସକୁ ୫ ୨୦୦ ଲୋ
ଲେଖାଏଁ ଗସ୍ତଖର୍ଚ୍ଚା ପାଇବାର ଗବଣ୍ଡିମେଖ
ମଞ୍ଜୁର କରିଅଛନ୍ତି ।

ଅଳ୍ପମିତ୍ତ କମିଶନରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିବା କର୍ମ-
ଗୁରୁଙ୍କ ବେତନର ସୁନଦୃଷ୍ଟିରେ ବାର୍ଷିକ

ଟ ୫୨୪୦୭ ଲୋ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉଣା ହୋଇଅଛି । ଏହି-
ପର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ମହଲୁମାର ସୁନଦୃଷ୍ଟି
ହେଲେ ଗବଣ୍ଡିମେଖଙ୍କର ଅନେକ ଖର୍ଚ୍ଚା ଉଣା
ହୋଇପାରେ ।

ମହାସର ଗବଣ୍ଡିମେଖ ଅପଣା ପ୍ରଜାକ ପ୍ରତି
ଗୋରୁ ଓ ଲଙ୍ଗଳ କରିବା ପାଇ ଏକଲକ୍ଷ
ଅଶୀଦୁଇ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସାଦନ କରିବା ପାଇ
ଅଦୂର ଅଶୀଦୁଇ ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଅଛନ୍ତି ।

ଗତ ମାସ ତା ୨୫ ଉତ୍କଳରେ ବଜାଲେର-
ରେ ଜାକ ଲୁଟି ହୋଇଅଛି । ଜାକ ପୁଲିନାମାନ
ଜାକଘରଠାରୁ ବେଳ ଇଷ୍ଟୋଶନକୁ ଯିବା-
ବେଳେ ଲୁଟି ହେଲା । କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ
ଅନେକ ବହୁମୂଲ୍ୟର ପୁଲିନାମାନ ଥିଲା ଓ
କେତେକ ପୁଲିନାରେ ତୋ ୫୦୦ ଲା ଠାରୁ
ଦୁଇ ଟୋଳା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ବା କାଠି
ଥିଲା । ଚୋରମାନେ ଧରାପତ ନାହାନ୍ତି ।

ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ଟି ଅଟ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଏ ବର୍ଷ
ଦୁର୍ଗାପୂଜା ଅରମ୍ଭଦିନ କଲିକତାରେ ଗୋଟିଏ
ଭାଷା ଶୋଚନାୟ ଦୁର୍ଘଟନା ହୋଇଥିଲା । ବାବୁ
ଦ୍ଵାରକାନାଥ ଦତ୍ତଙ୍କ ଘରଠାରେ ଦୁର୍ଘଟନାକୁ
ଭିକ୍ଷା ବାଣ୍ଟିବା ବେଳେ ଏମନ୍ତ ଭିତ ହୋଇ-
ଥିଲା ଯେ ଭିତ୍ତିରେ ଭିତଜଣ ମରଗଲେ ଓ
ଗୁରଜଣ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଅପାତ ଯାଇଲେ । ପୁଲିସ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଭଲ ନ ଥିବାରୁ ଏପରି ଘଟଣା ।
କିନ୍ତୁ ବାବୁ ତାରକନାଥ ପରମାଣିକଙ୍କ ଘରେ
ଭିତଦିନରେ ଭିତସହଜାର କଳାକାର ମିତ୍ରା
ଓ ପରସା ବନ୍ଧାଗଲା ଅଥର କୌଣସି ହର୍ଦ୍ଦିନା
ହୋଇ ନାହିଁ । ଏ ବାବୁଙ୍କର କେବଳ ଏହି
ବସତ୍ତରେ ୫ ୨୦୦୦ ଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ଭାଉଁରପୁରର ନବାବ ମାନ୍ୟ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସା-
ହାୟ ଫଣ୍ଡରେ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ହେବା
ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବାବାଜୀ ନାଟକ ।

ଏ ପୁସ୍ତକରେ ଜଣେ ପଥାର ସାଧୁର ପୁତ୍ରପତ୍ର ଓ ଉତ୍ତ-
ରେଣ, ବାବାଜୀର ମହମା, ମଠଧାରକ ଅକ୍ଷରଣ, ହୁ-
ଗାବୁର ସୁପାୟନ, ନବ୍ୟ ବାବୁ ଓ ଦେଶୀୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାୟନ
ରସ୍ୟାଦାର, ତାପଣୀ ହୁଡ଼, ଶାରଦିଦେବୀ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଓ
ହୁତବର କଥାମାନ ଅଛି । କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସରେ ପତ୍ର-
କର୍ମରେ ତତ୍ତ୍ଵ କଲେ ପୁସ୍ତକ ମିଳେ । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିକପ
ଗୁରୁତରା ୫:1

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶୋଭନସର
ଫାଉଣ୍ଡେସନ ।

ଦୁର୍ଘଟଣା ।
ପାନମହର ଅର୍ବ ।
ଧନର୍ଥ ଅର୍ବ ।
ବାଦନୀପଦ ଅର୍ବ ।
ରୁଦ୍ରବେର ଅର୍ବ ।
ଦନ୍ତବେଦନା ଅର୍ବ ।

ଉପରେକ୍ତ ଅର୍ଥମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ନିମ୍ନାମକାର ଭେଦର ଉପ-
ସମ ଓ ଶୁଭକର ପୂର୍ଣ୍ଣସାଧନ ହେବ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅର୍ବର
ଦୋତର ୫୦୦ ଗୁଣ୍ଠିପୋଲଣ ସୁଦ୍ଧା ଚଳତରେ ଓ ତତ୍ପର
ବନ୍ଦାର ପୁସ୍ତକାଳୟ ସମାପରେ ତତ୍ତ୍ଵ କଲେ ମିଳିପାଠବ ।

୩୧୧୨୭ ୫୫୫	}	ସର ମଧୁସ ପ୍ରସାଦ ।
ପାବନୁକ ମିତ୍ର		୫ ୦ ୪୭
ଗାନ୍ଧୀବଳୀ		୫ ୦ ୪
ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀଦେବୀଦାସ ଓ ତତ୍ପରବନ୍ଦାର ପୁସ୍ତକାଳୟ ଏବଂ ବଦ୍ଧିବନ୍ଦାର ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରାପ୍ତମ୍ ।		
୩୧୧୨୭ ୫୫୫	}	ଶ୍ରୀ ଘୋଡ଼ନରଥ ଶର୍ମା

FOR SALE.

A Bungalow at Pooree by the
sea shore in the European quarter
occupied by the District Superinten-
dent of Police. This house has been
newly built has cost nearly Rs. 4000,
it is not quite finished and requires
some more out houses, price 8400.

Apply to
W. R. GREEN ESQ.
Dist. Supdt. Police
Pooree.

With whom a special arrangement
might be made for its purchase under
more advantageous terms.

ବିକ୍ରୟର ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଘୋଡ଼ିଏ ବଜାରୀ ଅର୍ଥାତ୍ ସାହେବଙ୍କ କୋଠି ଏହି
ପୁସ୍ତକାଳୟ ସମୁଦ୍ଧର ସାହେବମାନଙ୍କ ରହଣା ଘାଟରେ
ଅଛି ଓ କର୍ତ୍ତମାନ ତହିଁରେ ସୁଲଭର ପୁସ୍ତକପ୍ରେତ
ଅଛନ୍ତି । ଏ ଦର ୫ ୨୦୦୦ ଟାରେ ତୁମ ଚପର ହୋଇ-
ଅଛି ଅବଧି ସବୁକର୍ମ ସର ମାହିଁ ବାଦଣ ବେତେଗୁଡ଼ିଏ
ଅଧିକା ବାହେବର ବନାଦବାର ଅବଧିକ ମୂଲ୍ୟ ୫୩୫୦୦
ଘରଦାରମାନେ ସୁଗର ସୁଗର ପୁସ୍ତକପ୍ରେତ ଚଳଇର,
ଅର, ଗାହି ସାହେବଙ୍କ ଚଳତରେ ଗ୍ରାମିଣୀ-ବରୁ ଓ
ଦାଦାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସତ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହଲେ ତତ୍ତ୍ଵ ସୁଲଭ
ମୂଲ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ମିଳିପାଠବେ ।

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

ବାବୁ ମଧୁସୂଦନପାଣିଦେବ କମିଟାର		
	ମହେନ୍ଦ୍ର ବରଦ୍ଵା	୫ ୨୫୩
ବାବୁ ହରିଶୋଭନ ସ୍ଵୟ	୫୫୫	୫ ୧୧
ବାବୁ ଉତ୍କଳନରଥ ମହାନ୍ତ	ହେମସର	୫ ୫୦୦

ଏହି ଉପରେକ୍ତପିତା ଶତ୍ରୁଗଣକ ଚଳତକାରୀ ୫୫୭
ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀଦେବୀଦାସଦ୍ଵାରା ପୁସ୍ତକ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଶ ୧୨

ସ ୪୫ ଖ୍ୟା

ତା ୧୨ ରବି ମାତୁ ନବେମ୍ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । ମାର୍ଗଶିର ଚ ୪ ନ ସନ ୧୮୮୫ ସାଲ ଶନକାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକମୂଲ୍ୟ ୪୫୦
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪୨୦
ମଫସଲପାଇ ତାଳମାସଲ ୪୧୫୭

ପେନସନ ବିଧି ୫୨ ଧାରା ମର୍ତ୍ତ ବୁଝି-
 ବାରେ କିଛି ଧୁମ ଦେଖା ଯିବାରୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ଇଣ୍ଡିଆ ଉକ୍ତ ଧାରା ମର୍ତ୍ତ ଏହିରୂପେ ବୁଝାଇ
 ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ଯଦ୍ୟପି ଉକ୍ତ ଧାରାରେ
 ସ୍ଥାନୀୟ ଦାବିମାନଙ୍କୁ ଅଧିକାର ଦିଆ ଯାଇଅଛି କି
 କୌଣସି କର୍ମରୂପେ ବୟସ ୫୫ ବର୍ଷ ହେଲେ
 ଚାହାନ୍ତି ସର୍ତ୍ତ ଅଧୀନରେ ଏକ ୨୦ ବର୍ଷ ବୟସ
 ହେଲେ ନିଜାନ୍ତ ଅକ୍ଷମ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ
 ହେବ କିନ୍ତୁ ସେ ଧାରା ମନସ୍ତୁ ଏପରି ଅଟଇ
 ଯେ ଉକ୍ତ ଅନୁମାନ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନପୂର୍ବକ
 କରିବାକୁ ହେବ ଯେମନ୍ତ ଏକପକ୍ଷରେ କୌ-
 ଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କର୍ମ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
 କେବଳ ଅଧିକ ବୟସ ହେତୁ କର୍ମରୁ ବାହାରି
 ନ ଯିବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି-
 କୁ ଅକାଳରେ କର୍ମରୁ ବାହାରକରି ପେନସନ
 ଉପାଦାନ ଭାଲିକା ବଢ଼ାଇବାଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ
 ଧନର ଶକ୍ତି ନ ହେବ । ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ
 ସେ ସ୍ଥାନୀୟ ଦାବିମାନଙ୍କେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଅଭି-
 ପ୍ରାୟ ନ ବୁଝି ଅକାଳରେ ଅନେକ ଉପଯୁକ୍ତ
 କର୍ମରୂପେ ବାହାରକରି ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ନିଗ-
 ରରେ କେତେକ ଅମଲ ଏହି ବିଧି ଅନ୍ୟାୟ
 ଅର୍ଥରେ ମତ ପଡ଼ି ଅଛନ୍ତି । ବାବୁ ସମଲେଟନ
 ଘୋଷ ଓ ବାବୁ ଗାନବନ୍ଧୁ ଦେ ଏଥିର ଉଦା-
 ହରଣ ଅଟନ୍ତି । ଆମ୍ଭେମାନେ ଉପାଦାନକୁ କି
 ସ୍ଥାନୀୟ ଦାବିମାନଙ୍କେ ଏଣିକି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର
 ଯଥାର୍ଥ ଅଭିପ୍ରାୟ ବୁଝି କର୍ମ କରିବେ ।

ଦରଦର ମହାଗଢ଼ା ଓ ଭାସାର ଭର
 ବର୍ତ୍ତମାନ ନାବଲକ ଥିବାରୁ କୋର୍ଟ ଅଫ୍
 ଓପାର୍ଟସର ଅଧୀନରେ ଅଛନ୍ତି ଏମାନଙ୍କୁ
 ବିବାହ ଦେବା ସକାଶେ ଅନୁମତି ପ୍ରାର୍ଥନା
 ହେବାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବଜାଲ ବଡ଼ ଭାଇକୁ
 ଦିଅନ୍ତୁ ଓ ସାନ ଭାଇକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ବିବାହ
 କରିବାର ଅନୁମତି ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିକୁ
 ସ୍ୱଳ୍ପ ଯେତୁ ଅର୍ଥ ଯଥାର୍ଥ ବୁଝାଅଛନ୍ତି କି ଏ ପ୍ର-
 କାର ପ୍ରଭେଦ କରିବାର କାରଣ କି? ଯେତେ
 କୁଳାଚାର ଏଥିର କାରଣ ହୁଅଇ ତେବେ
 ସାନ ଭାଇ ମଧ୍ୟ ଭଉଁର ଫଳ ଭୋଗ କରିବାର
 ସରୁବାନ୍ ଅଛି । ଫଳତଃ ଯେତେବେଳେ
 ଦେଶର ସଭ୍ୟଲୋକମାନେ ବାଲ୍ୟ ବିବାହ ଓ
 ବହୁ ବିବାହ ରହିତ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା
 ଚେଷ୍ଟା କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଅମୁମାନଙ୍କର ସଭ୍ୟ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମଧ୍ୟ ଭାସା ଅନୁମୋଦନ କରିନ୍ତି
 ତେବେବେଳେ କିଶେ ନାବାଳକକୁ ଦିଅନ୍ତି
 ଗର୍ଭା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅନୁମତି ଦେବା ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ଅବିଷ୍ଟକର ଅର୍ଥ ! ମହାଗଢ଼ା ବୟସପ୍ରାପ୍ତ
 ହେଲେ ପଛେ ଯାହା କରନ୍ତୁ ତହିଁକି କାହାର
 କିଛି ବୋଲିବାର ନ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ସେପରି ଅନୁମତି ଦେବାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ
 ଏହି ଭବି ଭବି ହେବ ଯେ ବହୁ ବିବାହକୁ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅନୁମୋଦନ କରିନ୍ତି ।

ସୂତ୍ରୀ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଘୋଡ଼ାବୌତ ବାଳ ଉଦ୍ଧାର-
 ଦର ବିଜ୍ଞାପନ ଏଥି ପୂର୍ବେ ସମସ୍ତ ସଂବାଦ-
 ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ହେଉଅଛି । ଭାରତବର୍ଷୀୟ
 ଦିଗ୍‌ବିଧି ସଂଗୋଧନ ହେବା ସମୟରେ ଏପ୍ରଥା
 ରହିତ ସକାଶେ ୧୮୮୫ (କ)ର ବିଧିବଦ୍ଧ ହେଲା ।
 ଉଦ୍ଧାରରେ ବଜ୍ରପ୍ରଦେଶର ସମସ୍ତ ସଂବାଦ
 ପତ୍ରିକାରେ ସୂତ୍ରୀ ଉଦ୍ଧାରଦର ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବା
 ରହିତ ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଉତ୍କଳବର୍ଷର ଅ-
 ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦେଶର ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକାମାନଙ୍କରେ ଅବଧି
 ଉକ୍ତ ପ୍ରକାର ବିଜ୍ଞାପନମାନ ଶୁଣା ହେଉଅଛି
 ଏବଂ ପୃଥକ୍ ଶୁଣା ବିଜ୍ଞାପନମାନ ବଜ୍ରାଳାରେ ଥିବା
 ସମସ୍ତ ସାଧାରଣଙ୍କର ଗମନାଗମନ ସ୍ଥାନମାନ-
 ଙ୍କରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି । ବଜ୍ରାଳା
 ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଏ ପ୍ରଥାକୁ ଅବିଷ୍ଟକର
 ଜ୍ଞାନ କରି ଦିଗ୍‌ବିଧିର ନିୟମ ସମସ୍ତ ଭାରତ-
 ବର୍ଷରେ ସମାନରୂପେ ପ୍ରବଳ କରିବା ସକାଶେ
 ଅଥବା ଉକ୍ତ ପ୍ରଥା ଦୂଷଣୀୟ ନ ହେଲେ
 ଉକ୍ତ ବିଧିକୁ ରହିତ କରିବା ସକାଶେ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଡିଆକୁ ଲେଫ୍ଟିନାରେ ଶେଷ
 ଲିଖିତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
 ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ତା ୧୩ ରୂପରେ
 ଦାହାର ଅଛି । ଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନୀୟ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ଅଦେଶ ହୋଇଅଛି ଯେ
 ଦିଗ୍‌ବିଧିର ଉକ୍ତ ବିଧାନକୁ ଅପଣାଏ ଏଲବାରେ
 ନିୟମିତରୂପେ ପ୍ରବଳ କରିବେ ମାତ୍ର ନିଷ୍ପେଧ
 କରିବା ପୂର୍ବେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗଢ଼ଠରେ ଉକ୍ତ

କର୍ତ୍ତାଭାବକୁ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବାପାଇଁ ସର୍ବଦା ଯା-
 ରଣକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବେ । ଏଥିରୁ ଦେଖା-
 ଯାଏ ଯେ ସୂତ୍ରୀ ଇତିହାସ ରଚନା କରୁଥିବା
 ସମ୍ପାଦକ ଏକେକ୍ରମ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବୃତ୍ତପ୍ରାଣେ
 ହେଲେ ଆଉ ଏପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ସଂସ୍କାର
 ସହ ଅଥବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ବାହାରିବ ନାହିଁ
 ଏବଂ ଦେହୁ' ଗୁଣ୍ୟବାନୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ ଅବସ୍ଥାକୁ
 ଧରିବନ୍ତୁ ହେଉଥିଲେ ଏହିକି ଆଉ ହୋଇ
 ପାରବେ ନାହିଁ ।

ସୁଧ ।

ସୁଧର ଉତ୍କଳ ସୁଧବୀର ଭୂସୁଧର
 ପ୍ରତିକୂଳରେ ବହୁବାର ଜଣାଯାଏ । ଗାଳ-
 ମୁକ୍ତାରାମା ଆରମ୍ଭିକପାରେ ଯେପ୍ରକାର
 ହାରଯାଇଅଛନ୍ତି ତହିଁର ସମ୍ପାଦକ ଗଜ ସମ୍ରାଜ୍-
 ରେ ଲେଖିଥିଲେ । ତହିଁ ଉଦ୍ଦାରୁ ଜନଗଣ ହାର-
 କାର ସଂସ୍କାର ଆଦିଅଛି ଆଉ ଜୟ ଲଭର
 ବଥା ବହି ଶୁଣାଯାଇ ନାହିଁ । ଗାଳମୁକ୍ତାର-
 ପାସାକ-କବିତାରେ ଯେତେ ସୈନ୍ୟ ପ୍ରଥମେ
 ଥିଲେ ତହିଁରୁ ଅନେକ ଲୋକ ବଳଗରପୁରକୁ
 ଆଗତ ହେଲେ ଓ କିଛିକାଳ ଆରମ୍ଭିକପାରେ
 ଭୂସୁଧର ପରାକ୍ରମ ଖଳବାର ନ ଦେଖି
 ଭୂସୁଧରର ସାହସ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସେ
 ଅଞ୍ଚଳରେ ଅତି ଅଧିକ ସେନା ରଖିବାର
 ପ୍ରୟୋଗନ ନାହିଁ ସୁତରାଂ ବଳଗରପୁରକୁ
 ଦେଲା ବାହାର ଅଧିକାରୁ ମୁକ୍ତାରାମାଙ୍କ ବଳ
 ଉଣା ହେଲା ଏଣେ ରୁଷିୟମାନେ ଆରମ୍ଭିକପାକୁ
 ଜନଗଣ ସୈନ୍ୟ ପଠାଇଲେ । ଗାଳମୁକ୍ତାରାଙ୍କ
 ସେନା ଅଳ୍ପ ଥିବାରୁ ସେ ରୁଷିୟଙ୍କ ବଳ
 ବସ୍ତର ପରବର୍ତ୍ତନ ହେଉଅଛି ଜାଣି ନ ପାର
 ଏକପ୍ରକାର ଚିତ୍ତକୁ ଥିଲେ ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ
 ରୁଷିୟମାନେ ତାକୁ ଅଧିକମତ ପୂର୍ବକ ଭାଷାକୁ
 ସମସ୍ତ କରି ଅନେକ ସୈନ୍ୟ ବନ୍ଦୀ ଓ ସୁଧର
 ଉପକରଣ ହସ୍ତଗତ କଲେ ଏତେବେଳେ
 ରୁଷିୟଙ୍କ ବଳ ଆରମ୍ଭିକପାରେ ଏପ୍ରକାର
 ହୋଇଅଛି ଯେ ଭୂସୁଧର ଥରେ ସୁଧରେ ତପ୍ତା
 ହେଲେ ସୁଖୀ ଅପଣା ପୂର୍ବ ଅଧିକ ଦେଉ
 ପାଇବେ ନାହିଁ । ତାହାଙ୍କୁ ବହି ଅଧିକ ପର-
 ଶ୍ରମ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଉତ୍କଳର ସୁଧବୀର ସୁଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପେକ୍ଷ
 ବହି ଘଟଣା ହୋଇ ନାହିଁ ଭୂସୁଧମାନେ ପୂର୍ବ
 ପ୍ରାୟ ବଳଗରପୁରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଳରେ ଅଛନ୍ତି
 ତନ୍ତୁ ସେବନା ପ୍ରତି ରୁଷିୟଙ୍କର ଅଧିକମତ

ସଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ । ଦେଲେକ ଲୋକଙ୍କର
 ମତ ଏହି ଯେ ରୁଷିୟା ଯେପ୍ରକାର ବଳୋଦପ୍ର
 କରୁଅଛି ତହିଁରେ ପ୍ରେକ୍ଷାଠାରେ ଅଳ୍ପ
 ତନରେ ଭୂମଳ ସୁଧ ହେବ ଏକା ଭୂ
 ସମ୍ପାଦକରେ ହୁଅଇ । ଗାଳ କାଳର ଯେ ସମସ୍ତ
 ସମ୍ପା ରୁଷିୟା ପ୍ରସୂତ କରୁଅଛି ତାହା ବହି
 ସୁଧ ସୁଳରେ ସହଜ ନାହିଁ ଓ ସୈନ୍ୟଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରେଣ ଓ କଷ୍ଟର ଶୀମା ନାହିଁ ।
 ବର୍ଷା ଯୋଗୁଁ ରସନ ଘୋରସିବା କଠିନ କର୍ମ
 ହୋଇଅଛି । ଯେବେ ଭୂସୁଧର ପରବର୍ତ୍ତନ
 ବହିନାହିଁ ନ ହେବ ଅର୍ଥାତ୍ ବୃତ୍ତି ଓ ଗାଳ
 ବହି ଉଣା ନ ହେବ ତେବେ ଭୂସୁଧର
 କାନ୍ଦ ନୋହଲେ ପ୍ରେକ୍ଷାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା
 ଲାଭ ହେବ ।

ପୁରୀନଗରର ପୁଷ୍କରିଣୀ ସମସ୍ତ ପରସ୍ପାର
 ବରଦାର ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ପୁରୀନଗରର ବସନ୍ତର କମିଟିର ଗଜ ସେପ୍ଟ-
 ମ୍ବର ମାସ ତା ୧୭ ରାଜର ଅଧିକେଶନର
 ବିବରଣ ଓଡ଼ିଆ ଗଜେତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋ-
 ଇଅଛି । ଆମ୍ଭେମାନେ ଦେଖିଲୁଁ ଯେ କମିଟି
 ପୁରୀନଗରର ପୁଷ୍କରିଣୀ ସମସ୍ତ ସଂସ୍କାର ବିଷୟ-
 ରେ ବଡ଼ ଯତ୍ନବାନୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ପୁରୀର
 ପ୍ରଧାନ ପୁଷ୍କରିଣୀମାନ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ
 ସମସ୍ତ ଯାଣୀ ଏଥିରେ ସ୍ଥାନ କରି ଓ ସେ-
 ବୁର ଯାଣୀ ଅଧିକ ଅପରସ୍ପର ଥିବାରୁ ତଦ୍ୱାରା
 ଗ୍ରେଣ ଜାଳ ହେବାର ବିପଦ ହୁଏ । ବାସ୍ତବ-
 ରେ ଏକାକାରୀ ଗ୍ରେଣ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବ ସନ୍ଦେହ
 ନାହିଁ । ମାର୍ଗସୁଷ୍କରିଣୀ ସଂସ୍କାର ବିଷୟରେ
 ବର୍ତ୍ତମାନର ମହାବଳକ ବିକଟକୁ କମିଟି ପସ
 ଲେଖିଥିଲେ । ତହିଁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମହାବଳ-
 କର ଚିକିତ୍ସା ସେକ୍ସଟସ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ବି
 ମହାବଳା କମିଟିର ପ୍ରସ୍ତାବ ସଫଳ କରିବାକୁ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ପରସ୍ପାର କରି-
 ବାରେ ଦେଲେ ବ୍ୟୟ ଲାଗିବ ତହିଁର ତଦନୁ
 ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଦୋଷ
 ହୁଅଇ ଯେ ମହାବଳକର ବ୍ୟୟରେ ଉକ୍ତ
 ପୁଷ୍କରିଣୀ ସଂସ୍କାର ବାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବ ।

ଶ୍ରେଣୀଗଣଙ୍କୁ ପରସ୍ପାର କରିବା ବିଷୟରେ
 ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସରକାର ସାହେବଙ୍କ ମତ ଏହି ଯେ
 ତହିଁର ବଳ ଅତି ଉଚ୍ଚ ଓ ଯାଣ ବିକଟ ଲାଗେ
 ଥିବାରୁ ତାହାକୁ ଶୁଣାଇବା ଆପାଏ ଅଟେ ଏଥି-
 ଯାଇ ସେ ଉକ୍ତ ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ଘୋର ସଂସ୍କାର

ପ୍ରସ୍ତାବ ବରସ୍ତରେ ତନ୍ତୁ ତହିଁରେ ମତରେ
 ଦେବାରୁ ପରାକ୍ଷେପରେ ଏହିପ୍ରକାର ଧାର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇଅଛି ଯେ ଉକ୍ତପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳରେ
 ଘୋର ସଂସ୍କାର ଲାଗିମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ବୃଥ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଅର୍ଥାତ୍ ତାହାର ଅବାର ଅଧିକମତ
 ଶେଷ ହେବ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ
 ତେତେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଓ ତଦ୍ୱ-
 ସାଧ୍ୟମାନେ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେବାର ଦେଖି
 ଅଧିକ ଅସୁବିଧା ହୋଇଅଛି । ତାହାର ବି-
 ବସ୍ତ ମହାବଳ ସାଧାରଣ ବହୁଅଛନ୍ତି ଯେ ସେହି
 ପୁଷ୍କରିଣୀ ସଂସ୍କରମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବ-
 ହାର ହୁଅଇ ତନ୍ତୁ ବୃଥ ଜଳଦ୍ୱାରା ସେହି
 ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସୁଧରେ
 ତାହାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ଯେଉଁ
 ଗ୍ରାମ୍ୟ ମାନ କରଣା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହୋଇଅଛି
 ତାହାକୁ ଘୋର ସଂସ୍କାର ଦ୍ୱାରା ପରାକ୍ଷେପରେ
 ଯାତ୍ରିମାନଙ୍କର ବଡ଼ ପ୍ରଶ୍ନ ହେବ ଓ କୌଣସି
 ବ୍ୟକ୍ତିର ତାହା କରିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।
 ଏପରି ପୁରୀନଗରର ଗୁରୁଅଟେ ଯେଉଁ
 ପୁଷ୍କରିଣୀମାନ କମିଟି ହୋଇଅଛି ସେବକୁ କ୍ଷେ-
 ହର କାର୍ତ୍ତି ବାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁର୍ଗତ ଅଞ୍ଚଳ ଓ
 ତହିଁର ଅଧିକାର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଇ ।
 ଏଥିରେ ନଗରର ଗୋଲ ଦେଲେକ ନଷ୍ଟ
 ହେବ । ବିପେକ୍ଷ ଯେପ୍ରକାରେ ବସନ୍ତର ଘଣ୍ଟରେ
 ବାଉଁଶକାର ଖଳା ଜମା ଅଛି ସେପ୍ରକାରେ
 ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍କରିଣୀ ପରସ୍ପାର ପକ୍ଷରେ କମିଟି
 ହତାତ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।
 ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଜଳ ନ ଶୁଖିଲେ ଯୋକନ୍
 ବାରଣାମାରୁ ଗୋଟିଏ ପମବଳ ମାଟି ନେଇ
 ବା ଗତ । ଦେଇ ଘୋର ଗଲେ ଅଧିକ୍ୟ ଓ
 ସମୟରେ ସେ ପୋଷଣ ଶୁଣିଯାଇପାରେ । ଅ-
 ମ୍ଭେମାନେ କମିଟିକୁ ଅନୁକୋଷ କରୁଅଛୁଁ ଯେ
 ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ଘୋର ନ ସଂସ୍କାର ତାହାକୁ ପର-
 ସ୍ପାର କରିବ ଗୋଟିଏ ସୁବଚନ ଗ୍ରାଣିର ବିହାର
 ବାଧନ ନ କରିବୁ ।

ପରାକ୍ଷେପରେ ବଡ଼ ପ୍ରଶ୍ନର ବିଷୟ ଯେ
 ପୁରୀର ମହାବଳା ଏପ୍ରସ୍ତାବରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ
 ଛିନ୍ଦୁମାନେ ତାହାଙ୍କଠାରେ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ଅ-
 ନେକ ଅପା କରିବୁ ଓ ତାହାକୁ ଜଳକୁ ଦେଖି
 ବୋଲିମଣ୍ଡଳ ମାସ ହୁଦ୍ଦର ଧର୍ମ ରକ୍ଷା କରିବା
 ତେଣିକି ଆଉ ଯେଉଁ ନଗର ପ୍ରତିପତ୍ତ ସେ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ସହିଁ ହେଉରୁ ତାହାଙ୍କର ଏକା-
 ଦ୍ୱ୍ୟ ସମ୍ମାନ ସେହି ନଗର ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଗୃହିଣୁ

ଲେଖ କରବା ସକାଶେ ସେ ଅନାୟାସରେ ସମ୍ପର୍କ ଦେଲେ ଏବଂ ନରେନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ଶ୍ରେଣୀ-କରା। ବୋଲବା ସକାଶେ ଲେଖକୁ ଗୁଣ୍ଡାଉବାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ଏବିଷୟରେ ସେ ଯେ ୨ ପତ୍ର ଲେଖିଥିଲେ ତହିଁର ଅବକଳ ପ୍ରଚ୍ଛଦିଏ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କଲୁ । ଏଥିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଶବ୍ଦ ଉତ୍ତମ କୌତୁକଜନକ ଅଟଇ ଓ ଏଥିପାଇଁ କାହାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଅଯିବ ଅମ୍ଭେମାନେ ସ୍ଥିର କର ପାରୁ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଧାନ ଗଜନଗରେ ଯେବେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଏପ୍ରକାର ଚର୍ଚ୍ଚଣା ଯେ ପାଞ୍ଚାତ ଅଶୁଦ୍ଧ ଓ ଅଜ୍ଞାତ ପାର୍ଷୀ ନ ଲେଖିଲେ ଖଣ୍ଡେ ପତ୍ର ଲେଖାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତର ତେବେ ଏ ଲେଖକୁ ଏବାବେଳେକେ ପରଲୋକ କରବାର ଉଚିତ ।

ଉକ୍ତ ପ୍ରଚ୍ଛଦିଏ ଯଥା—

“ହାହେବଓଣାଲ ମନାବବ ରଫଏଲ ମନ-ସିଲ ଫେୟାୟଫ ଏକର ସାଜ ଯାଦଅଲ ଭାସକ୍ତ ।

ବାବସହେ ମୁଲତା ବେହେଜକୁ ଅଜଲ-ଇକେ ଖୋଲସେ ମଜାଲବ ଅସ୍ତ୍ର ମଜହୁବର ଏବେର ଦାଲ ମେଅବେକେ ହକରୁର ନଜଜ ମାସ ଭା ୨୮ ଉତ୍ତମ ପରୁଅନା କରେକ୍ତ ପୁଷ୍କରି-ଣୀକ ଶ୍ରେଣୀକରା ବୋଲି ସମିଧାନ କରବା ହୁକୁମ ପ୍ରବେଶ ହେବାରୁ ସେଥିରୁ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଓହାଡ଼ବ ହେଲୁଁ ଶ୍ରେଣୀକରା ତଳ ଗଜାନୁ ଅପରଷ୍ଟାର ହୋଇଅଛି ସେଥିରେ ବହୁ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଗାନ୍ଧୀରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଲେଖାଯାଇ ଥିବାରୁ ସମସ୍ତ ଲୋକେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ମାନନ୍ତି ଓ ସେ ଜଳରେ ଶୁଦ୍ଧୀ ଦେଉଛି ଶ୍ରୀ ହକ୍ତର ଅଦେଶମତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନରେନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍କରିଣୀକ ଶ୍ରେଣୀକରା ବୋଲି ସମିଧାନ କରବାରେ ଓ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଗୁଣ୍ଡାଉ ଦେବାପ୍ରତି ଅମୂର ବହି ଓକର ନାହିଁ । ଓ ଅମ୍ଭେ ମଧ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ଓ ପତ୍ରିକା ରାଜଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ଗୁଣ୍ଡାଉ ଅହିଁ ଏ ସକାଶେ ଏଭଳି କାରଣ ନିବେଦନ କଲୁଁ । ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଭା ୨୯ ଉତ୍ତମ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜା ଦିବ୍ୟଦିବଦେବ ” ।

ସାଧ୍ୟାହିକସଂବାଦ ।

ଅମୂମାନଙ୍କ କଲେକ୍ଟର ଗଜ ଗଜବା-ଠାରୁ ମୋଫସଲ ଗସ୍ତକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି । ଏହି ମାସରୁ ଶେଷ ସମ୍ପାଦରେ ଫେର ଅସିବେ ।

ତଳଲିଖିତ ମହାଶୟମାନେ କଟକଜଲର ପଥକର କମିଟିରେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯଥା—ପଥକର କାର୍ଯ୍ୟବିଭାଗର ଉଷ୍ମକ ଉଷ୍ଣ-କପୂର, ବାବୁ ଶ୍ରୀମନ୍ତବଳୀ ଉତ୍ତମଦାର, ବାବୁ ଗୋଲକଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଓ ବାବୁ ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର ଜମିଦାରମାନେ ।—ଶେଷଲିଖିତ ବାବୁଙ୍କ ଜମିଦାରୀ କେଉଁଠାରେ ? ଶୁଣିଲେ ଅନେକ-ଲୋକର ଉପକାର ହୁଅନ୍ତା ।

ତଳଲିଖିତ ମହାଶୟମାନେ ଯାକପୁରର ଗାଣପଥକର କମିଟିରେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯଥା—ବାବୁ ଶ୍ରୀମନ୍ତଦାସ ଚୌଧୁରୀ, ବାବୁ ଦୟାକିସ୍ତ ପଣ୍ଡା ଓ ବାବୁ ଜନେକପୁ ମହାସାଧ ଜମିଦାରମାନେ, ବାବୁ ବାନସାହୁ ଗିରକ, ଗୋ-ପିକାନ୍ତ ବୋଷ ଉତ୍କଳ, ବାବୁ ଉତ୍କଳଚନ୍ଦ୍ର ଦୋଷ ଓବରସିଅର ଓ ବାବୁ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ପୁଲିସ ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟର ।

କାଉପୁରଠାରୁ ବାବୁ ଗୋବିନ୍ଦବଲ୍ଲଭ ସ୍ୱୟଂ ଜମିଦାର ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ସେଠାରେ ଗୋ-ଷ୍ଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣୋଷ୍ଠାସିଧ (ଗାଣାତାକର) ସ୍ତ୍ରୀ-ପିତ ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଯେଉଁ ମହାଶୟ ପୋ-ଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେ ନିୟୁମାନୁ-ସାରେ ତାକର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତ ଅପଣା କରୁଥିଲେ ରଖନ୍ତି ନାହିଁ । ତାକର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତ ଅଭାବରେ ଅନେକଲୋକ କ୍ଳେଶଭୋଗ କରୁଅଛନ୍ତି । ଜମିଦାର ମହାଶୟ ସ୍ୱୟଂ କେତେଥର ଏପରି କଷ୍ଟ ଯାଇଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନୁରୋଧ କରୁଁ ଯେ ତାକର୍ତ୍ତ-ରର ଉଚ୍ଚ କର୍ମଚରମାନେ ଏ ବିଷୟପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଓ ଅମୂମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ହୁଅଇ ଯେ କେତେ ସ୍ଥାନରେ ତାକର୍ତ୍ତର ଫିଟିବା ଅରମ୍ଭରେ ଏପରି ହରକତ ହେବାଦ୍ୱାରା ପରଗେଷରେ ତାକର୍ତ୍ତର ଉଠିବିବାର ଉପକ୍ରମ ହୋଇଥିବ ।

ଜଣେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଜଣେ ସବ୍‌ଇନ୍-ଷ୍ଟେକ୍ଟର ପରେଟପଡ଼ିଆରେ କବାଜ ଶିଖାଇବାବେଳେ କନଷ୍ଟବଲମାନଙ୍କୁ ମାତ୍ରଭାଦ୍ୟାଦ ନାନାପ୍ରକାର ଦଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲ । ତହିଁରେ କନ-ଷ୍ଟବଲମାନେ ଭାଷା ଉପରେ ମନେ ଗୁଣାନ୍ତି ଥିଲେ । କନକରେ ଜଣେ ପଶ୍ଚିମାକନଷ୍ଟବଲକୁ ବିନାବୋଷରେ ମାରବାରୁ ସମସ୍ତ କନଷ୍ଟବଲ ଏକମେଲ ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧା ଓ ବନ୍ଦୁକକୁନା ଉଦ୍ଧାଦରେ ସବ୍‌ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟରଙ୍କୁ ବିଲକ୍ଷଣ ଗାନ୍ଧି ଦେଲେ ଏମନ୍ତ କି କ୍ଷଣେଯାଏ ସେ ଅ-ତେଭନ ହୋଇ ଥିଲେ । ପରଗେଷରେ ମୋ-କରମା ହେବାରୁ ସାହେବ ସବ୍‌ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟରଙ୍କୁ

୪ ୨୯ କା ଓ କନଷ୍ଟବଲଙ୍କୁ ୪ ୧୯ କା ଜ-ଗ୍ରମାନା କଲେ । ଲେଖକ ବୋଲନ୍ତି କି ମାତ୍ର-ଖାଇ ଜଗ୍ରମାନା ଦେବା ବଡ଼ ରହସ୍ୟର ଦଥ ଅଟଇ ଓ ଏ ଦାମନା ଉତ୍ତାରୁ ସବ୍‌ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟ-ରଙ୍କର ଅଭି ହାତଭାଗପଣ ରହୁବ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭେମାନେ ବୋଧକରୁଁ କି ମାତ୍ରଭାଦ୍ୟାଦ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପୁଲିସର ଗୋଟାଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ ସବ୍‌ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟର ପରେଟ ସଙ୍ଗେ ତହିଁର ଶିକ୍ଷା କନଷ୍ଟବଲମାନଙ୍କୁ ଦେଉଥିଲେ ଓ କନଷ୍ଟବଲମାନେ ମଧ୍ୟ ଅପଣା ଯୋଗ୍ୟତାର ପ୍ରତିକ୍ଷ ସରତପୁ ସବ୍‌ଇନ୍‌ଷ୍ଟେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଦେ-ଖାଇଲେ ।

ଏଥର ଦୌରରେ ଗୋଟିଏ ଅସ୍ୱଭାବକ ଗମନର ମୋକଦ୍ଦମା ହେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରୁ ଅସିଥିଲା । ଭାଷା ବିଦ୍ୟୋପିପିଲ ମଧ୍ୟରେ ଘଟିଥିଲା । ଜଣ-କର କପୁସ ବ ୮୧୯ ଶ ଓ ଅନ୍ୟଜଣକର ବ-ୟସ ବ ୧୫୧୭ ଶ ହେବ । ଅପରାଧ ପ୍ରମାଣ ହେବାରୁ କଟକସାହେବ ଶେଷଲିଖିତ ଦ୍ୟକ୍ତିକୁ ବେ ୧୫ ଭର ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ ଏ ଦଣ୍ଡଟି ସମସ୍ତ-ଙ୍କର ମନୋମାତ୍ର ହୋଇଅଛି ।

ମାତ୍ରାଜକୁ ଯେମନ୍ତ ଗୁରୁଲ ରାମ୍ରାମ ହେ-ବାର ସୀମା ନାହିଁ ତେମନ୍ତ ସେଠାରେ ଗୁରୁଲ ନଷ୍ଟ ହେବାର ମଧ୍ୟ ସୀମା ନାହିଁ । ବେଲେଘର ଏକ ସଂବାଦସଂସରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ଗଜ ଦୃଷ୍ଟରେ ସହସ୍ର ବସ୍ତ୍ରା ଗୁରୁଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇ-ଅଛି ଓ ତହିଁରେ ମହାଜନକର ଏକଲକ୍ଷ ୫-କାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷତି ହୋଇଅଛି । ଲାଭ ସଙ୍ଗରେ ହାତ ସଦ୍‌ଦା ରହୁଅଛି ମାତ୍ର ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି କରୁ ନାହାନ୍ତି । ରେଲ ଡେପୁଟିମେଣ୍ଟରେ ଗୁଲିସର କର୍ମିଣ ହୋଇଥିଲେ ଏହା ଦାମନା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କାହା ତୁଃଖ କାହାକୁ ଲାଗେ ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ବାଲକାଳ ।

ବାଲକାଳ କିବା ସୁଖ ସମୟ ।
 ସେବାଳେ ନ ଥିଲ ସମର ରୂପ ।
 ସ୍ୱାର୍ଥାନୁକୂଳରେ ମନ ଅନନରେ
 କଟାଉଥିଲ ମୁଁ ସବୁସମୟ ।
 ଅଭି ଲାଗେ ନାହିଁ ସେ ବାଲୋଦୟ ।
 ଅନନ୍ତବାଳକୁ ହେଲୁ ବିଲୟ ।

ଯେତେବେଳେ ଶୁକ୍ରମାର୍ତ ମଧ୍ୟରେ ।
 ପିଲାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଧୂଳିଖେଳରେ ।
 ଧୂଳି କରି ଅନୁ ଧୂଳିରେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ମନେ ମନେ ପୁଣି ଶ୍ରେୟନ କରେ ।
 ମୁଖ ଅତବନ ସେହି ଧୂଳିରେ ।
 ଗୁଳିଭୋଗ ପୁଣି କି ତା ଅଗରେ ।

କେତେ ମରୁମର ଗଗଭରେ ।
 ଗୁମ, ଦାମ, ଗ୍ୟାମ, ମଧୁ ସଜରେ ।
 କର ଉଜ୍ଜବାଣୀ କ୍ରୀଷା ଗୃହାଣ
 ଗାରଧର୍ମ ସବୁ ପ୍ରକାଶ କରେ ।
 ଦେହୁଁ ରକ୍ତ ବହେ ନକ୍ଷେତରେ ।
 ଶେଷେ ଯୁବ ଶୁଭ ମିଳଇ ଘରେ ।

ମାଜାକ ଅଗରେ କର ବେଦନ ।
 କହଇ ମାଇଲ ମଧୁସୂଦନ ।
 ବୋଲନ୍ତି ଜନନୀ ଅରେ ଧନମଣି
 ଚୁଷ୍ଟକ ପାଗକୁ ନ ସିକୁ ପୁନ ।
 ଅଭିଷକ୍ତି ଧର ବୋଲେ ବହନ ।
 ପ୍ରବୋଧକ୍ତି କହୁଁ ମିଷ୍ଟକତନ ।

ଭୁରୁହରପୁଁ ନିବାଦବେଳ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବିରାଣ ଅତି ପ୍ରହୁଳ ।
 କରଇ ଦ୍ରୁମଣୀ କେତେ ସୁଲ ବନ
 ପିଲାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ହୋଇଣ ମେଳ ।
 ଭର୍ତ୍ତର ସମାନ ବଚଇ ଝାଳ ।
 ଭେଦେ କଷ୍ଟ ନୁହେ ମୋକେ ସେ କାଳ ।

ଧୂଳି କେତେ ଖୁଣ୍ଟି ପିଲ ବନରେ ।
 କୁଟୁର, ବାହୁର, ହେଲ ସଙ୍ଗରେ ।
 ସମ ଅସମାନ କେତେ କେତେ ସ୍ଥାନ
 ସମତଳ ପର ଥାଏ ତହିଁରେ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ କଣ୍ଠବ ଲାଗେ ପାବରେ ।
 ବହି ବଖୁ ବୋଧ ନୁହେ ଶେଷରେ ।

କେତେ କେତେ ଖେଳ କି ତମହାର ।
 ଚନ୍ଦ୍ର, ବରଦୋଣୀ, ମାବଲପାର ।
 ଅଳ୍ପ ସଞ୍ଚାଳନ ହୋଇ କ୍ଷଣକ୍ଷଣ
 ଅଳସ କି ଥିଲ ବହି ଦେହରେ ।
 ପରଶମେ ହେଉଥିଲ ଗଗର ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସବଳ ଅଧିକଭର ।

ମନେ ପଡ଼ୁଅଛି ସେ ସନ୍ତରଣ ।
 ଜଳଚରଙ୍କର ଉପୁ ଶ୍ରୀତଣ ।
 ଏ ପାର ସେ ପାର ହେଉଥାଏ ପାର
 ନଦୀ, ସବେବର, ଭଦ୍ରାଗମନ ।
 କଉତୁହେ ପୁଣି ଧରଇ ମାନ ।
 ପାଇଲେ ଅନନ୍ଦେ ଗୁସର ମନ ।

ସାଧବାଣୀ ବୋହୂ ଯେବେ ଦେଖଇ ।
 ଅନନ୍ଦରେ ଯାଇ ତାକୁ ଧରଇ ।
 କୋମଳ ସୁନ୍ଦର ତାର ବଲେବର
 ଅର୍ଥ ସେ ଉଚ୍ଛାସେ ହୃଦ ଫାଟଇ ।
 ସୁର୍ଗରାଜ୍ୟ ସୁଖ ଗ୍ରେନ ବରଇ ।
 କାହା ଭିମିତ ଏ ଏକା ଭାବଇ ।

ଧନ୍ୟ ବାଲ୍ୟକାଳ ଅଗିର ବଳ ।
 ଗୁରୁପାତ ପ୍ରବ୍ୟ କଲେ କବଳ ।
 ନ ହୁଏ ଅକର୍ଣ୍ଣି ଶ୍ରେଣହୁଁ ସୁସନ
 ଉନ୍ୟ ରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ ରହିଲ ।
 କେବେ ହୁଏ ନାହିଁ ଦେହ ଚଳଇ ।
 ଭୋଗୁ ସୁନା ଦେହ ଅତି ସବଳ ।

ଅହା "ଗୁଣୀମାତା" ବସି ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ।
 ସମବେଶ କରି ବାଲକଗଣେ ।
 କେତେ ନବକଥା କହି ମନ ବ୍ୟଥା
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେ ଶ୍ରେଣବଚନେ ।
 "ବୁଝାଅସୁକୁଣୀ" କଥା ଶ୍ରବଣେ ।
 କିପୁଲ ଅନନ୍ଦ ହୁଅଇ ମନେ ।

ବୋଲନ୍ତି ବୁଝା ମା ଅରେ ଜୀବନ ।
 ଅମୂର୍ତ୍ତ ଏହୁ ଯେ ବାଉଁଶବଣ ।
 ଭଉଁ ଭୁଜଗଣ ବଦାନ୍ତି ରଣ
 ଜାହାଣୀ ଗୋପାଣୀ ସଙ୍ଗେ ଦେଶଣ ।
 କର୍ତ୍ତନ ସମୟେ ତହିଁ ଗମନ ।
 ନ ବରକୁଟିରେ ମୋ ପ୍ରାଣଧନ ।

ବାଉଁଶଗୁଦାକୁ ଦେଖିଲେ ମୁହଁ ।
 ଉପୁ ଧରଇର ଦେହ କଞ୍ଚିର ।
 ସୁସିରେ ସୁସନ କରଇ ଦର୍ଶନ
 ହୁଇ ଅସି ମୋକେ ଯାଉଛି ନେଇ ।
 ସେହି ଭୁଲ ଶୁନ ଅକଟ କାହିଁ ।
 ମନେ ପଡ଼ି ଗଲେ ହସ ମାତଇ ।

ଶୃଙ୍ଗାଳୀ କଥା ଶୁଣଇ ମନ ।
 ଅବଧାନଙ୍କ ବାରୁଣ ଗସନ ।
 କେତେ ନାକବାଳ ବେତ ଗୋଳମାଳ
 ସନ୍ଦେହ ହୁଅଇ ପ୍ରାଣଧାରଣ ।
 ଜରେ ଉଠାଏ ଉର୍ଜ୍ଜସ୍ବକନ ।
 ଶୁଭୁ ଶୁଭୁ କାନ ଚଳକଚନ ।

ଗତ ପୋଥିମାନ ଧର ହସ୍ତରେ ।
 ଜଞ୍ଜାଜନ କରି ଶୁକ୍ରପାଗରେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ହର ଗୁମ ସଙ୍ଗ କର
 ପ୍ରବେଶ ହୁଅଇ ଶୃଙ୍ଗାଳରେ ।
 ସରସ୍ବତୀ ମାତା ତାଙ୍କ ଉତରେ ।
 ଗଜଧୂଳି ବୋଲେ ନାସା କଣ୍ଠରେ ।

ପଣିକଥା ଗୋଧୁ ପଢ଼ି ପାରିଣ ।
 ଡୋକ ଫେଡ଼ାକ ପୁଣି ଧରିଣ ।
 ହରଶୁଣ ପଢ଼ି ଫେଡ଼ାମିଶା ଫେଡ଼
 ଅକ୍ଷରଣୀ କୋଟା ହେଲେ ଧରିଣ ।
 ଗୁମ ଗୋପାଳିଣୀ କର ଗାୟନ ।
 କୁଜକୁଜ୍ୟ ହେଉଥିଲା ମୋ ମନ ।

ଯେ ନ ଥିଲ ପୁଣେ ମଜେ ସୁସନ ।
 ଏକ ଉଚ୍ଚପାସ ଅକ୍ଷରଶୁନ ।
 ସାହିତ୍ୟ ଭୁଗୋଳ କୁଜକୁ ଗବୋଳ
 ରଜନୀ ଦବସ କଲେ ପଠନ ।
 ତୁପ୍ତ ହେଉ ନାହିଁ ମୋହୋର ମନ ।
 କହିବେ ପଣିକେ ଏହା କାରିଣ ।

୩-୧-୭୭ } ଶା
 କୃଷକ }
 ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବାବାଜୀ ନାଟକ ।

ଏ ପୁସ୍ତକରେ ଜଣେ ସପାର୍ଥ ସାଧୁର ସୁତରୁତ ଓ ଉପ-
 ଦେଶ, ବାବାଜୀର ମହମା, ମଠଧାରକ ଅଚରଣ, ହୁ-
 ବାବୁର ସୁସପାଦ, ନବ ବାହୁ ଓ ଦେଶୀୟ ପ୍ରାକ୍ତିସାଧର
 ରୂପ-ସ୍ଥାୟ, ତାଅଣୀ ରୁତ, ବାରିଡ଼ିବଦନା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଓ
 ହୃଦକର କଥାମାନ ଅଛି । କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ର ସହ-
 ଲୟରେ ତତ୍ତ୍ୱ କଲେ ପୁସ୍ତକ ମିଳେ । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
 ଦୂରସଂଖ୍ୟା ୫୦ ।

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନଚନ୍ଦ୍ର
 ଗ୍ରନ୍ଥକର ।

କଟକ ଏହି ଉତ୍କଳପାଠିକା ସଂପର୍କରେ ତରଫାବଜାର କଟକ
 ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ର ସହାୟତାରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା

ଉତ୍କଳ ଦାୟତ୍ତ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଶୁ ୧୨ ଗ

ସ ୪୭ ଖ୍ୟା

୨୦୧୪ ରବି ମାସେ ନବେମ୍ବର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । ମାର୍ଗଶିର ୧୧ ନ ସନ ୧୮୮୫ ସାଲ ଶରଦୀୟ

ଅଗ୍ନିମ ବାଣିକମୂଲ୍ୟ ୪୫୧
ବର୍ଷାନ୍ତମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୪୭୮
ମଫସଲପାଇ ଜାକମାସୁଲ ୪୧୫୪

ବଙ୍ଗଳାରେ ଗଜ ବର୍ଷ ସଦ୍‌ସୁଧା ୧୧୫୧
ଜଣ ପାଗଲଗାନାରେ କବଦି ଥିଲେ ଏମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତି ଗଣ ଲୋକରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ଲୋକ
ହେବଲ ଗଞ୍ଜେଇ ଖାଇବାଦ୍ୱାରା ଓ ଚାଉଳ ଲୋକ
ମଦ ଖାଇବାଦ୍ୱାରା ପାଗଲ ହେବାର ଜଣାଯାଏ ।
ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଗଞ୍ଜେଇଠାରୁ ପ୍ରବଳ
ମାଦକ ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ଓ ଯେଉଁ ମାଦକ
ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଏଭାଦୃଶ ଅନିଷ୍ଟ ହୁଏତ ଗବଣ୍ଡି-
ମେଣ୍ଡାଙ୍କର ଉଚିତ ଯେ ଇହର ବ୍ୟବହାର
ଦମନ ସକ୍ଷରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ କଠିନ ନିୟମ କରନ୍ତୁ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଗବଣ୍ଡିମେଣ୍ଡାଙ୍କର ଏକ ପଦରୁ
ଜାଣାଯାଏ ଯେ ସନ ୧୮୭୫୭୭ ସାଲରେ
୪୪୧ ଲକ୍ଷ ୪୯୩ ଗୁଜୁସ ବନୋବସ୍ତୁ ଓ ଭାହା
ସମ୍ପଦାୟ ଅଦାୟ ହୋଇଥିଲା । ସନ ୧୮୭୭୭୭
ସାଲର ବନୋବସ୍ତୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଜମା ହେବଲ
୫୫୫ ଲକ୍ଷ ୪୯୩ ଓ ହାଲ ବଜାୟା ମିଟି
ହେବଲ ୨୭୮ ଲକ୍ଷ ୪୯୩ ଅଦାୟ ହୋଇଥିଲ
ସ୍ତରୀୟ ପଦ ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ଗଜ ବର୍ଷରେ
ସଦ୍‌ସୁଧା ୧୭୧ ଲକ୍ଷ ୪୯୩ ଗୁଜୁସ ଉଣା ପତ୍ତ-
ଅଛି । ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରି ଅଫ ଯଥାର୍ଥ କହୁଅଛନ୍ତି କି
ଏ ଗୁଜୁସ ବନା ରୁପୁତବାର ବନୋବସ୍ତୁର
ଫଳ ଅଫଇ । ବଙ୍ଗଳାରେ ଚରକାଳ ବନୋ-
ବସ୍ତୁ ଶାଠି ପ୍ରଚଳିତ ଥିବାରୁ ସନ ୧୮୭୭ କିମ୍ବା
ସନ ୧୮୭୫ ସାଲର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ଏକପଇସା
ଗୁଜୁସ ମିହା ହେବାର ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇ

ନାହିଁ । ଉପାତ ଚରକାଳ ବନୋବସ୍ତୁକୁ
କିସ୍ତୁର ଲୋକ ନିନ୍ଦା କରନ୍ତି !

ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନେକଦିନରୁ ଉତ୍ତାପବର
ଶୁଣିଥିଲୁଁ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଯବତ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷଣ
ପଦ ସକାଶେ ଗ୍ରାସକୁ ବାସ୍ତବ ସାହେବ ବାବୁ
ଗୁଆନାଥ ଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ମନୋନୀତ କରି ଗବଣ୍ଡିମେ-
ଣ୍ଡାକୁ ରୟୋର୍ଟ କରୁଥିଲେ । ଗତ ସପ୍ତାହର
କଲିକତା ପଞ୍ଚେଟ୍ ଉକ୍ତ ଜନରବକୁ ସ୍ୱାର୍ଥ କଲ
ଅମ୍ଭେମାନେ ବାବୁ ଗୁଆନାଥଙ୍କ ନିୟୋଗରେ
ଅନୁଜ୍ଞା ହୋଇ ଅଛୁଁ । ଓଡ଼ିଶାର ତେପୁଣୀ
ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହାଙ୍କ ପ୍ରଗଂସା
ଅଧିକ ପ୍ରତିବର୍ଷର କଞ୍ଚିପନାରୁ ଭାହା ପ୍ରକାଶ
ପାଉଅଛି । ଇଂରାଜଶାସରେ ଏମ୍, ଏ ଅଧିକା
କି, ଏ, ହୋଇ ନ ଥିଲେମଧ୍ୟ ଘରେ ବସି ଅ-
ନେକ ଶିକ୍ଷା କରି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଭାଷା
ରେ ଏହାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତାର ସରତୟ ଏହାଙ୍କ
ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକମାନ ଦେଉଅଛି । କେହି
ଦୋଲନ୍ତି କି ଉମାପ୍ରସାଦ ଦେଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନିୟମ
ହୋଇଅଛି କାରଣ ସେ ଏହାଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତ-
ରୋଗୀରେ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏ ଅପତ୍ତି ଯଥାର୍ଥ
ନୁହଇ କାରଣ ଉମାପ୍ରସାଦଙ୍କ ସଦୋନୁଭ ଠିକ
ନିର୍ଦ୍ଦୟ କିମ୍ପାରେ ହୋଇ ଥିବାପକ୍ଷେ ସନେହ
ଅଛି ପୁଣି ସେ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକ ନୁହନ୍ତି ।
ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ମତରେ ବାବୁ ନନଦଗୋରଦାସ-
ଙ୍କ ଉଦ୍ଦାରୁ ବାବୁ ଗୁଆନାଥ ଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ମନୋନୀତ

କରିବାରେ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନିମ୍ନସଂହେବ ଉତ୍ତମ
କରି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକ-
ମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବାର ଜଣାଯାଏ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷଫଣ୍ଡର ସେକେଟ୍‌ସ ନାନା
ଦେଶରୁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଭେଦା ପାଇଅଛନ୍ତି
ତହିଁର ଭଲଲିଖିତ ଭାଲିକା ପ୍ରକାଶ କରଇ
ଅଛନ୍ତି । ତହିଁରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ
ଲକ୍ଷେଟ୍‌କା ଲେଖାଏ ଭେଦା ପାଇଥିଲେ ।
ଭାଲିକା ଯଥା—

ଇଂଲଣ୍ଡରୁ	ଟ ୫୮,୫୭,୦୮୭
ସ୍କଟଲଣ୍ଡରୁ	ଟ ୩୮,୦୦୭
ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିୟାରୁ	ଟ ୧,୮୯,୨୮୦
ମରଚ୍ଚାସରୁ ଗବଣ୍ଡିମେଣ୍ଡାଦାନ ଟ	୨୦,୦୦୦
ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷ ସିଲେନ	
ଓ ବୁଞ୍ଜା ସହଜ	ଟ ୨,୦୯,୦୦୯
ବଙ୍ଗଳାଦୁର୍ଭିକ୍ଷଫଣ୍ଡର	
ଉତ୍ତରୀ ଟଙ୍କା	ଟ ୨୦,୩୦୦

ଅଧିକାରୁ ଭା ୧୦ ରୁଗ ନବମ୍ବର ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
୫୮,୮୭,୧୭୯ ଟଙ୍କା ଗର୍ଭ ହୋଇଅଛି । ଏଣିକି
ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଉଣା ପଡ଼ିବାରୁ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ବାଙ୍କ
ସମସ୍ତ ଟଙ୍କା ଗର୍ଭ ହେବ ନାହିଁ ଓ ଅନେକ
ଟଙ୍କା ବଞ୍ଚିଯାଇ ପାରେ । ଯାହା ହେଉ ଇଂଲଣ୍ଡ
ସାହାଯ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏପ୍ରକାର ମୁକ୍ତହସ୍ତ ହୋଇ ନ

ଥିଲେ ଏପ୍ରକାର ଭୟଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏଠା
 ଚୋରାପୁରୀ ସମ୍ଭାଳିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଥାନ୍ତା ।
 ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୋକମାନେ ଯେମନ୍ତ ଧନୀ ତାହା-
 କର ବଦାନ୍ୟତା ମଧ୍ୟ ଉପୁଷ୍ଟ ଅଟଇ । ଏମାନେ
 ଯେଉଁ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ଶାରଦୀୟ-
 ଯୁଦ୍ଧ ଏକାକେଲକେ ବିଶି ନେଇଅଛନ୍ତି । ଏ
 ଉପକାର କିଏ ସୁସ୍ଥିପାରିବ ? ଧନୀ ଏହାଙ୍କର
 କ୍ଷମା !

କଟକର ପାଗଳଗାନାଟିକୁ ମାନସମାନ ଉଡ଼ନ୍
 ସାହେବ ଉଠାଇ ଦେବାକୁ ମନସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ବଙ୍ଗଳାର ପାଗଳଗାନା ସମସ୍ତର ଦାଣ୍ଡିବ ବଞ୍ଚି-
 ଯନା ଉପରେ ତାହାଙ୍କର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ
 ଗବର୍ଦ୍ଧିମେଷ୍ଟ ଗଚେଟରେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି
 ଇହରେ ସେ କଟକ ପାଗଳଗାନା ସମ୍ପର୍କରେ
 ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଏ ପାଗଳଗାନା ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ବ୍ୟୟଗାଳୀ ଓ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଅବନ୍ତୋଷଜନକ
 ଅଟଇ । ସେ କହୁଅଛନ୍ତି କି ସମ୍ପ୍ରତି ଓଡ଼ିଶା
 ଓ କଲିକତା ମଧ୍ୟରେ ତାହାଜଣାକୁ ବିବାଅ
 ସିଦ୍ଧାର ଯେମନ୍ତ ସୁଯୋଗ ହୋଇଅଛି ଇହରେ
 କଟକରେ ଗୋଟିଏ ପାଗଳଗାନା ରତ୍ନବାର
 କୌଣସି ଆବଗ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏଠା ପାଗଳ-
 ମାନେ ଅନାୟାସରେ କଲିକତାକୁ ପ୍ରେରଣ
 ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ତାହାଙ୍କର ମତ ଏହି ଯେ
 ପାଗଳଗାନା ସଂଖ୍ୟା ଉଣା ହରି ବଙ୍ଗଳାମଧ୍ୟ-
 ରେ ଶୁଭ କି ପାଞ୍ଚି ପାଗଳଗାନା ରତ୍ନଲେ
 ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ କାରଣ ରେଲବାଟି ବଙ୍ଗଳାର
 ନାନାସ୍ଥାନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୋଗ ହୋଇଅଛି ।
 ଏହି ଉଦ୍ଦେଶରେ ସେ ମଇଦାପୁରର ପାଗଳ-
 ଗାନା ଉଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ
 ବିବେଚନାରେ ବଙ୍ଗଳାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଶୁ
 ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଭୁଲନା କରିବା ଉଚିତ
 ନୁହଇ । ଓଡ଼ିଶା ବଙ୍ଗଳାର ଗୋଟିଏ ସୁଭଦ୍ର
 ପ୍ରଦେଶ ଅଟଇ । ଏଠାରେ ପୃଥକ୍ ପାଗଳଗାନା
 ରତ୍ନବାର ଉଚିତ ଓ ଯେବେ ଏ ପାଗଳଗାନାର
 କର୍ମ ସନ୍ତୋଷଜନକରୂପେ ହେଉ ନାହିଁ ତେବେ
 ଇହର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବା ଗବର୍ଦ୍ଧିମେଷ୍ଟଙ୍କର
 କ୍ଷମତାର ଅର୍ଥନ ଅଟଇ ।

କମ୍ପୋରର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏଥର ଶେଷ ହେବାର
 ବୋଲିଯାଇ ପାରେ । ସେଠାର ଗବର୍ଦ୍ଧିମେଷ୍ଟ
 ଅଜ୍ଞ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଓ
 ଗର୍ବର ଅଗମ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ

ଅଭବକ ସମସ୍ତ ସାହାଯ୍ୟକର୍ମ କି ଯାହା ବାରିକ-
 ମାସୁସ୍ତ ଅଥବା ସିବିଲ କର୍ମରୁରକ୍ତରାନ୍ କର୍ମାଣ
 ହେଉଅଛି ଏହିମାସ ଶେଷରେ ବନ୍ଦ ହେବ ।
 ଯେମନ୍ତ ଫସଲ କଟାବିବ ଭେମନ୍ତ ସମସ୍ତ
 ସାହାଯ୍ୟ ସ୍ଥାନମାନ ବନ୍ଦ ହେବ । କେଉଁ ଜିଲ୍ଲା-
 ରେ ଗାଈ ଓ ବେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିଲମ୍ବରେ
 ଫସଲ କଟାବିବାର ସମୟ ପ୍ରବେଶ ହେବ
 ଏଥିପାଇଁ ଅଜ୍ଞ ହୋଇଅଛି ଯେ ପ୍ରଭେଦ
 ଇଲକାର କମିଶ୍ନର ଅପଣା ଅର୍ଥାନସ୍ତ ଗୁଜ୍ୟ-
 ଶକ୍ତିରେ ଯେଉଁ ଦିନ ସାହାଯ୍ୟ ବିଭରଣ ବନ୍ଦ
 ହେବ ତାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଓ ଏଥିମଧ୍ୟରେ
 କଲେକ୍ଟରମାନେ ଦେବଲ ବଡ଼ ସାହାଯ୍ୟ
 ବିଭରଣର ସ୍ଥାନମାନ ଶୁଭ କ୍ଷୁପ୍ର ସାହାଯ୍ୟ
 ବିଭରଣର ସ୍ଥାନମାନ ବନ୍ଦ କରିଦେବେ ସାହା-
 ଯ୍ୟ ନେବାବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଦିନ ଉଣା ହେଉ
 ଅଛି ଓ ଗର୍ବର ଦିନ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ
 ଉଣା ଦେଲଣି କେବଳ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଳରେ ଅପ-
 ରମିତ କର୍ମା ହେବାର ଗୁହାର ଲୋକେ କରୁ
 ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ଲୋକେ ସାହାଯ୍ୟ-
 କର୍ମ ଜ୍ୟାଗ କରି ଅପଣା କିୟମିତ ବ୍ୟବସାୟ
 ଅବଲମ୍ବନ କରୁ ଅଛନ୍ତି ।

ମାନ୍ତକର ଅବସ୍ଥା ଏତାଦୃଶ ଭଲ ହୋଇ
 ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ଅହାଗ୍ରୟ ଗର୍ବ୍ୟ ନିଅ
 ଶ୍ମା ହେବାର କଥା ନାହିଁ ଓ ଏଥିପାଇଁ ସେଠା
 ଗବର୍ଦ୍ଧିମେଷ୍ଟ ଅଜ୍ଞ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ସରକାରୀ
 ସମ୍ପତ୍ତି ଗୁରୁତ ଏଥର ସାହାଯ୍ୟକର୍ମରେ ଲଗି-
 ଥିବା କୁଲିଙ୍କ ମୂଲ ଭରଣାରେ ହଅବିବ
 ଅଥବା ସ୍ଥାନୀୟ ହାକିମମାନେ ଭଲ ବଦେତ-
 ନା କଲେ ମୋଟ ବିକ୍ରୟର ଭାଗରେ ଗୁରୁତ
 ବିକ୍ରୟ କରିଦେବେ । ଯେଉଁଠାରେ ମୋଟ
 ବିକ୍ରୟର ଦର ଜଣା ନ ପଡ଼ବ ସେଠାରେ
 ଖୁଜର ବିକ୍ରୟ ରାଉପ୍ରତି ଅଧସେର ଗସ୍ତାଦର
 ରେ ବିକ୍ରୟ ହେବ । ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ
 ପ୍ରାର୍ଥଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିମନ୍ତ ଉଣା ହେଉଅଛି ଓ
 ଗର୍ବର ଭାଗ ଅଳ୍ପ ଉଣା ହୋଇଅଛି ବର୍ତ୍ତମାନ
 ମାନ୍ତାକପ୍ରଦେଶର ନାନା ଜିଲ୍ଲାରେ କାଲେକ୍ଟର
 ସେ ୭ ରଠାକୁ ସେ ୧୦ ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକଟଙ୍କାକୁ
 ଗୁରୁତ ମିଳୁଅଛି ।

ସୁବିପ୍ରକରୁ ଇଂଲଣ୍ଡର ଜେଲିକସୁସର ପସ-
 ପ୍ରେରକ ଫେର ଅସିଅଛନ୍ତି ଏ ଦ୍ୟାଳି ଏବଂ
 ଅନଗନ୍ୟ ଲୋକେ ଲଗ୍ନରେ ଯାହା ବହୁଅଛନ୍ତି
 ତହିଁରୁ ବଣାଯାଏ ଯେ ରୁଗୀୟଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟ-

ତର ଅଗା ବଡ଼ ଭଲ ନୁହଇ । ସେମାନଙ୍କ
 ଗୁଡ଼ କିଦାବ ଓ ବିଦୋହ ଅରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି
 ଏବଂ ସେଠାରେ ଏକ ବିଶେଷ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଏ-
 ମନ୍ତ ପ୍ରବଳ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ
 ଦମନ କରିବା ସହାଗେ ଜର୍ମାନ ସୁଭସର ସା-
 ହାଯ୍ୟ ଗୁହୀତ ହୋଇଅଛି । ଯୁବକମାନେ
 ରୁଗୀୟଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଯେତେ ମନ ଥିବାର
 ସମ୍ପାଦ ପ୍ରମାଣକରେ କଥିତ ହୁଅଇ ତହିଁରୁ
 ଅଧିକ ଗୋଡ଼ନାୟ ଅଟଇ ବୋଲି ଏମାନେ
 କହୁଅଛନ୍ତି । ଯାହା ହେଉ ଅନୁମାନେ
 ଯୁବକମାନେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ପାଦମାନ ସମ୍ପାଦସ-
 ରେ ପାଠକର ଅବଗତ ହୋଇଅଛୁଁ ଯେ
 ପ୍ରାୟ ପ୍ରତଦନ ଯୁବ ହେଉଅଛି ଅରମିକସ୍ତାରେ
 ରୁଗୀୟମାନେ ଏକିସେମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅପଣା
 ଗୁଜୁ ସ୍ତାପନ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଉକ୍ତ ନଗରକୁ
 ଅନୁମତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟାରେ ଅଛନ୍ତି ସେହି
 ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାମକ ପ୍ରଧାନ ବିଲ ରୁଗୀୟ-
 କର ହସ୍ତଗତ ହୋଇଅଛି । କୁରସୁର ସମ୍ପାଦ
 ଅଧିକ ସେନା ସେଠାକୁ ପଠାଇବାର ଶୁଣାଯାଏ
 ମାତ୍ର ସେମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଥିଲେହେଁ ଅବସ୍ତ ବିଚ୍ଚ
 କରି ନାହାନ୍ତି ଓ ରୁଗୀୟା ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ
 ନିମନ୍ତ ପ୍ରବଳ ହେଉଅଛି କିନ୍ତୁ ଉଭୟେପରେ
 ରୁଗୀୟାର ସର୍ବନିମକୁ ଭୁରସୁମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଦମନ କରି ରଖିଅଛନ୍ତି । ଜେନରଲ ଗୋର-
 ଦୋ ସାମାନ୍ୟରୂପ ଅପାତ ପାଇଅଛନ୍ତି ।
 ଭୁରସୁମାନେ ରୁଗୀୟଙ୍କୁ ସର୍ବଜୟ କରି ବରକୁଳ
 ଓ ସଲୋରକ ନଗରମାନ ଅଧିକାର କରି
 ଅଛନ୍ତି ।

ଏହିମାସ ତା ୨୦ ରଖରେ ଲଗ୍ନରୁ ଅପ-
 ଥିବା ଭାରସମ୍ପାଦକୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ରୁଷିୟାର
 ସରକାରୀ ସମ୍ପାଦ ଅନୁସାରେ ରୁମୁଲ ସଂଗ୍ରାମ
 ଉତ୍ତାରୁ କାର୍ଯ୍ୟନଗରକୁ ରୁଗୀୟମାନେ ଅଧିକାର
 କଲେ ସେମାନେ ୭୦୦୦ ଜଇଲ ଓ ୩୦୦ ଗୋପ
 ହସ୍ତଗତ କରିଅଛନ୍ତି । ଘୋଡ଼ସବାରମାନେ
 କାଟ ଅଧିକ କରିବାରେ ଦିପାହିମାନେ ପଲାଇ
 ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଜେଲିକସୁସ ଲେଖିଅଛନ୍ତି
 ଯେ ହତ ଅହତ ଓ ବନିନିମେ ଭୁରସୁ ସବୁସା
 ୧୫୦୦୦ ସେନା ବିଗୁଅଛି ।

ସାମାପ୍ରବେଶର କ୍ଷୁଦ୍ରସୁବ ।
 କୁରଜବର୍ଷର ଉତ୍ତର ସର୍ବମ ସାମାରେ
 ଅଧିକ୍ରମ ଯୋଥନା ପ୍ରଭୃତି ଅବଦ୍ୟକାମାନେ
 ଦେଜେଦନହେଲ ବିରକ୍ତକନକ ହୋଇଅଛନ୍ତି

ସେମାନେ ଅବସ୍ଥାକୁ ଏକ ସମୟରେ ଘରଘ-
 ବର୍ଷର ସୀମାକୁ ଡେଇଁ ଆସି ଅନୁମାନଙ୍କ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଧୀନ ପ୍ରଜା ଓ ସରକାରୀ କର୍ମ-
 କାରକଙ୍କପ୍ରତି ଦୌରାନ୍ତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
 ସହରୁ ସିପାହୀଙ୍କୁ ମାରପକାର ସରକାରୀ ବା
 ପ୍ରଜାଙ୍କର ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଅପହରଣ କରନ୍ତି ।
 ଯୋଥାକମାନଙ୍କର ଉପଦ୍ରବର କଥା ସମ୍ପାଦକ-
 ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଅଛି । କିଛି
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଲା ଏହାଙ୍କ ଦମନ
 ବିଷୟରେ ବିବେଚନା କରୁଥିଲେ ସମ୍ପ୍ରତି ସମ୍ପାଦ
 ସାମ୍ବାଗଲ ଯେ ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ ସଫଳ କରିଥି
 ଯୋଥାକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୈନ୍ୟ ପ୍ରେରଣ ହୋଇ
 ଅଛି । ସାୟୋକାଧରୁ କଣାଗଲ ଯେ ଚଳିତ
 ମାସ ତା ୧ ରଖରେ ଚଳିତଲ ସୈନ୍ୟ ସାହସୁର
 ଗୁମୁତ ଓ କୋହାତରୁ ଯୋଥାକଙ୍କ ଦେଗରେ
 ପ୍ରବେଶ ହେଲେ । ଏ ସେନା ଜେନରଲ
 କେରୁସ୍ ସାହେବଙ୍କ ଅଗ୍ରଧୀନରେ କର୍ମ କରୁବେ
 ଏବଂ ଏଥିର ସଂଖ୍ୟା ୨୦୦୦ ପଦାତ୍ମକ ଏହାଙ୍କ
 ସଙ୍ଗରେ ଗୋ ୬ ଠା ଭୋପ ଓ ଅଳ୍ପ ଅଗ୍ନା-
 ସେନ୍ଥା ସେନା ଅଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟକମତେ ଏହାଙ୍କ
 ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା କାରଣ
 ସେବାବରର ସଲ୍ତନ ପ୍ରତି ଅଜ୍ଞା ହୋଇ ଅଛି
 ଏ ସେନା ପ୍ରବେଶ ମାଧ୍ୟମେ ସେୟାନାମକ
 ସ୍ଥାନକୁ ଅଧିକାର କରି ଅଛନ୍ତି । ଗହୁ ସମ୍ପର୍କ
 ଅଳ୍ପ ବାଧା ହୋଇ ଥିଲା । ଇଂରାଜସେନା ମଧ୍ୟରୁ
 କେବଳ ଚଳିତକ ଅବୁତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଓ
 ଯୋଥାକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୁଅଜଣ ହିତ ଗୁରୁଜଣ
 ଅହତ ଓ ଚଳିତକ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
 ବନ୍ଦଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକଜଣ ଜଗମା ଅଛି ।
 ଜେନରଲ କେରୁସଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଦେଶ ଅଛି କି
 ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଥାକମାନେ ଅଳ୍ପ ସମର୍ପଣ ନ
 କରୁବେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାଙ୍କ ଅଧିକାରସ୍ତ
 ଗୁଜ୍ୟର ଏକଗଣ୍ଠ ଇଂରାଜସେନା ଅଧିକାର
 କରି ରଖିବେ ଓ ଅବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଅଧିକତର
 ଅସ୍ତ୍ରପର ହେବେ । ଏହାଙ୍କ ସୂଚ୍ୟର କୌଣସି
 ଅଂଶ ଚିରକାଳ ଅଧିକାର କରିବା ଗବର୍ଣ୍ଣ-
 ମେଣ୍ଟକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଇ । କେବଳ ତାହାଙ୍କ
 ଦୁର୍ଘଟର ଦଗ୍ରଦେବା ଅଟଇ । ଚଳିତକିତ
 କିମ୍ପମାନ ସେମାନେ ପ୍ରତିପାଳନକଲେତାହାଙ୍କ
 ସୂଚ୍ୟ ଛାଡି ଦିଅସିବ । ସେ କିମ୍ପମାନ ଏହି
 କି ସେମାନେ ଉପସ୍ଥଳ ଅର୍ଥଦିଶ୍ଟ ଦେବେ ।
 ଯେତେପ୍ରକ୍ୟ ଲୁଟିକେଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଫେର-
 ଦେବେ ଅଥବା ଚର୍ଚ୍ଚିର କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବେ ।

ତାହାଙ୍କ ନିକଟରେ ଥିବା ଇଂରାଜ ସୁତର ହିତ-
 ଅରମାନ ଫେରଦେବେ । ଅପଣା ସୂଚ୍ୟ ମଧ୍ୟ-
 ରେ ସଲ୍ତନ ସିବା ଅଧିକାର ଗୋଟିଏ ସହକ
 କର୍ମୀଣ କରୁଦେବେ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବିରୁଦ୍ଧରେ
 ଯେଉଁ ସରକାରମାନେ ବିବେଚଣା ସହଜା କରି
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ସାହାକୋଟରେ
 ବୃଷକାଳରେ ଅସି ଅଭ୍ୟାଗର କରୁଥିଲେ ସେ-
 ମାନେ ଅଳ୍ପ ସମର୍ପଣ କରୁବେ ଏବଂ ଯୋଥାକ
 ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଥିବା ବଳମାନ ଛାଡିଦେବେ ।
 ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଏଥର ଯୋଥାକମାନେ ବିଲ-
 କ୍ଷଣ ଶାସ୍ତି ପାଇବେ ଏବଂ ଏ ଉତ୍ତାରୁ ଆଉ
 ଦୌରାନ୍ତ୍ୟ କରିବାକୁ ସମ୍ଭବ ହେବେ ନାହିଁ ।
 ନାଗା ସଂଭବସିଦ୍ଧ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଗୋ-
 ଟିଏ ସୁବ୍ୟାହା ହୋଇ ଅଛି । ଏ ସାକ୍ଷ୍ୟଗୁଜ୍ୟ
 ଅନୁଗତ ମୋକମା ଓ କୋନୋମା ଗ୍ରାମବାସି
 ମାନେ କିଛିକାଳ ପୂର୍ବେ ଇଂରାଜ ପ୍ରଜାଙ୍କପ୍ରତି
 ଅଭ୍ୟାଗର କରୁଥିଲେ ତହିଁର ପ୍ରତିଫଳ ଦେବା
 ଏ ସୁଯୋଗୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟଇ । ଏଥିପାଇଁ
 ଗୌହାଟିର ଏକଦଳ ସେନା ପ୍ରେରଣ
 ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏଠାର ଅସଭ୍ୟଜାତିମାନେ
 ପୁନଃପୁନ ଦଗ୍ର ପାଇଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅପଣା ଚରଣ
 ଉଲ୍ଲ କରୁ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଏହାଙ୍କ ସହାଗେ ଗବ-
 ଶ୍ଣମେଣ୍ଟକର ଅନର୍ଥକ କ୍ଳେଶ ଓ ଦ୍ୟୟ ହୁଅଇ
 ଅଥଚ ଏମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ଅସଭ୍ୟ ଥିବାରୁ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏହାଙ୍କ ସହଜ ସୂଚ୍ୟ କରିବାକୁ
 ମନ ବଳାନ୍ତି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଏମାନଙ୍କୁ ଦମନ
 କରି ରଖିବା କଠିନକର୍ମ ହୋଇ ଅଛି ।

ସାପ୍ତାହିକସଂବାଦ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଗତବୃଥବାର
 ମୋଫସଲ ଗସ୍ତରୁ ଫେରି ଆସିଅଛନ୍ତି । ସା-
 ହେବ ଅତି ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ ଅମଲ ଓ ପୁଲ୍ଲସ
 ସଙ୍ଗେ ଦେଲି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ରସଦପ୍ରତି
 ଏହାଙ୍କର ବଡ଼ ଦୃଷ୍ଟି ଥିଲା । ଅପଣା ଡେଗ୍ର
 ଗର୍ଜା ସ୍ୱୟଂ ହସାବ କରି ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ
 ସୁତରାଂ ଅମଳମାନେ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଜମିଦାରଙ୍କ ଡାଲି ଦେବା ଏକାଦେଲକେ ବନ୍ଦ
 କରି ଦେଇଅଛନ୍ତି ଓ ଉତ୍ତୁଲେକକୁ ବାଟରେ
 ଦେଖିବା ମାତ୍ର ଡେଗ୍ରୁ ଦେଲି ଆସୁଥିଲେ ।
 ସାହେବଙ୍କର ଏସମସ୍ତ ଉତ୍ତୁତା ଓ ନ୍ୟାୟ ଦେଖି
 ମୋଫସଲ ଲୋକଙ୍କର ବିସ୍ତର ଭ୍ରମ ଛାଡି
 ଯାଇଥିବାରୁ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ।

ଉତ୍କଳଦର୍ପଣରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ
 କାଲେକ୍ଟର କଲେକ୍ଟର ସୁଦ୍ଧା ସିରସାହାଲ
 ମାନଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ନାଲଗିରିର ଦେଓଗଜ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
 ଉକ୍ତସବ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ନାଲଗିରି ଗୁଡ଼ା
 ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ହାତୁଣୀ ଧରୁଅଛନ୍ତି ।
 ତାହାର ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାୟ ୬ ଫିଟ । ହାତୁଣୀ ବଡ଼
 ଉତ୍ପଳର କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଏଠା ଲୋକ ଅଧିକ
 ବାହସ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ନୋହଲେ ଗଜଜାତି
 ଗୁଜାମାନେ ଅନେକ ହାତୁ ଧରୁଅଥାନ୍ତେ ।
 ଏବର୍ଷ ଜାତୀକପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନର ବାଲ୍ୟାସା
 ଉତ୍ତମ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଷାସେଷା
 ଅଧିକ ଲୋକ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସିପ୍ର-
 କାର ଦୁର୍ଘଟନା ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ସଖ୍ୟଂ ସାହେବ ଜେଲର ଅପଣା କୋଠିର
 ସମସ୍ତ ସରଞ୍ଜାମ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ବସିଅଛନ୍ତି ।
 ଏହାଙ୍କ କୋଠିରେ ଭଲ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଅଛି ।
 ସାହାଙ୍କର ଇଂରାଜୀ ଘରକରଣା ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରୟୋ-
 ଜନ ଥିବ ସେମାନେ ସ୍ୱୟଂ ଦେଖି ସମନ କରି
 ବିଶିଷ୍ଟାବନ୍ତୁ ।
 କାଲେକ୍ଟରରେ ପୁଣି କି ଅମଳ ପତ୍ରକ !
 ଫସଲର ଆଗଙ୍କା ଏକପ୍ରକାର ଦୁଷ୍ଟ ଯାଇଅଛି
 ଏଥିରେ ସମ୍ପାଦକାହୁବାରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ
 ଯେ ସେଠାରେ ଏକ ଧୂମକେତୁ ଉଦୟ ହୋ-
 ଈଅଛି । ସୁମ ! ଗୁମ ! ଭେବେ ରକ୍ଷା ଏକିକି
 ଯେ ତାହା ଉତ୍ତଅବାଗରେ ଉଦୟ ନ ହୋଇ
 ବାବୁ ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେଙ୍କ ଉତ୍କଳପ୍ରେସରୁ
 ସାମୟିକସହିବା ଅକାରରେ ବାହାର ଅଛି ।
 ସୁତରାଂ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଶାଧାର ନାହିଁ ।
 ବମ୍ବେରେ ଏକଜଣ ବଣିକ କି ତାହାଙ୍କ
 ନାମ କେଶବ ନାୟକ ଅଟଇ ଏକସକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ
 କେବଳ ବଜାଲା ଓ ମଲକ ଅସୁ ବିକ୍ରୟ କରି-
 ବାରେ ଦଗଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଅଛନ୍ତି ।
 ଏହାଙ୍କ ହାତରେ ଅନେକ ଅସୁ ଜମା ଥିଲା ।
 ଏହି ସମୟରେ ନାନଦେଗରୁ ସମ୍ପାଦ ଆସିଲା
 ଯେ ସେଠାର ସମ୍ରାଟ୍ ସମସ୍ତ ଅସୁ କ୍ଷେତ
 ଯୋଡ଼ି ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଅସୁର ମୂଲ୍ୟ
 ହଠାତ୍ ବମନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା କି ଯେଉଁ ବାଲ୍ୟ
 ୪ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଥିଲା ତାହାକୁ
 ମହାଜନମାନେ ୪ ୧୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦେଇ କ୍ରଣିନେ-
 ଲେ । ବାଣିଜ୍ୟରେ ଏକା ଲକ୍ଷାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁପା
 ଜଣାଯାଏ ।
 ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରୀ ଅଟ ଶୁଣିଅଛନ୍ତି କି ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ

ଗୋଟିଏ ବିଚିତ୍ର କୁକୁଡ଼ା ଜଣେ ଦେବୀୟ ଲୋକ ଦେଖାଇ ବୁଲୁଅଛି । ତାହାର ଚାରିପାଖେ ଗୋଡ଼ ଓ ଚୁରୁଆ ଲାଜୁ ଓ ସେ ଏକାବେଳେକେ ଚୁରୁଆ ଲେଖାଏଁ ଅଣ୍ଟା ଦିଅଇ । ଦେଖିବାର ମୂଲ୍ୟ ଏବେପରି ଲେଖାଏଁ । କୁକୁଡ଼ାଟି ଅତି ସୁଲକ୍ଷଣା ବୋଧ ହୁଅଇ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ନାମକ ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବେନାମୀ ଚିନ୍ତା ମଧ୍ୟରେ ୪ ୧୦୦୦ ଜୀବ ନୋଟ ଚାକ୍ରର କମିଶନରଙ୍କ କିମ୍ପାକୁ ମାନ୍ୟତା ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ପଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଅତି କାଳ କାମ ପାଇବା ଆଶାରେ ଅନେକ ଲୋକ ଦାନ କରନ୍ତି ମାତ୍ର ଏମନ୍ତ ଗୋପନ ରାବରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଜଣେ ମହାତ୍ମା ଅଟନ୍ତି ଓ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତ ଦାନ ବୋଲିଯାଏ । କାରଣ ନୀତିଗାମ୍ଭୀରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ଯାହା ଦାନ କରବ ତାହା ଯେମନ୍ତ, ବାମ ହସ୍ତକୁ ଜଣା ନ ପଡ଼ିବ ।

କଳକତା ନଗରର ଏକହାନରେ ଦକ୍ଷା ଦେଉଥିବା ସମୟରେ ଜଣେ ପୁଲିସ କନଷ୍ଟବଲ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ କୌତୁକ ଦେଖୁଥିଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ତାହାକୁ ଅପଣା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମରେ ଯୁକ୍ତି କରୁଥିବା ଅପରାଧରେ ଏକମାତ୍ର କଠିନ ପରଶମ ସହିତ କାରବାର ଦମ୍ଭ ଦେଲେ । ଦମ୍ଭ ଦେବା ବେଳେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ତାହାକୁ ଗୁହାରିଦେଲେ କି ଯେବେ ସେ ଏହା ଦକ୍ଷା ରହିତ କରୁବାକୁ ଅକ୍ଷମ ଥିଲେ ତେବେ ଆନାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଏପରି ପୁଲିସ କନଷ୍ଟବଲର ଅଭାବ ନାହିଁ ।

ମାନ୍ୟତା ଅନୁର୍ଦ୍ଧତ ଅର୍ଥୋ ନଗରରେ ବସାଣୀ ହଗରୁ ଆସୁଥିବା ଚୁରୁ ରେଲଗାଡ଼ି ଧକ୍କା ଲାଗିବାରୁ ଯାହାକି ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଚିନୋଟି ଘୋଡ଼ା ପ୍ରାଣରେ ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଲେ ଓ ବେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଲୋକ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ପୀଡ଼ା ପାଇଅଛନ୍ତି ।

କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ଆଗାମୀ ଜାନୁଏରୀ ଅର୍ଥାତ୍ ନବବର୍ଷର ପ୍ରଥମଦିନରେ କଳକତାରେ ଯେଉଁ ସର ହେବ ତହିଁରେ ସର୍ବ ରାଜର୍ଷି ଷ୍ଟ୍ରିଲ ଜି, ସି, ଏସ, ଆଇ ଉପାଧି ପାଇବେ ଓ ଏଥିଲାଗି ସେ ଧରେ କଳକତାକୁ ଆସିବେ ।

ଅମ୍ଭେମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ଦୁଃଖର ସହିତ ହିନ୍ଦୁ ପେଟ୍ରୀ ଅଟୁରୁ ଅବଗତହେଲୁ ଯେ କଳକତାର ମୋଟାସଲରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରୁ ବେଗର ପ୍ରତାପ ବହୁମାତ୍ର ଉଠା ହୋଇ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନ୍ୟା-

ତ୍ୟରେ ଥିବା ଭଲ ନଗରମାନଙ୍କରେ ଅନେକ ଲୋକ ଏ ବେଗରେ ମରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର କ୍ଳେଶ ଲୋଗ କରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତି ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟପାତ ହେଉ ନାହିଁ । ବେତେକାଳ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ରହିବ କିଏ କହପାରେ ?

ଜଣେ ଫର୍ମି ତାକୁର କାଲ ଗେଣ ଭଲ କରବାର ଉପାୟ ବାହାର କରୁଅଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମାଉସିଲ ଏପରି କାଲଥିଲା ଯେ ସେ ବହୁମାତ୍ର ଶୁଣିପାରୁ ନ ଥିଲା । ତାକୁର ତାହାର ବାନରେ ଅସ୍ତ୍ର ଚିତ୍ରଣା କର ଏମନ୍ତ ଅଗେଗ୍ୟ ବଲେ ସେ ସେ ସହକରେ ସବୁ ଦଥା ଶୁଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଲା । ମନୁଷ୍ୟର ଗୁଣକୁ ସଂଗ୍ରହ ନାହିଁ ।

ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରୀ ଅଟୁରୁ ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ ଚଳନନଗରରେ ଗୋଟିଏ ଦେବୀୟ ସଜୀବ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି ଓ ତହିଁରେ ଶିକ୍ଷା ବାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ଚାଲୁଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରୁ ସର୍ବାତ ଏକାବେଳେକେ ଉଠିଗଲା ବଡ଼ ଦୁଃଖ ବିଷୟ ଅଟଇ ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉତ୍କଳଗଣିକା ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ସରଳାଚାର୍ଯ୍ୟେଷୁ ।

ମହାଶୟ,—ଉତ୍କଳଗଣିକାର ପୁଣ୍ୟ ପୃଷ୍ଠରେ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ସବୁ ଆପଣ କଣ୍ଠି ଡେରୁଥାନ୍ତି ? ଏହିଦେଇ ଚାଲୁଅଛି ଲୋକଙ୍କ ଅନନ୍ଦ ଓ କାଳରତ୍ନାକ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସଇ ? ଆପଣ ଶୁଣିକ୍ଷଣି ଘଣ୍ଟିକାରେ ପ୍ରକାଶ କର ଦିଅନ୍ତି ? ଅତି ଭଲ ମୋହର ଗୋଟିଏ ତାକକୁ ଘଣ୍ଟିକାର ଏକପାଖରେ ଟିକିଏ ସ୍ଥାନ ଦେବା ହେଉନୁ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ଏଣିକି ଗୁଣା ହେଲେଣି, ତାଙ୍କ ବାର୍ଯ୍ୟ ସେ ଭଲ କର କରୁପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଏବର୍ଷ ଶୁଭକର୍ଷଣର ଏକଶରେ ମରୁଡ଼ିତ ଓ ଆରବର୍ଷ ଦେବଶରେ ମରୁଡ଼ିତ ଏହିସବୁ ଅନ୍ଧସ୍ତ୍ର କାରଣନିତ୍ତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଶୁଭକର୍ଷଣର ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରୀ କର ସ୍ଥାନ ରେ ନୀଳଜଳର ପୁସ୍ତକା କରୁଅଛନ୍ତି । କଲେ କି ହେବ ! ଏବେଗାମ୍ଭୀ ଲୋକେ ଏପରି ଏକବାର୍ଣିଆ ଯେ କବୁଲିପୁକ୍ତ କଲେ କି ଉପବାର ଦେବ ତାହା ଜାଣିପାର ନ ଥିଲେ । ଏବର୍ଷ ତେଜପାର ବେତେକ ଲୋକ କବୁଲିପୁକ୍ତ କଲେଣି । ପୃଷ୍ଠରେ

ବିଷୟ ଏହ ଯେ ନୀଳଜଳ ଯୋଗାଉବାପାଇ ଗୋଟିଏ ମହେନ୍ଦ୍ର ଅଛନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ ବାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲେ ହିନ୍ଦୁ କର୍ଷଣ ହୋଇ ଉଠେ । ଅମ୍ଭେ ମାହାନ୍ତି ସେହିଭେଳ ଅପିସର । ପ୍ର । ଅମ୍ଭେ ବେତେକ ମୋକାରେ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ ପରତୟ ଦେବୀରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଅନନୋଯୋଗୀ ନୁହନ୍ତି ପ୍ରକାଶକର ବଡ଼ ଗାଁସାଧକଙ୍କର ମାତ୍ର ଶ ସ୍ତଳରେ ମାତ୍ର ଓ ମାତ୍ର ସ୍ତଳରେ ମାତ୍ର କି ଶର କବୁଲିପୁକ୍ତ ନେଇ ପୃଷ୍ଠା କି ଯେଉଁମାନେ ଶେଗତାବ ଦେଇ ସେହିଭେଳଙ୍କ ସେଠା ଚଳଣା ନ କଲେ କିମ୍ପା ଅପଣାର ପୃଷ୍ଠା ଧକ୍କା ଛଡ଼ି ଦେଖି କୁହାର କର ଗୋଡ଼ାଣିଆ ନୋହଲେ ସେମାନଙ୍କର ଏକତ୍ର ସେଉଁଠାକୁ ବିଦମକଳ ଛୁଡ଼ା ପାଣି ଉଠି ନ ପାରେ ସେ ଜମିରପୁଣା ଉକ୍ତ ପଥାନମାନଙ୍କ ମହାଶୟେ ସେହିଭେଳ ଅପିସରଙ୍କ ପାଞ୍ଜିରେ ନାମ ବସି ଯିବ । ଆଦାୟ ବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ କିମ୍ପାକୁ ତାକଗୁ ଗଲ ଶୁଣି ଚମକପତ୍ର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ବସିଲେ ପୃଷ୍ଠା କାହାକୁ କହୁବେ । ତହିଁସିଲଦାର ମହାଶୟତ ଗାନ୍ଧିପ୍ରକୃତର ଲୋକ ସେ ଏପରି ବିଷୟରେ ବଡ଼ କରୁକୁ ଥାନ୍ତି ଯେବେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ସ୍ତଳରୁ ପ୍ରକାଶକର କମିଶନର ଓ କଲେକ୍ଟରବାହେବ ଏଥିର ବିଚ୍ଛିତ୍ର ଉପାୟ ବିଧାନ କରୁବେ ତାହା ହେଲେ ନ୍ୟାୟକ୍ଷମା ସେହିଭେଳ କୁବେରରଶ୍ରୀରକୁ ନ ଯାଇ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଗଜଶାଖାନାରେ ରହିବ ପୃଷ୍ଠା-ପ୍ରକାଶକେ ଅନ୍ୟାୟ ଯହଗାରୁ ରକ୍ଷା ପଡ଼ିବେ । ଇତି ।

କଟକ ୨/୧୧/୭୭ } ଶା—
ବିଜ୍ଞାନ ।

ବାବାଜୀ ନାଟକ ।

ଏ ପୁସ୍ତକରେ ଜଣେ ପଥାରୀ ସାଧୁର ସୁଦତ୍ତ ଓ ରଫତେଶ, ବାବାଜୀ ମହିମା, ମଠାଧାରକ ଅପରାଧ, ହୁରୁ ବାହୁର ସୁସଂସାର, ନଦୀ ବାହୁ ଓ ଦେବୀୟ ବ୍ରାହ୍ମିୟାକର ବସ୍ତ୍ର-ସ୍ତ୍ରୀ, ତାପଣୀ ରୁଦ, ଶାନ୍ତିଦେବୀ ଏବ ରଫତେଶ ଓ ହୁରୁକର ବିଧାନ ଅଛି । ବଡ଼ ଟ୍ରାଫିକ୍-ବିମାନଙ୍କ ସହାକ୍ଷରରେ ତତ୍ତ୍ୱ ବଲେ ପୁସ୍ତକ ମିଳେ । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚାରିଅଣା ୫୦ ।

ଶ୍ରୀ ବନମୋହନସର ସ୍ତଳକର୍ତ୍ତା ।

ହେଉ ଏହି ଉତ୍କଳଗଣିକା ସମ୍ପର୍କରେ ପରାବଚନାର ବଡ଼ ଟ୍ରାଫିକ୍-ବିମାନଙ୍କ ସହାକ୍ଷରରେ ମୁଦ୍ରଣ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବା

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭା ୧୨ ଗ
ସ ୪୭ ଖ୍ୟା

ଭା ୧ ରସ ମାତ୍ର ଉପସର ସନ ୧୮୭୭ ମସିହା । ମୁ । ମାର୍ଗଶିର ୩ ୧୮ ନ ସନ ୧୮୮୫ ସାଲ ଶନକାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକମୂଲ୍ୟ ୫୫
ବର୍ଷାନ୍ତମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁ ୫୨୯
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୫୧୫୯

ଗଜମାସ ଭା ୨୧ ରଖ ଅପରାହ୍ଣ ଦିନ ଶୁକ୍ରା
ସମୟରେ ମହାମାନବ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନରଲ
ଲର୍ଡ ଲିଟନ ସାହେବ ଯଥାବହୁତ ସମ୍ମାନ ସହଜ
କଲିକତା ନଗରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କଲେ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମାନ୍ୟବର ଉତ୍ତମ ସାହେବ ମଧ୍ୟ କଲିକତା-
ଭାକୁ ଅସିଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ନଗରଟି ଏତେ-
ବେଳେ ନିୟମିତ ଗୋଷ୍ଠି ଧାରଣ କଲା । କେବଳ
ଜାତ୍ର ଶୁଭମାସ କଲିକତା ଗୁଜୁଥାନା ପ୍ରାୟ
ଦିଗଇ ।

ଓଡ଼ିଶାର ନୂତନ ଜିଲ୍ଲାଭିତ୍ତିକର ବାବୁ
ଗୁଆନାଥ ସାୟ ଏ ନଗରରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ
ଗଜ ସୋମବାର ଅପରାହ୍ଣ ପଦର ଭାର ଗ୍ରହଣ
କରିଅଛନ୍ତି । ଶୁଣିଲୁ ଯେ ଏ ମହାଗଣ୍ଠି ଜିଲ୍ଲା
ଭିତ୍ତିକରର ପୁରୁବେତନ ପାଇବେ ନାହିଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ମାତ୍ର ୫,୧୦୦ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏ
ପାଇବେ । ଏ ଉତ୍ତରୁ କି ହେବ ନିଶ୍ଚୟ ବୋ-
ଲାଇଲ ନ ପାରେ । ଏ କନ୍ଦୋବସ୍ତରେ 'ସାପ
ନ ମରୁ ବାତ ନ ଲାଜୁ' କୌଶଳଟି ଖଟିଛି କି ?

କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା
ସାହେବ ଚଳଇମାସ ଭା ୧୦ ରଖପୁଷା ଏଠାରେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରାହ୍ଣ ବାର୍ଷିକ ଭାର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।
ଅନ୍ୟ କୌଣସି କର୍ମରେ ସେ କଲିକତାରେ
ରହିବାର ଯେ କଥା ଶୁଣା ଯାଉଥିଲା ତାହା
ହେଲ ନାହିଁ । ଅନ୍ତର ଜନରୁବ ହୋଇଅଛି

କି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କାମ୍ବ ସାହେବ ମା ୩ ସର କୁଣ୍ଡା
ନେଉଅଛନ୍ତି ସେ ଆଉ କଲେକ୍ଟର କରବେ
ନାହିଁ ମା ୩ ସ ଉତ୍ତରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା
ସାହେବ କଲିକତାକୁ ଗଲେ ପୁନର୍ବାର କର୍ମଗନ-
ର ହେବେ ।

ଗୋରାଧାରୁ ସମ୍ବାଦ ପାଇଅଛୁ ଯେ ସେ-
ଠାରେ ଶୁଭଲର ବଜାର ଦର ଟଙ୍କାକୁ
ସେ ୮୯ ରୁ ଅଧିକ ନାହିଁ । ଚେଙ୍କାନାଳରୁ
ପ୍ରେରଣ ହୋଇଥିବା ଧାନ ବିଶି ଶୁଭଲ ବଲେ
ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୧୮ ର ପଡ଼ୁଅଛି । ଏ ଧାନ
ହେବଳ ମାସକୁ ଦିଗଫକାର ନୂନ ବେତନ
ପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଜଣକୁ ଏକଟଙ୍କା
ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ରୁଖି ମଜୁରକୁ ୫.୦୯ ଠାରୁ
୫.୦୫ ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିନ୍ଦୁ ହେଉଅଛି । ସୁତରାଂ
ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ଉପକାର ଏଥିରେ ହେଉ
ନାହିଁ ଓ କନ୍ଦୋବସ୍ତ ଉପଲକ୍ଷରେ ଅନେକ
ଲୋକ ଜମା ହୋଇଥିବାରୁ ମହାର୍ଦ୍ଦ ଅଧିକ
ବାଧୁଅଛି । କନ୍ଦୋବସ୍ତ ଏ ବର୍ଷ ବନ ହେଉ
ନାହିଁ କାହିଁକି ?

ଉତ୍ତର ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଯୁବ ଅବଧି ଗେଷ
ହୋଇ ନାହିଁ ବରଂ ଭଲ ହୋଇ ଲାଗିବାର
ଜଣାଯାଏ । ଗଜ ମାସ ଭା ୨୧ ରଖର ଭାର-
ସମ୍ବାଦରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଜୋସ୍ତାକଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ
ଏକଜଣ ଅପ୍ରି ଉପ ଥିଲ ଭାସାର ଅସ୍ତାଦାଜ-

ରେ କପ୍ତାନ ସୁଇନ ସାହେବ ମଗ୍ ସତ୍ତାଅଛନ୍ତି ।
କପ୍ତାନ ଘୋଡ଼ାରେ ଚାଲି ସେନା ସଙ୍ଗରେ
ଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଅଦାତ ପାଇଲେ ।
ସେହି ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ତାହାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ
ହେଲା । ଅପ୍ରି ଉପ ଲୋକଟି ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚି ନାହିଁ
ତାହାକୁ ଉକ୍ଷଣାଳ ସିପାହିନାମେ ଯମାଳୟକୁ
ପଠାଇଲେ । ଏଦିନର ଯୁଦ୍ଧରେ ବେତେଗୁଡ଼ିଏ
ଜୋସ୍ତାକ ମର ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲଲୋକ
ସହକରେ ଅଧିକ ସେବାର ନୁହନ୍ତି ।

ପାରିକୁଦରୁ ଏକବ୍ୟକ୍ତି ଲେଖି ପଠାଇଅଛନ୍ତି
କିସେଠାରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମହାର୍ଦ୍ଦ ହେବାରୁ ପ୍ରଜା-
ମାନେ ପଳାୟନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ଧାରବେ
କେବଳ ମାତ୍ର ଗାଈ ବଞ୍ଚୁଅଛନ୍ତି । ମାଛଫୁଟ
ସାହେବ ସେଠା ନିକଟସ୍ଥ ଉଲବା ସରୁ ସନ୍ତର୍କନ
କରି ଉପରେ ସାହାଯ୍ୟଦାନର କନ୍ଦୋବସ୍ତ
କରିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ପାରିକୁଦରେ ଅବଧି ବିଚ୍ଛି
କରି ନ ଥିବାରୁ ପସପ୍ରେରକ ଅନୁମାନ କରିଛି
କି ସାହେବ ଅବା ଗୁଜାଙ୍କ ଉପରେ ଅସ-
ନୁଷ୍ଠ ଥିବେ । ମାତ୍ର ଅମ୍ବେମାନେ ଏହା
ବିଶ୍ୱାସ କରି ନ ପାରୁ କିମ୍ପେଷତଃ ପୁଣ୍ୟର
ମାଜୁଷ୍ଟ ସାହେବ ଏହିପରି ମଫସଲ ଗସ୍ତରେ
ପାରିକୁଦକୁ ଯାଇ ସେଠା ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅବସ୍ଥା
ଜାଣି କରିବାର ଅମ୍ବେମାନେ ସମ୍ବାଦ ପାଇ-
ଅଛୁ ଓ ସାହେବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଯେମନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

